

ԹԱԳԱԽՈՐՆԵՐՈՒՆ Ա. ԳԻՐԸԸ

ԹԱԳԱԽՈՐՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐԸԸ

1

Եփրեմի լեռնէն՝ ^բԱրիմաթէմ-Սոփիմէ Եղկանա անունով եփրաթացի մարդ մը կար, որ Սուսիի որդիին՝ Թովայի որդիին՝ Եղիուսի որդիին՝ Յերոհամի որդիին էր: **2** Ան երկու կին ունէր. մէկուն անունը Աննա էր, ու միւսին անունը՝ Փենանա: Փենանա զաւակներ ունէր, բայց Աննա զաւակ չունէր: **3** Այդ մարդը ամէն տարի իր քաղաքէն կը բարձրանար, որպէսզի Սելովի մէջ՝ զօրքերու ^գՏէրոջ երկրպագութիւն ու զոհ մատուցանէ. հոն Հեղիի երկու որդիները՝ Ոփնի ու Փենեհէս՝ Տէրոջ քահանաներն էին: **4** Եղկանա իր զոհ մատուցանած օրը՝ իր կնոջ Փենանայի եւ անոր որդիներուն եւ աղջիկներուն մէկմէկ բաժին տուաւ. **5** իսկ Աննայի ^դկրկին բաժին տուաւ, քանի որ Աննան կը սիրէր. բայց Տէրը անոր արգանդը գոցեր էր: **6** Անոր հակառակորդը՝ **Փենանա**^ա՝ զայն կսկծեցնելու համար յոյժ վշտացուց, որովհետեւ Տէրը անոր արգանդը գոցեր էր: **7** Ամէն տարի **Եղկանա** այդպէս կ'ընէր, երբ **Աննա** Տէրոջ տունը բարձրանար. **Փենանա** ալ նոյնպէս **Աննան** կը վշտացնէր, եւ ան կու լար ու չէր ուտեր: **8** Անոր այրը՝ Եղկանա իրեն ըսաւ. «Աննա՛, ինչո՞ւ կու լաս, ինչո՞ւ չես ուտեր եւ ինչո՞ւ սիրտդ **այդպէս** տրտում է. միթէ ես քեզի տասը որդիէ աւելի լաւ չե՞մ»:

ԱՆՆԱ ԵՒ ՀԵՂԻ

9 Երբ Սելովի մէջ կերան ու խմեցին՝ Աննա ոտքի ելաւ, (Հեղի քահանան Տէրոջ տաճարին դրանդիներուն քով՝ աթոռի մը վրայ նստած էր,) **10** դառն ^եսիրտով Տէրոջ առջեւ աղօթեց եւ յոյժ շատ լացաւ: **11** Ուխտ ընելով՝ ըսաւ. «Ո՛վ զօրքերու Տէր, եթէ քու աղախինիդ տառապանքին նայիս ու գիս յիշես, եւ աղախինդ չմոռնալով՝ աղախինիդ ^զարու զաւակ մը՝ տաս, զայն Տէրոջ պիտի նուիրեմ իր կեանքին բոլոր օրերուն մէջ, ու անոր գլուխին վրայ ածելի պիտի ^էչանցնի»: **12** Երբ ան Տէրոջ առջեւ իր աղօթքը երկարեց, Հեղի անոր բերանը դիտեց: **13** Աննա իր սիրտին մէջէն կը խօսէր. միայն շրթունքը կը շարժէր, բայց ձայնը չէր լսուեր. հետեւաբար Հեղի զայն գինով կարծեց: **14** Ուստի Հեղի անոր ըսաւ. «Մինչեւ ե՞րբ պիտի գինովնաս. ^բհրաժարէ՛ քու գինիէդ»: **15** Աննա պատասխանեց. «Ո՛չ, իմ տէ՛րս. ես վշտացած սիրտով կին մըն եմ, եւ գինի կամ օղի խմած չեմ. հապա Տէրոջ առջեւ իմ ^բսիրտս բացի՛: **16** Զու աղախինդ ^գանօրէն կին՝ մի՛

^բ Այսինքն՝ Ռամայէ

^գ Եբբ.՝ Եհովայից

^դ Կամ՝ երեւելի

^է Եբբ.՝ անձով

^զ Եբբ.՝ մարդոց զարմ

^է Եբբ.՝ չբարձրանայ

^բ Եբբ.՝ քու գինիդ հեռացո՛ւր քեզմէ

^բ Եբբ.՝ անձս թափեցի

^գ Եբբ.՝ Բելիարի աղջիկ

կարծեր, քանի որ իմ գանգատներուս ու վիշտիս շատութեան համար մինչեւ հիմա խօսեցայ»։ 17 Այն ատեն Հեղի պատասխանեց. «Գնա՛ խաղաղութեամբ, եւ Իսրայէլի Աստուածը քու խնդրածդ քեզի տայ, ինչ որ իրմէ խնդրեցիր»։ 18 Ան ալ ըսաւ. «Քու ստրկուհիդ թող շնորհք գտնէ՛ Իառօքեղ»։ Կինը իր ճամբան գնաց, ու կերաւ. երեսը անգամ մըն ալ չտրտմեցաւ։

ՍԱՄՈՒԷԼԻ ԾՆՈՒՆԴԸ ԵՒ ԸՆԾԱՅՈՒՄԸ

19 Անոնք առտուն կանուխ ելան եւ Տէրոջ առջեւ երկրպագեցին. ապա Ռամա դարձան ու իրենց տունը գացին։ Եղկանա իր Աննա կնոջ մօտեցաւ, եւ Տէրը զայն յիշեց։ 20 Աննա յղացաւ, ու երբ ժամանակը հասաւ՝ որդի մը ծնաւ։ Անոր անունը՝ Սամուէլ կոչեց՝ ըսելով. «Քանի որ զինք Տէրոջմէն խնդրեցի»։ 21 Յետոյ անոր այրը՝ Եղկանա իր ամբողջ ընտանիքով Սելով բարձրացաւ, որպէսզի Տէրոջ առջեւ տարեկան զոհը մատուցանէ եւ իր ուխտը կատարէ։ 22 Բայց Աննա չբարձրացաւ, որովհետեւ իր ամուսինին ըսաւ. «Երբ տղան կաթէն կտրուի՝ այն ատեն զինք պիտի տանիմ, որպէսզի Տէրոջ առջեւ երեւնայ ու միշտ հոն մնայ»։ 23 Անոր այրը՝ Եղկանա իրեն ըսաւ. «^hՔեզի հաճելի՞ եղածը ըրէ՛. մինչեւ զայն կաթէն կտրես՝ կեցի՛ր. միայն թէ Տէրը իր խօսքը հաստատէ»։ Ուստի կինը կեցաւ եւ իր որդին դիեցուց, մինչեւ որ զայն կաթէն կտրեց։

24 Երբ զայն կաթէն կտրեց, զինք իրեն հետ բարձրացուց, նաեւ երեք զուարակ, մէկ արդու ալիւր ու մէկ տիկ գինի. զինք Տէրոջ տունը տարաւ, որ Սելովի մէջ էր, թէեւ տղան ^oդեռահասակ էր։ 25 Զուարակ մը մորթեցին եւ տղան Հեղիի տարին։ 26 Աննա ըսաւ. «Ո՛հ, իմ տէ՛րս, քու անձդ կ'ապրի՛. ես այն կինն եմ, որ հոս՝ քու քովդ կայնեցայ Տէրոջ աղօթելու համար։ 27 Ես այս տղային համար աղօթեցի, ու Տէրը իմ խնդրանքս ինձի տուաւ, ինչ որ իրմէ խնդրեցի։ 28 Հիմա ես ալ զայն Տէրոջ փոխ կու տամ. որքան ժամանակ որ կ'ապրի, ան Տէրոջ փոխ տրուած ըլլայ»։ Եւ ան հոն Տէրոջ երկրպագեց։

ԱՆՆԱՅԻ ԱՂՕԹԸ

2

Աննա աղօթեց եւ ըսաւ.
«Իմ սիրտս Տէրոջմով հրճուեցաւ,
իմ եղջիրս Տէրոջմով բարձրացաւ.
Բերանս իմ թշնամիներուս վրայ՝ բացուեցաւ,
Քանի որ քու փրկութեամբդ ուրախացայ։
2 Տէրոջ պէս սուրբ չկայ, քանի քեզմէ գատ ուրիշ մը չկայ,
Ու մեր Աստուծոյն պէս վէմ չկայ։

---

^h Եբր.՝ աչքերուդ
ⁱ Այսինքն՝ Աստուծոյ լսածը, կամ՝ Աստուծոյ անունը
^o Եբր.՝ Աչքերուդ լաւ
^o Եբր.՝ պատանի
^o Եբր.՝ ըլլայ
^o Եբր.՝ լայն բացուեցաւ

- 3 Ա՛լ ասկէ ետք խրոխտաբար մի՛ խօսիք,
Ու ձեր բերանէն անպատկառութիւն թող չելլէ.
Արդարեւ Տէրը գիտութեան Աստուածն է,
Եւ ի՛նք **ամենուն** արարքները կը կշռէ:
- 4 Զօրաւորներուն աղեղները կոտրեցան,
Ու ^բտկարները ոյժով գօտեւորուեցան:
- 5 Կուշտ եղողները հացի համար վարձկան եղան,
Եւ անօթիները ^գպակսեցան.
Մինչեւ անգամ ամուլը եօթը **զաւակ** ծնաւ,
Ու շատ զաւակ ունեցողը ուժաթափեցաւ:
- 6 Մեռցնողն ու ապրեցնողը,
^դԴժոխքը իջեցնողն ու վեր հանողը Տէրն է:
- 7 Թշուառացնողն ու հարստացնողը,
Նուաստացնողն ու բարձրացնողը Տէրն է:
- 8 Ան չքաւորը ^եհողէն կը վերցնէ,
Եւ աղքատը աղբիւսէն կը բարձրացնէ,
Որպէսզի ազնուականներուն հետ նստեցնէ,
Ու փառքի գահը անոնց ժառանգել տայ.
Զանի որ երկրի հիմերը Տէրոջն են,
Եւ երկրագունդը անոնց վրայ հաստատեց:
- 9 Ան իր բարեպաշտներուն ոտքերը կը պահպանէ,
Իսկ ամբարիշտները մութին մէջ պիտի ^զկորսուին,
Որովհետեւ ո՛չ մէկը **իր** ոյժով կը յաղթէ:
- 10 Տէրոջ դէմ ^էհակառակողները պիտի կոտորուին,
Երկինքէն անոնց վրայ պիտի որոտայ.
Տէրը երկրի ծայրերը պիտի դատէ,
Իր թագաւորին ոյժ պիտի տայ,
Եւ իր օժեալին եղջիւրը պիտի բարձրացնէ»:
- 11 Եղկանա Ռամա՛ իր տունը գնաց, եւ **Սամուէլ** ^բմանուկը Հեղի քահանային առջեւ
Տէրոջ պաշտօնը կը կատարէր:

ՀԵՂԻԻ ՈՐԴԻՆԵՐԸ

---

^բ Եբբ.՝ գայթողները

^գ Կամ՝ անօթեմայլէ դադրեցան

^դ Այսինքն՝ Մեռած անձերու կայանը

^ե Կամ՝ փոշիէն

^զ Եբբ.՝ լուռ կենան

^է Եբբ.՝ վիճողները

^բ Եբբ.՝ տղեկը

12 Հեղիի որդիները Բանօրէն մարդիկ՝ ըլլալով՝ Տէրը չէին ճանչնար: 13 Քահանաներու սովորութեան համաձայն՝ երբ ժողովուրդէն մէկը զոհ մատուցանէր, միսին եփած ատենը՝ քահանային սպասաւորը կու գար, ձեռքը երեքժանի մսահան մը առած, 14 զայն կաթսային, սանին, եփարանին կամ պտուկին մէջ կը խոթէր, ու մսահանը ինչ որ հանէր՝ քահանան զայն իրեն կ'առնէր: Անոնք Սելովի մէջ բոլոր հոն եկող Իսրայելացիներուն այսպէս կ'ընէին: 15 Նաեւ ճարպը այրելէ առաջ՝ քահանային սպասաւորը կու գար ու զոհ մատուցանողին՝ կ'ըսէր. «Քահանային համար խորովելու՛ միս տուր, քանի որ ան քեզմէ խաշած միս չ'առնէր, այլ հում միս կ'ուզէ»: 16 Եթէ այդ մարդը ըսէր. «Հիմա ճարպը թող այրեն, ու յէտոյ առ՝ Իսիրտիդ փափաքածին չափ», այն ատեն կը պատասխանէր. «Ո՛չ, հի՛մա տուր. եթէ ոչ՝ բռնի կ'առնեմ»: 17 Այսպէս՝ այն երիտասարդներուն մեղքը Տէրոջ առջեւ շատ մեծ էր, որովհետեւ մարդիկ Տէրոջ զոհը կ'անարգէին:

ՍԱՄՈՒԷԼ ՍԵԼՈՎԻ ՄԷՋ

18 Սամուէլ մանուկը, կտաւէ՛ եփուտը հագած՝, Տէրոջ առջեւ պաշտօն կը կատարէր: 19 Անոր մայրը պզտիկ պատմուճան մը կը շինէր անոր, եւ ամէն տարի՝ երբ իր ամուսինին հետ տարեկան զոհը ընելու կը բարձրանար, անոր կը տանէր: 20 Հեղի եղկանան ու անոր կինը օրհնելով՝ ըսաւ. «Տէրը քեզի այս կնոջմէն զարմ տայ, Տէրոջ փոխ տրուած տղային տեղը»: Եւ անոնք իրենց տեղը գացին: 21 Տէրը Աննայի այցելեց, ու ան յղացաւ եւ երեք որդի ու երկու աղջիկ ծնաւ: Սամուէլ մանուկն ալ Տէրոջ առջեւ կը մեծնար:

ՀԵՂԻ ԵՒ ԻՐ ՈՐԴԻՆԵՐԸ

22 Հեղի յոյժ ծերացեր էր, ու կը լսէր ամէն ինչ որ անոր որդիները կ'ընէին ամբողջ Իսրայելի, եւ թէ ի՛նչպէս անոնք Հանդիպումի վրանին մուտքը համախմբուող կիներուն հետ կը պառկէին: 23 Անոնց ըսաւ. «Ինչո՞ւ այսպիսի բաներ կ'ընէք. արդարեւ այս ամբողջ ժողովուրդին բերանէն ձեզի համար գէշ խօսքեր կը լսեմ: 24 Մի՛ ընէք, որդիներս, քանի ՚նպաստաւոր չեն այն լուրերը՝ որ կը լսեմ. դուք Տէրոջ ժողովուրդը կը մոլորեցնէք: 25 Եթէ մարդ մը մարդու դէմ մեղանչէ, Աստուած օպիտի ըլլայ իր իրաւարարը՝. բայց եթէ մարդ մը Տէրոջ դէմ մեղանչէ, Կո՞վ պիտի ըլլայ իր իրաւարարը՝»: Սակայն անոնք իրենց հօր խօսքը մտիկ չէին ըներ, որովհետեւ Տէրը զանոնք մեռցնել կ'ուզէր: 26 Սամուէլ մանուկը օրէ օր կը մեծնար, եւ Տէրոջ ու նաեւ մարդոց հաճելի էր:

---

^բ Եբր.՝ Բելիարի որդիներ
^գ Եբր.՝ զոհող մարդուն
^դ Եբր.՝ անձիդ
^է Եբր.՝ եփուտով գօտեւորուած
^զ Եբր.՝ լաւ
^ը Կամ՝ պիտի դատէ զինք
^կ Կամ՝ իրեն համար ո՞վ պիտի աղօթէ
^ն Եբր.՝ աչքերուն լաւ

27 Աստուծոյ մարդ մը Հեղիի եկաւ եւ անոր ըսաւ. «Տէրը սա՛ կը յայտարարէ. “Զու հօրդ տան յայտնապէս երեւցայ, երբ անոնք Եգիպտոսի մէջ Փարաւոնի տան ծառայ էին: 28 Իսրայէլի բոլոր տոհմերէն զայն ինծի քահանայ ընտրեցի, որպէսզի իմ զոհասեղանիս վրայ զոհ մատուցանէ, խունկ ծխէ, ու իմ առջեւ եփուտ հագնի: Իսրայէլի որդիներուն բոլոր պատարագները քու հօրդ տան տուի: 29 Իմ բնակավայրիս համար պատուիրած զոհերս եւ ընծաներս ինչո՞ւ կ’անարգես ու քու որդիներդ ինձմէ աւելի կը փառաւորես, որպէսզի իմ ժողովուրդիս՝ Իսրայէլի ընտիր զոհերով ձեզ գիրցնէք: 30 Ասոր համար Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը սա՛ կը պատգամէ. “Ի՛րապէս ըսեր էի. “Զու տունդ ու հօրդ տունը իմ առջեւ յաւիտեան պիտի ընթանան”□. բայց հիմա Տէրը կը պատգամէ. “Հեռո՛ւ ինձմէ. որովհետեւ ես զիս փառաւորողները պիտի փառաւորեմ, իսկ զիս արհամարհողները պիտի անարգուիմ: 31 Ահա՛ կու գան օրերը՝ երբ քու բազուկդ ու հօրդ տան բազուկը պիտի կտրեմ, որպէսզի տանդ մէջ ծեր չգտնուի: 32 Իսրայէլի ամէն տեսակ բարութիւն վայելած ատենը՝ դուն իմ բնակավայրիս մէջ ՝դժբախտութիւն պիտի տեսնես, ու քու տանդ մէջ բնաւ ծեր պիտի չգտնուի: 33 Զու զարմէդ մնացած մարդը, որ իմ զոհասեղանէս չեմ կտրեր, աչքերդ ՝նուաղեցնելու եւ անձդ վշտացնելու համար պիտի մնայ. քու տանդ բոլոր “զաւակները “երիտասարդութեան մէջ” պիտի մեռնին: 34 Եւ սա՛ քեզի նշան պիտի ըլլայ, այսինքն՝ ինչ որ երկու որդիներուդ՝ Ոփնիի ու Փեներէսի պիտի պատահի. երկուքն ալ մէկ օրուան մէջ պիտի մեռնին: 35 Ինծի հաւատարիմ քահանայ մը պիտի հանեմ, որ իմ սիրտիս եւ անձիս մէջ եղածը գործադրէ: Անոր հաստատ տուն մը պիտի կառուցանեմ, ու միշտ իմ օծեալիս առջեւ պիտի ընթանայ: 36 Զու տունէդ ո՛վ որ մնայ, կտոր մը արծաթի համար ու նկանակ մը հացի համար պիտի գայ, անոր երկրպագէ, եւ ըսէ. “Կ’աղաչե՛մ, զիս քահանայական պաշտօնի մը վրայ “կարգէ, որպէսզի պատառ մը հաց ուտեմ”□»:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԽՕՍԸՍ ԱՍՄՈՒԷԼԻ

3

Սամուէլ “մանուկը Հեղիի առջեւ Տէրոջ պաշտօնը կը կատարէր: Այդ օրերը Տէրոջ խօսքը հազուադէպ էր, ու յայտնի տեսիլք չկար: 2 Օր մը՝ Հեղի իր տեղը պառկած էր. (անոր աչքերը սկսած էին մթագնիլ, ու չէր կրնար տեսնել.) 3 Աստուծոյ ճրագը տակաւին մարած չէր, եւ Սամուէլ պառկած էր Տէրոջ տաճարին մէջ, ուր Աստուծոյ տապանակը կար: 4 Տէրը Սամուէլը կանչեց, ան ալ պատասխանեց. «Ահա՛ հոս եմ», 5 ու Հեղիի

---

^a Եբր.՝ հակառակորդ մը
^b Եբր.՝ սպառելու
^c Եբր.՝ շատութիւնը
^d Եբր.՝ երբ մարդ ըլլան
^e Եբր.՝ հասնի
^f Եբր.՝ կապէ
^g Եբր.՝ տղեկը
^h Եբր.՝ Այն օրը

վազելով՝ ըսաւ. «Ահա՛ հոս եմ, քանի որ զիս կանչեցիր»։ Բայց ան ըսաւ. «Ես չկանչեցի. վերադարձիր **եւ** պառկէ՛»։ Ան ալ գնաց ու պառկեցաւ։ **6** Տէրը վերստին կանչեց. «Սամուէլ՛»։ Սամուէլ ելաւ, Հեղիի գնաց եւ ըսաւ. «Ահա՛ հոս եմ. քանի որ զիս կանչեցիր»։ Իսկ ան պատասխանեց. «Որդեա՛կս, ես չկանչեցի. վերադարձիր **ու** պառկէ՛»։ **7** Սամուէլ տակաւին Տէրոջ ձայնը չէր ճանչնար, եւ Տէրոջ խօսքը դեռ անոր յայտնուած չէր։ **8** Տէրը վերստին կանչեց՝ երրորդ անգամ. «Սամուէլ՛»։ **Սամուէլ** ելաւ, Հեղիի գնաց ու ըսաւ. «Ահա՛ հոս եմ. քանի որ զիս կանչեցիր»։ Հեղի հասկցաւ թէ Տէրն է մանուկը կանչողը։ **9** Ուստի Հեղի Սամուէլի ըսաւ. «Գնա՛ **եւ** պառկէ՛։ Եթէ **անգամ մըն ալ** քեզ կանչէ, ըսէ՛. “Խօսէ՛, Տէր, որովհետեւ քու ծառայ մտիկ կ’ընէ”»։ Սամուէլ ալ գնաց ու իր տեղը պառկեցաւ։ **10** Տէրը եկաւ, կայնեցաւ, եւ միւս անգամներուն պէս կանչեց. «Սամուէլ, Սամուէլ՛»։ Ուստի Սամուէլ պատասխանեց. «Խօսէ՛, **Տէր**, որովհետեւ քու ծառայ մտիկ կ’ընէ»։ **11** Տէրն ալ Սամուէլի ըսաւ. «Ահա՛ ես Իսրայէլի մէջ **այնպիսի** բան մը պիտի ընեմ, որ զայն լսող իւրաքանչիւրին երկու ականջը պիտի հնչէ։ **12** Այդ օրը Հեղիի վրայ պիտի իրագործեմ ամէն ինչ որ անոր տան մասին ըսեր եմ. պիտի սկսիմ ու պիտի աւարտեմ։ **13** Ես իրեն իմացուցեր եմ թէ իր տունը յաւիտեան պիտի դատեմ՝ իր գիտցած անօրէնութեան համար. քանի որ անոր որդիները “իրենց վրայ անէծք բերին”, սակայն ինք չյանդիմանեց զանոնք։ **14** Այս պատճառով Հեղիի տան երդում ըրի, որ Հեղիի տան անօրէնութեան յաւիտեան քաւութիւն չըլլայ՝ զոհերով կամ ընծաներով»։

15 Սամուէլ մինչեւ առտու պառկեցաւ, յետոյ Տէրոջ տան դռները բացաւ։ Սամուէլ **այդ** տեսիլքը Հեղիի պատմելէն վախցաւ, **16** բայց Հեղի Սամուէլը կանչեց եւ ըսաւ. «Որդեա՛կս Սամուէլ՛»։ Ան ալ պատասխանեց. «Ահա՛ **հոս եմ**»։ **17** Հեղի ըսաւ. «Քեզի ըսած խօսքը ի՞նչ է. կ’աղերսեմ, ինձմէ մի՛ պահեր։ Աստուած քեզի այսպէս եւ ասկէ աւելին ընէ, եթէ քեզի ըսած բոլոր խօսքերէն մէկ խօսք ինձմէ պահես»։ **18** Սամուէլ բոլոր խօսքերը անոր հաղորդեց. անկէ չպահեց։ **Հեղի** ըսաւ. «Անիկա Տէրն է. “իրեն հաճելի” եղածը թող ընէ»։

19 Սամուէլ մեծցաւ, ու Տէրը անոր հետ էր. անոր **ըսած** խօսքերէն ո՛չ մէկը գետին ձգեց։ **20** Դանէ մինչեւ Բերսաբէ՛՝ ամբողջ Իսրայէլը գիտցաւ թէ Սամուէլ ^Եհաստատուած է Տէրոջ մարգարէ ըլլալու։ **21** Տէրը Սելովի մէջ վերստին երեւցաւ. արդարեւ Տէրը Սելովի մէջ Սամուէլի կը յայտնուէր՝ Տէրոջ խօսքով, ու Սամուէլի խօսքը ամբողջ Իսրայէլի ^Գկ’ուղղուէր։

ՈՒՆՏԻ ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

4

Իսրայէլ Փղշտացիներուն դէմ պատերազմելու ^Գգնաց, եւ Աբենեզերի մէջ բանակեցաւ, իսկ Փղշտացիները Ափէկի մէջ բանակեցան։ **2** Փղշտացիները Իսրայէլի դիմաց շարուեցան. երբ պատերազմը տարածուեցաւ, Իսրայէլ պարտուեցաւ Փղշտացիներուն առջեւ, որոնք ռազմադաշտին վրայ զօրասիւնէն չորս հազար մարդու չափ կոտորեցին։ **3**

---

^Գ Եբր.՝ անհիծուեցան
^Դ Եբր.՝ իր աչքերուն լաւ
^Ե Կամ՝ հաւատարիմ
^Զ Եբր.՝ կ’ըլլար
^Է Եբր.՝ դուրս ելաւ

Երբ ժողովուրդը բանակավայրը ^բվերադարձաւ, Իսրայէլի երէցները ըսին. «Ինչո՞ւ Տէրը մեզ կոտորեց այսօր՝ Փղշտացիներուն առջեւ: Տէրոջ ուխտին տապանակը Սելովէն մեր քով բերենք, որ մեր մէջ գտնուի ու մեզ ազատէ մեր թշնամիներուն ձեռքէն»: **4** Ուստի ժողովուրդը **մարդիկ** ղրկեց դէպի Սելով, որ քերովբէներուն վրայ բազմող զօրքերու Տէրոջ ուխտին տապանակը անկէ փոխադրեն. **Հեղիի** երկու որդիները՝ Ոփնի եւ Փենեհէս հոն էին, Աստուծոյ ուխտին տապանակին հետ: **5** Երբ Տէրոջ ուխտին տապանակը բանակավայրը հասաւ, ամբողջ Իսրայէլը մեծ գոչիւնով գոռաց, այնպէս որ գետինը դրդաց: **6** Փղշտացիները այդ գոչիւնի աղմուկը լսելով՝ ըսին. «Ի՞նչ կը **նշանակէ** Եբրայեցիներու բանակավայրին մէջ այս մեծ գոչիւնի աղմուկը»: Երբ հասկցան թէ Տէրոջ տապանակը բանակավայրը եկած է, **7** Փղշտացիները վախցան, որովհետեւ ըսին. «Աստուած բանակավայրը եկաւ»: Նաեւ ըսին. «Վա՛յ մեզի, քանի որ «ասկէ առաջ» այսպիսի բան եղած չէ: **8** Վա՛յ մեզի, ո՞վ մեզ պիտի ազատէ այս ^դզօրաւոր աստուածներուն ձեռքէն: Ասո՛նք են այն աստուածները, որ Եգիպտոսը ամէն տեսակ պատուհասներով զարկին՝ անապատին մէջ: **9** Ուժովցէ՛ք ու կտրի՛ճ եղէք, ո՛վ Փղշտացիներ, որ Եբրայեցիներուն ստրուկ չըլլաք, ինչպէս անոնք ձեզի ստրուկ եղան. ուստի կտրի՛ճ եղէք եւ **անոնց դէմ** պատերազմեցէ՛ք»: **10** Երբ Փղշտացիները պատերազմեցան, Իսրայէլ պարտուեցաւ ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ. շատ մեծ պարտութիւն եղաւ, եւ Իսրայէլէն երեսուն հազար հետեւակ **զօրք** ինկաւ. **11** նաեւ Աստուծոյ տապանակը գրաւուեցաւ, ու Հեղիի երկու որդիները՝ Ոփնի եւ Փենեհէս՝ մեռան:

ՀԵՂԻԻ ՄԱՀԸ

12 Բենիամինէն մարդ մը զօրասիւնէն վազելով՝ նոյն օրը Սելով հասաւ: Իր վերարկուն պատռուած էր, ու գլուխին վրայ հող **ցանած էր**: **13** Երբ **հոն** հասաւ, ահա՛ Հեղի՝ աթոռի մը վրայ նստած՝ ճամբային եզերքը կը ^եսպասէր, քանի որ Աստուծոյ տապանակին համար սիրտը կը դողար: Երբ այդ մարդը՝ քաղաք մտնելով՝ **պատահածը** պատմեց, ամբողջ քաղաքը աղաղակեց: **14** Հեղի՛ այդ աղաղակին աղմուկը լսելով՝ ըսաւ. «Ի՞նչ կը **նշանակէ** այս աղմուկին ձայնը»: Այդ մարդն ալ շուտով **վազեց** եկաւ ու **պատահածը** Հեղիի պատմեց: **15** Հեղի իննսունութ տարեկան էր. աչքերը այնպէս ^մթազնած էին, որ չէր կրնար տեսնել: **16** Այդ մարդը Հեղիի ըսաւ. «Զօրասիւնին մէջէն եկողը ես եմ. զօրասիւնէն այսօր փախայ»: Ան ալ ըսաւ. «Որդեա՛կ, ի՞նչ եղաւ»: **17** ^էԼուր բերողը պատասխանեց. «Իսրայէլ Փղշտացիներուն առջեւէն փախաւ, նաեւ ժողովուրդին մէջ մեծ կոտորած եղաւ. նոյնիսկ քու երկու որդիներդ՝ Ոփնի եւ Փենեհէս՝ մեռան, ու Աստուծոյ տապանակը գրաւուեցաւ»: **18** Երբ ան Աստուծոյ տապանակը յիշատակեց, **Հեղի** աթոռէն կոնակի վրայ ինկաւ՝ դրան քով, ^ըողնայարը կոտրեցաւ եւ մեռաւ, քանի որ ծեր ու ծանրացած մարդ մըն

---

^բ Եբր.՝ մտաւ
^գ Եբր.՝ երէկ ու նախորդ օրը
^դ Եբր.՝ հոյակապ
^ե Եբր.՝ դիտէր
^զ Եբր.՝ կեցած
^է Եբր.՝ Աւետիս
^ը Կամ՝ վիզիւն ոսկորը

էր: Ան Իսրայէլի մէջ քառասուն տարի դատաւոր եղած էր:

ՓԵՆԵՇԷՍԻ ԿՆՈՋ ՄԱՆԸ

19 Անոր հարսը՝ Փենեհէսի կինը՝ յղի էր, ու ծնանելու մօտ: Երբ Աստուծոյ տապանակին գրաւուելուն եւ իր կեսրայրին ու ամուսինին մեռնելուն գոյժը լսեց, ծռեցաւ եւ ծնաւ, քանի որ անոր ցաւերը բռնեցին: 20 Երբ կը մեռնէր, քովը կայնող կիները անոր ըսին. «Մի՛ վախճար, որովհետեւ որդի մը ծնար»: Բայց ան չպատասխանեց եւ Քուշադրութիւն չդարձուց»: 21 Տղային անունը ՚Իքաբող կոչեց, ըսելով. «Իսրայէլէն փառքը փոխադրուեցաւ»: (Արդարեւ Աստուծոյ տապանակը գրաւուեցաւ, եւ իր կեսրայրն ու ամուսինը մեռան:)

ՈՒԽՏԻ ՏԱՊԱՆԱԿԸ ՓՂՇՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

5

Փղշտացիները Աստուծոյ տապանակը գրաւեցին, եւ զայն Աբենեզերէն՝ Ազովտոս տարին: 2 Աստուծոյ տապանակը առնելով՝ Փղշտացիները զայն Դազոնի տունը տարին ու Դազոնի քով դրին: 3 Հետեւեալ օրը՝ Ազովտացիները առտուն կանուխ ելան, եւ ահա՛ Դազոն Տէրոջ տապանակին առջեւ՝ երեսի վրայ գետինը ինկած էր. անոնք Դազոնը առին ու դարձեալ իր տեղը դրին: 4 Հետեւեալ օրն ալ, երբ առտուն՝ կանուխ ելան, ահա՛ Դազոն Տէրոջ տապանակին առջեւ՝ երեսի վրայ գետինը ինկած էր. Դազոնի գլուխն ու ձեռքերուն երկու ափերը կոտրած եւ սեմին վրայ ինկած էին, ու միայն ՔԴազոնի մարմինը՝ մնացած էր: 5 (Հետեւաբար Դազոնի քուրմերը եւ բոլոր Դազոնի տունը մտնողները՝ Ազովտոս եղող Դազոնի սեմին վրայ չեն կոխեր մինչեւ այսօր:)

6 Յետոյ Տէրոջ ձեռքը Ազովտացիներուն վրայ ծանրացաւ, ու զանոնք՝ կորսնցուց. Ազովտոսի եւ անոր հողամասին մէջ զանոնք թութի ուռեցքներով զարկաւ: 7 Ազովտոսի բնակիչները ասիկա տեսնելով՝ ըսին. «Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը մեր քով թող չմնայ, քանի որ անոր ձեռքը մեր վրայ ու մեր աստուծոյն՝ Դազոնի վրայ ծանրացաւ»: 8 Հետեւաբար մարդ ղրկեցին, Փղշտացիներուն բոլոր նախարարները իրենց քով հաւաքեցին, եւ ըսին. «Ի՞նչ ընենք Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը»: Անոնք ալ պատասխանեցին. «Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթ թող փոխադրուի»: Ուստի Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթ փոխադրեցին: 9 Զայն հոն փոխադրելէն ետք՝ Տէրոջ ձեռքը այդ քաղաքին վրայ եղաւ: Ծատ մեծ խուճապ եղաւ. քաղաքին մարդիկը՝ պզտիկէն մինչեւ մեծը՝ զարկաւ, ու թութի ուռեցքներով ծածկուեցան:

10 Հետեւաբար Աստուծոյ տապանակը Ակկարոն ղրկեցին: Երբ Աստուծոյ տապանակը Ակկարոն հասաւ, Ակկարոնացիները աղաղակելով ըսին. «Իսրայէլի Աստուծոյն

Թ Երբ.՝ սիրտին մէջ չդրաւ
ժ Այսինքն՝ անպատիւ
՛ Այսինքն՝ Ասեղովթ
Բ Կամ՝ ձուկը, երբ.՝ Դազոնը
Գ Երբ.՝ ակերեց

տապանակը մեզի ՚բերին, որպէսզի մեզ ու մեր ժողովուրդը մեռցնեն»։ **11** Ուստի **մարդ** ղրկելով՝ Փղշտացիներուն բոլոր նախարարները հաւաքեցին եւ ըսին. «Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը ղրկեցէ՞ք, եւ իր տեղը թող վերադառնայ, որպէսզի մեզ ու մեր ժողովուրդը չմեռցնէ»։ Արդարեւ ամբողջ քաղաքին մէջ մահառիթ խուճապ մը կար. Աստուծոյ ձեռքը չափազանց ծանրացաւ հոն, **12** ու չմեռնող մարդիկը թուրքի **ուռեցքներով** զարնուեցան, եւ քաղաքին աղաղակը երկինք բարձրացաւ։

ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

6

Տէրոջ տապանակը Փղշտացիներուն երկրին մէջ եօթը ամիս մնաց։ **2** Փղշտացիները **իրենց** քուրմերն ու դիւթերը կանչեցին եւ ըսին. «Ի՞նչ ընենք Եհովայի տապանակը։ Մեզի իմացուցէ՞ք թէ զայն ի՞նչպէս իր տեղը ղրկենք»։ **3** Անոնք ալ ըսին. «Եթէ Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը ղրկէք, զայն պարապ մի՛ ղրկէք, հապա անպատճառ յանցանքի պատարագ՝ մատուցանեցէք անոր. այն ատեն պիտի բուժուիք, ու պիտի գիտնաք թէ ինչո՞ւ անոր ձեռքը ձեզմէ չի հեռանար»։ **4** Յետոյ իրենք ըսին. «Անոր ի՞նչ **տեսակ** յանցանքի պատարագ մատուցանենք»։ Անոնք ալ պատասխանեցին. «Փղշտացիներուն նախարարներուն թիւով՝ հինգ ոսկի թուրքի **ուռեցքներ**, ու հինգ ոսկի մուկ **ընծայ տուէք**, քանի որ ձեր ամենուն վրայ եւ ձեր նախարարներուն վրայ միեւնոյն պատուհասը եղաւ։ **5** Ուրեմն ձեր թուրքի **ուռեցքներուն** պատկերներն ու ձեր երկիրը կործանող մուկերուն պատկերները շինեցէք, եւ Իսրայէլի Աստուծոյն փա՛ռք տուէք։ Թերեւս իր ձեռքը ձեր վրայէն, ձեր աստուածներուն վրայէն ու ձեր երկրին վրայէն Քվերցնէ։ **6** Եւ ինչո՞ւ ձեր սիրտերը կը խստացնէք, ինչպէս Եգիպտացիներն ու Փարաւոն իրենց սիրտերը խստացուցին։ **Աստուած** իրենց մէջ՝ հրաշքներ գործելէն ետք չէ՞ որ զանոնք արձակեցին՝ որպէսզի երթան։ **7** Հիմա նո՛ր սայլ մը շինեցէք, ու երկու կաթնտու երինջ առէք, որոնց վրայ բնաւ լուծ դրուած չըլլայ. երկնջները սայլի՛ն լծեցէք, եւ անոնց ձագերը անոնց **քովէն** տո՛ւն վերադարձուցէք։ **8** Եհովայի տապանակը առէք ու զայն սայլի՛ն վրայ դրէք. **պզտիկ** արկղով մը անո՛ր քով դրէք այն ոսկիէ իրերը՝ որ դուք անոր պիտի մատուցանէք **իբր** յանցանքի պատարագ, եւ զայն ղրկեցէ՛ք՝ որպէսզի երթայ։ **9** Նայեցէ՛ք **անոր**. Եթէ իր սահմանին ճամբայով Բեթսամիւս բարձրանայ, անիկա՛ է այս մեծ չարիքը մեզի ընողը. թէ ոչ՝ պիտի գիտնանք թէ անոր ձեռքը չէ մեզ հարուածողը, **հապա** այս **բանը** դիպուածով պատահեր է մեզի»։

10 Այն մարդիկը այդպէս ըրին։ Երկու կաթնտու երինջ առին, զանոնք սայլին լծեցին, եւ անոնց ձագերը տան մէջ արգելափակեցին։ **11** Ապա Տէրոջ տապանակը, նաեւ ոսկի մուկերուն եւ իրենց թուրքի **ուռեցքներու** պատկերներուն **պզտիկ** արկղը սայլին վրայ դրին։ **12** Երկնջները ուղիղ Բեթսամիւսի ճամբան **բռնեցին**, եւ պողոտայէն բառաչելով գացին. աջ կողմ կամ ձախ կողմը չխտորեցան։ Փղշտացիներուն նախարարները մինչեւ Բեթսամիւսի սահմանը անոնց ետեւէն քալեցին։ **13** Բեթսամիւսացիները հովիտին մէջ ցորենի հունձքը կը հնձէին. իրենց աչքերը վերցնելով տապանակը տեսան, եւ ուրախացան

⁷ Եբր.՝ դարձուցին
⁸ Եբր.՝ հատուցանեցէք
⁹ Եբր.՝ թեթեւցնէ
¹⁰ Կամ՝ գօրութեամբ

զայն տեսնելով: 14 Սայլը Բեթսամիւսացի Յեսուի արտը մտաւ ու հոն կայնեցաւ. մեծ քար մը կար հոն: Սայլին փայտերը ճեղքեցին եւ երինջները Տէրոջ ողջակէզ մատուցանեցին: 15 Ղեւտացիները Տէրոջ տապանակն ու անոր հետ եղող ոսկիէ իրերուն պզտիկ արկղը իջեցուցին, եւ այն մեծ քարին վրայ դրին: Այդ օրը Բեթսամիւսի մարդիկը Տէրոջ ողջակէզներ ու զոհեր մատուցանեցին: 16 Փղշտացիներուն հինգ նախարարները՝ այս բաները տեսնելէ ետք՝ նոյն օրը Ակկարոն վերադարձան: 17 Ահա՛ւասիկ այն ոսկի թութքի ուռեցքները, որոնք Փղշտացիները իբր յանցանքի պատարագ Տէրոջ մատուցանեցին.– մէկ հատ Ազովտոսի համար, մէկ հատ Գազայի համար, մէկ հատ Ասկաղոնի համար, մէկ հատ Գէթի համար, ու մէկ հատ Ակկարոնի համար: 18 Ոսկի մուկերը՝ Փղշտացիներուն հինգ նախարարութիւններուն բոլոր քաղաքներուն թիւովն էին, պարսպապատ քաղաքէն մինչեւ անպարիսպ գիւղը, ու մինչեւ այն մեծ քարը՝ որուն վրայ Տէրոջ տապանակը դրուեցաւ: Մինչեւ այսօր այդ քարը Բեթսամիւսացի Յեսուի արտին մէջ կը կենայ:

ՏԱՊԱՆԱԿԸ ԿԱՐԻԱԹԱՐԻՄԻ ՄԷՋ

19 Տէրը Բեթսամիւսի մարդիկը զարկաւ, քանի որ անոնք Տէրոջ տապանակին մէջ նայեցան: Ժողովուրդէն յիսուն հազար եօթանասուն մարդ զարկաւ. ժողովուրդը սգաց, քանի որ Տէրը ժողովուրդը մեծ հարուածով մը զարկեր էր: 20 Բեթսամիւսի մարդիկը ըսին. «Ո՞վ կրնայ կայնիլ Տէրոջ՝ այս սուրբ Աստուծոյն առջեւ: Մեզմէ երթալով՝ որո՞ւն քով պիտի բարձրանայ»: 21 Ուստի Կարիաթարիմի բնակիչներուն պատգամաւորներ դրկեցին՝ ըսելով. «Փղշտացիները Տէրոջ տապանակը վերադարձուցին. իջէ՛ք ու զայն ձե՛ր քով բարձրացուցէք»:

7

Կարիաթարիմի մարդիկը գացին, Տէրոջ տապանակը անկէ բարձրացուցին, զայն տարին Աբինադաբի տունը՝ որ բլուրին վրայ էր, եւ անոր որդին՝ Եղիազարը՝ նշանակեցին, որպէսզի Տէրոջ տապանակը պահպանէ: 2 Տապանակը Կարիաթարիմի մէջ Բորուած օրէն ետք երկար ժամանակ անցաւ, քսան տարի. ուստի Իսրայէլի ամբողջ տունը Տէրոջ ետեւէն հառաչեց:

ՍԱՄՈՒԷԼ ԿԸ ԿԱՌԱՎԱՐԷ ԻՍՐԱՅԷԼԸ

3 Այն ատեն Սամուէլ Իսրայէլի ամբողջ տան ըսաւ. «Եթէ դուք ձեր ամբողջ սիրտով Տէրոջ վերադարձած էք, ձեր մէջէն հանեցէ՛ք օտար աստուածներն ու Աստարովթը. ձեր սիրտը Տէրոջ՝ Խորամադրեցէք, միայն զայն պաշտեցէք, եւ ան Փղշտացիներուն ձեռքէն ձեզ պիտի ազատէ»: 4 Իսրայէլի որդիները Բահաղներն ու Աստարովթը հանեցին, եւ միայն Տէրը պաշտեցին: 5 Սամուէլ ըսաւ. «Ամբողջ Իսրայէլը հաւաքեցէ՛ք Մասփայի մէջ, որպէսզի ձեզի համար Տէրոջ աղօթեմ»: 6 Բոլորը Մասփայի մէջ հաւաքուեցան, ջուր

^ա Եբր.՝ սրբացուցին

^բ Եբր.՝ կեցած

^գ Եբր.՝ սգաց

^դ Եբր.՝ պատրաստեցէք

քաշեցին ու Տէրոջ առջեւ թափեցին: Այդ օրը ծոմ պահեցին եւ հոն ըսին. «Տէրոջ դէմ մեղանչեցինք»: Սամուէլ Մասփայի մէջ Իսրայէլի որդիներուն դատաւոր եղաւ:

7 Երբ Փղշտացիները լսեցին թէ Իսրայէլի որդիները Մասփայի մէջ հաւաքուած են, Փղշտացիներուն նախարարները Իսրայէլի դէմ բարձրացան: Իսրայէլի որդիները **ասիկա** լսելով՝ Փղշտացիներէն վախցան: 8 Իսրայէլի որդիները Սամուէլի ըսին. «Լուռ մի՛ կենար. Տէրոջ՝ մեր Աստուծոյն աղաղակէ՛ մեզի համար, որպէսզի մեզ Փղշտացիներուն ձեռքէն ազատէ»: 9 Սամուէլ կաթնկեր գառ մը առաւ ու զայն ամբողջովին Տէրոջ մատուցանեց՝ իբր ողջակէզ: Սամուէլ Իսրայէլի համար Տէրոջ աղաղակեց, եւ Տէրը անոր պատասխանեց:

10 Երբ Սամուէլ ողջակէզը կը մատուցանէր, Փղշտացիները մօտեցան՝ որպէսզի Իսրայէլի դէմ պատերազմին: Տէրը նոյն օրը Փղշտացիներուն վրայ մեծ ձայնով որոտաց ու զանոնք խուճապի մատնեց, եւ Իսրայէլի առջեւ պարտուեցան: 11 Իսրայէլացիները Մասփայէն ելլելով՝ Փղշտացիները հալածեցին ու մինչեւ Բեթքովրի ներքեւը զանոնք կոտորեցին: 12 Այն ատեն Սամուէլ քար մը առաւ, Մասփայի ու Սէնի մէջտեղ կանգնեցուց, եւ անոր անունը «Աբենեզեր կոչեց՝ ըսելով. «Տէրը մինչեւ հոս մեզի օգնեց»: 13 Փղշտացիները ընկճուեցան, եւ անգամ մըն ալ Իսրայէլի հողամասը չմտան. Սամուէլի բոլոր օրերը՝ Տէրոջ ձեռքը Փղշտացիներուն վրայ էր: 14 Այն քաղաքները որ Փղշտացիները Իսրայէլէն գրաւած էին, Ակկարոնէն մինչեւ Գէթ, բոլորն ալ Իսրայէլի վերադարձուեցան. Իսրայէլ անոնց հողամասը Փղշտացիներու ձեռքէն ազատեց: Նաեւ խաղաղութիւն եղաւ Իսրայէլի եւ Ամորհացիներուն միջեւ:

15 Սամուէլ իր կեանքին բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլը դատեց: 16 Ամէն տարի Բեթէլ, Գաղգաղա ու Մասփա կ'երթար՝ շրջելու, եւ այդ բոլոր տեղերը Իսրայէլը կը դատէր: 17 Անկէ Ռամա կը վերադառնար, որովհետեւ իր տունը հոն էր: Հոն Իսրայէլը կը դատէր, ու հոն Տէրոջ զոհասեղան մը կառուցանեց:

ԺՈՂՈՎՈՐԻՆԸ ԹԱԳԱԻՈՐ ԿՈՒՋԷ

8

Երբ Սամուէլ ծերացաւ, իր որդիները Իսրայէլի վրայ դատաւոր նշանակեց: 2 Իր անդրանիկ որդիին անունը Յովէլ էր, երկրորդին անունը՝ Աբիա. Բերսաբէի մէջ դատաւոր էին: 3 Անոր որդիները իր ճամբաներուն մէջ չքալեցին, հապա ազահութեան հակամիտելով՝ կաշառք կը ստանային, եւ իրաւունքը կը ծռէին:

4 Իսրայէլի բոլոր երէցները հաւաքուեցան, Ռամա գացին՝ Սամուէլի, 5 ու անոր ըսին. «Ահա՛ դուն ծեր ես, եւ որդիներդ քու ճամբաներուդ մէջ չեն քալեր. ուստի հիմա մեր վրայ թագաւոր մը նշանակէ՛ որպէսզի մեզ «կառավարէ, բոլոր ազգերուն նման»: 6 Սակայն այս բանը Սամուէլի Բանհաճոյ եղաւ, երբ ըսին. «Մեզի թագաւոր մը տուր, որպէսզի մեզ կառավարէ»: Սամուէլ Տէրոջ աղօթեց, 7 ու Տէրը Սամուէլի ըսաւ. «Ժողովուրդին խօսքը եւ անոնց քեզի ամէն ըսածը մտի՛կ ըրէ. արդարեւ անոնք քեզ չեն մերժեր, այլ զիս կը մերժեն, որպէսզի անոնց վրայ չթագաւորեմ: 8 Զանոնք Եգիպտոսէն բարձրացուցած օրէս մինչեւ այսօր ինչ որ ըրին՝ զիս լքելով եւ ուրիշ աստուածներ պաշտելով, նոյնը քեզի ալ պիտի ընեն: 9 Ուստի հիմա մտի՛կ ըրէ անոնց խօսքը. բայց զանոնք յստակօրէն

^Է Այսինքն՝ օգնութեան քար
^Մ Երբ.՝ դատէ
^Բ Երբ.՝ աչքերուն գէշ

ազդարարէ, եւ անոնց իմացո՛ւր իրենց վրայ իշխող թագաւորին վարչաձեւը»:

10 Սամուէլ Տէրոջ բոլոր խօսքերը հաղորդեց իրմէ թագաւոր խնդրող ժողովուրդին: 11 Ան ըսաւ. «Ահա՛ւասիկ ձեր վրայ իշխող թագաւորին վարչաձեւը.— ձեր որդիները պիտի առնէ, **զանոնք** իրեն համար պիտի նշանակէ՝ իր կառքերուն ու ⁴ձիերուն վրայ, եւ իր կառքերուն առջեւէն պիտի վազեն: 12 Իրեն հազարապետներ ու յիսնապետներ պիտի նշանակէ, որ իր արտերը հերկեն, հունձքերը հնձեն, եւ իր պատերազմական զէնքերն ու կառքերուն կազմածները շինեն: 13 Ձեր աղջիկները պիտի առնէ, որպէսզի ⁵բուրագործ, խոհարար եւ հացագործ ըլլան: 14 Ձեր լաւագոյն արտերը, այգիներն ու ձիթենիները առնելով՝ իր ծառաներուն պիտի տայ: 15 Ձեր հունտերուն եւ ձեր այգիներուն տասանորդը պիտի առնէ, ու զայն իր պալատականներուն եւ ծառաներուն պիտի տայ: 16 Ձեր ծառաներն ու աղախիները, ձեր լաւագոյն երիտասարդները եւ ձեր էշերը պիտի առնէ, ու իր ծառայութեան գործածէ: 17 Ձեր հօտերուն տասանորդը պիտի առնէ, եւ դուք անոր ստրուկները պիտի ըլլաք: 18 Այն օրը ձեր ընտրած թագաւորին ⁶պատճառով պիտի աղաղակէք, բայց Տէրը այն օրը ձեզի պիտի չպատասխանէ»:

19 Սակայն ժողովուրդը մերժեց Սամուէլի խօսքը մտիկ ընել, եւ ըսին. «Ո՛չ, ա՛նպատճառ մեր վրայ թագաւոր մը թող ըլլայ, 20 որպէսզի մենք ալ բոլոր ազգերուն նման ըլլանք, ու մեր թագաւորը մեզ կառավարէ, մեր առջեւէն ⁷երթայ, եւ մեր պատերազմները ⁸մղէ»: 21 Սամուէլ ժողովուրդին բոլոր խօսքերը լսեց, ու զանոնք Տէրոջ ականջներուն հաղորդեց: 22 Տէրը Սամուէլի ըսաւ. «Անոնց խօսքը մտի՛կ ըրէ եւ անոնց վրայ թագաւոր մը նշանակէ»: Այն ատեն Սամուէլ Իսրայէլի մարդոց ըսաւ. «Իւրաքանչիւրը իր քաղաքը թող երթայ»:

ՍԱԻՈՒՂ ԿԸ ՀԱՆԴԻՊԻ ՍԱՄՈՒԷԼԻ

9

Բենիամինեաններէն Կիս անունով զօրաւոր կտրիճ մը կար. ան Բենիամինեան Աբիայի որդիին՝ Բեքովրաթի որդիին՝ Սերորի որդիին՝ Աբիէլի որդին էր: 2 Ան Սաւուղ անունով որդի մը ունէր, որ վայելչագեղ երիտասարդ մըն էր. Իսրայէլի որդիներուն մէջ իրմէ վայելչագեղ մարդ չկար. ամբողջ ժողովուրդէն անելի բարձր էր՝ ուսերէն վեր:

3 Սաւուղի հօր՝ Կիսի էշերը կորսուեցան. ուստի Կիս իր որդիին՝ Սաւուղի ըսաւ. «Կ՛աղերսեմ, ա՛ն քեզի հետ սպասաւորներէն մէկը, կանգնէ՛, ու գնա՛, էշերը փնտռէ»: 4 Ան ալ Եփրեմի լեռնէն անցաւ, նաեւ Սաղիսայի երկրէն անցաւ, բայց **զանոնք** չգտան: Յետոյ Սաղիմի երկրէն անցան, սակայն **հոն ալ** չէին. ապա Բենիամինեաններու երկիրը անցաւ, ու **հոն ալ զանոնք** չգտան: 5 Երբ անոնք ⁹Սուփի երկիրը հասան, Սաւուղ իրեն հետ եղող սպասաւորին ըսաւ. «Եկո՛ւր, վերադառնա՛նք, որպէսզի հայրս մեզի համար չմտահոգուի՝ էշերուն **հոգէն** հրաժարելով»: 6 Բայց ան իրեն ըսաւ. «Կ՛աղերսեմ, ահա՛

⁴ Եբբ.՝ ձիաւորներուն

⁵ Այսինքն՝ բոյրեր շինող

⁶ Եբբ.՝ երեսէն

⁷ Եբբ.՝ դուրս ելլէ

⁸ Եբբ.՝ պատերազմի

⁹ Կամ՝ Սոփիմի

այս քաղաքին մէջ Աստուծոյ մարդ մը կայ, որ պատուաւոր մարդ մըն է. անոր ամէն ըսածը անշուշտ կ'իրագործուի: Այժմ հոն երթանք, թերեւս մեր երթալիք ճամբան մեզի իմացնէ»: **7** Սաւուղ իր սպասաւորին ըսաւ. «Բայց եթէ երթանք, այդ մարդուն ի՞նչ պիտի տանինք. արդարեւ մեր տոպրակներուն մէջ եղած հացը ^բհատած է, եւ Աստուծոյ մարդուն տանելու ընծայ մը չունինք: Մեր քով ի՞նչ ունինք»: **8** Սպասաւորը վերստին Սաւուղի պատասխանեց. «Ահա՛ ^գքովս քառորդ սիկղ արծաթ կայ. զայն Աստուծոյ մարդուն կու տամ, որպէսզի մեր ճամբան մեզի իմացնէ»: **9** (Առաջ՝ երբ Իսրայէլի մէջ մարդ մը երթար Աստուծոյ խորհուրդ հարցնելու, սա՛ կ'ըսէր. «Եկէ՛ք, տեսանողի՛ն երթանք». քանի որ այսօր «մարգարէ **կոչուողը** առաջ «տեսանող **կը կոչուէր:**) **10** Սաւուղ իր սպասաւորին ըսաւ. «Լաւ ըսիր, եկո՛ւր երթանք». եւ Աստուծոյ մարդուն բնակած քաղաքը գացին: **11** Երբ իրենք գառիվերէն դէպի քաղաքը կը բարձրանային, քանի մը երիտասարդուհիներու հանդիպեցան՝ որոնք դուրս կ'ելլէին ջուր քաշելու, եւ անոնց ըսին. «Տեսանողը հո՞ւ է»: **12** Անոնք իրենց պատասխանեցին. «**Հո՛ւ** է. ահա՛ քու առջեւդ է: Հիմա շտապէ՛, քանի ան այսօր քաղաք եկաւ. այսօր ժողովուրդը բարձր տեղին վրայ զոհ պիտի ընէ: **13** Երբ քաղաքը մտնէք՝ զայն հոն կը գտնէք, քանի որ ան բարձր տեղը ելած չէ ուտելու համար. արդարեւ մինչեւ անոր գալը՝ ժողովուրդը չ'ուտեր, որովհետեւ անկա՛ կ'օրհնէ զոհը. անկէ ետք՝ հրաւիրեալները կ'ուտեն: Հի՛մա բարձրացէք, քանի որ այսօր պիտի գտնէք զայն»: **14** Իրենք ալ քաղաքը բարձրացան. երբ քաղաքը կը մտնէին, ահա՛ Սամուէլ՝ բարձր տեղը ելլելու համար՝ իրենց դիմաց դուրս ելաւ:

15 Սաւուղի գալէն օր մը առաջ, Տէրը Սամուէլի Դիմացուցեր էր՝ ըսելով. **16** «Վաղը այս ատեն՝ Բենիամինի երկրէն քեզի մարդ մը պիտի ղրկեմ. զայն իմ ժողովուրդիս՝ Իսրայէլի վրայ առաջնորդ օծէ, որպէսզի ան իմ ժողովուրդս Փղշտացիներուն ձեռքէն ազատէ. արդարեւ ժողովուրդիս **տառապանքին** նայեցայ, որովհետեւ անոր աղաղակը ինծի հասաւ»: **17** Երբ Սամուէլ Սաւուղը տեսաւ, Տէրը անոր ըսաւ. «Ահա՛ **այս է** քեզի ըսած մարդս. ասկա՛ իմ ժողովուրդս պիտի առաջնորդէ»: **18** Սաւուղ դրան մէջտեղը Սամուէլի մօտեցաւ եւ ըսաւ. «Կ'աղերսե՛մ, ինծի ցուցո՛ւր թէ ո՛ւր է տեսանողին տունը»: **19** Սամուէլ Սաւուղի պատասխանեց. «Տեսանողը ես եմ. իմ առջեւս ելի՛ր բարձր տեղը, որովհետեւ այսօր ինծի հետ պիտի ուտէք. վա՛ղը քեզ պիտի ղրկեմ, ու սիրտիդ մէջ եղած ամէն ինչ քեզի իմացնեմ: **20** Երեք օրէ ի վեր կորսուած էջերուդ համար «մի՛ մտահոգուիր», քանի որ անոնք գտնուած են: Իսրայէլի բոլոր ցանկալի **բաները** որո՞ւն **յատկացուած** են. միթէ քեզի ու հօրդ ամբողջ տան չե՞ն»: **21** Սաւուղ պատասխանեց. «Ես Բենիամինեան չե՞մ՝ Իսրայէլի տոհմերուն ամենէն պզտիկէն, եւ իմ ազգատոհմս Բենիամինի տոհմին բոլոր ազգատոհմերուն **ամենէն** փոքրը չե՞. ուստի ինչո՞ւ այդպէս կը խօսիս ինծի»: **22** Սամուէլ առաւ Սաւուղն ու անոր սպասաւորը, զանոնք **ճաշի** սենեակը տարաւ, եւ զանոնք հրաւիրեալներուն ^գգլուխը նստեցուց. անոնք երեսուն մարդու չափ էին: **23** Սամուէլ խոհարարին ըսաւ. «Բե՛ր այն բաժինը՝ որ քեզի տուի, որուն համար քեզի հրամայեցի. «Զո՛վդ դիր զայն **»**: **24** Խոհարարը զիստը՝ վրայի **միսով** վերցուց, ու զայն Սաւուղի առջեւ

^բ Եբր.՝ գացած

^գ Եբր.՝ ձեռքս

^դ Եբր.՝ ականջը բացեր

^ե Եբր.՝ սիրտիդ մէջ մի՛ դներ

^զ Եբր.՝ գլխաւոր տեղը

դրաւ: **Սամուէլ** ըսաւ. «Ահա՛ւասիկ մնացածը, զայն առջե՛ւդ դիր եւ կե՛ր. արդարեւ այս **սահմանուած** ատենին համար ան պահուած է՝ քեզի համար, քանի ըսի թէ ժողովուրդը էհրաւիրեր եմ՝»: Ուստի Սաւուղ այդ օրը Սամուէլի հետ ճաշեց:

25 Երբ բարձր տեղէն քաղաքը իջան, **Սամուէլ իր տան** տանիքին վրայ Սաւուղի հետ խօսեցաւ: **26** Առտուն՝ կանուխ ելան, ու երբ արշալոյսը թագեցաւ՝ Սամուէլ Սաւուղը տանիքը կանչեց եւ ըսաւ. «Կանգնէ՛, որ քեզ ուղարկեմ»: Սաւուղ կանգնեցաւ, ու երկուքն ալ դուրս ելան, ինք եւ Սամուէլ: **27** Մինչ անոնք կ'իջնէին դէպի քաղաքին ծայրը, Սամուէլ Սաւուղի ըսաւ. «Հրամայէ՛ սպասաւորին՝ որ մեր առջեւը անցնի», (ան ալ անցաւ,) «իսկ դուն Քհիմա **հո՛ւ** կեցիր, որպէսզի Աստուծոյ պատգամը քեզի իմացնեմ»:

ՍԱՄՈՒԷԼ ԱՌԱՋՆՈՐԴ Կ'ՕԾԷ ՍԱԻՈՒՂԸ

10

Սամուէլ իւղի շիշ մը առաւ, անոր գլուխին վրայ թափեց ու զինք համբուրեց, եւ ըսաւ. «Տէրը քեզ չօծե՞ց իբր առաջնորդ իր ժառանգութեան վրայ: **2** Այսօր «քովէս գացած ատենդ՝ երկու մարդ պիտի գտնես Ռաբէլի գերեզմանին քով, Բենիամինի սահմանին վրայ, Սելսահի մէջ: **Անոնք** քեզի պիտի ըսեն. “Գտնուեցան այն էշերը, որոնք փնտռելու գացեր էիր. եւ ահա՛ քու հայրդ էշերուն **հոգը** ձգած է, ու ձեզի՛ համար կը մտահոգուի՝ ըսելով. “Որդիիս համար ի՞նչ ընեմ”»: **3** Երբ անկէ անդին երթաս եւ Թաբօրի կաղնին հասնիս, հոն երեք մարդիկ քեզի պիտի հանդիպին, որոնցմէ մէկը՝ երեք ուլ, մէկը՝ երեք հացի նկանակ, ու մէկն ալ տիկ մը գինի կրելով՝ Աստուծոյ կ'ելլեն դէպի Բեթէլ: **4 Անոնք** Քորպիսութիւնդ հարցնելով՝ քեզի երկու հաց պիտի տան, դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի առնես: **5** Ատկէ ետք Աստուծոյ բլուրը պիտի երթաս, ուր Փղշտացիներուն պահակագօրքը կը կենայ. երբ հոն՝ քաղաքը մտնես, բարձր տեղէն իջնող մարգարէներու գունդի մը պիտի հանդիպիս. անոնք իրենց առջեւէն տաւիղ, թմբուկ, սրինգ ու քնար ունենալով՝ մարգարէութիւն պիտի ընեն: **6** Այն ատեն Տէրոջ Հոգին քեզ պիտի համակէ, անոնց հետ մարգարէութիւն պիտի ընես եւ ուրի՛շ մարդ մը պիտի դառնաս: **7** Երբ այս նշանները քու վրայ գան, ձեռքիդ գտածը ըրէ՛, քանի որ Աստուած քեզի հետ է: **8** Ինձմէ առաջ Գաղգաղա՛ իջիր, եւ ահա՛ ես քովդ պիտի իջնեմ՝ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուցանելու համար: Եօ՛թը օր սպասէ, մինչեւ որ քովդ գամ եւ քեզի գիտցնեմ ինչ որ պիտի ընես»:

9 Երբ ան իր Գլոնակը դարձուց՝ Սամուէլի քովէն երթալու համար, Աստուած անոր ուրիշ սիրտ մը տուաւ, ու նոյն օրը այս բոլոր նշանները իրագործուեցան: **10** Երբ հոն՝ բլուրը հասան, ահա՛ մարգարէներու գունդ մը անոր առջեւ ելաւ. Աստուծոյ Հոգին զինք համակեց, եւ անոնց մէջ մարգարէութիւն ըրաւ: **11** Բոլոր զինք Պառաջուրնէ ճանչցողները,

^է Կամ՝ հրաւիրեմ

^բ Եբր.՝ ելաւ

^բ Կամ՝ պահ մը

^ւ Եբր.՝ ինձմէ

^բ Եբր.՝ խաղաղութիւնդ

^գ Եբր.՝ ուսը

^դ Եբր.՝ երկուրնէ ու նախորդ օրուրնէ

երբ տեսան թէ ահա՛ ան մարգարէներուն հետ մարգարէութիւն կ'ընէ, իրարու ըսին ժողովուրդին մէջ. «Այս ի՞նչ է՝ պատահած է Կիսի որդիին: Միթէ Սաւո՞ւղ ալ մարգարէներուն մէջ է»: 12 Այդ տեղի մարդոցմէ մէկը պատասխանեց. «Բայց ո՞վ է անոնց հայրը»: Հետեւաբար ասիկա առակ դարձաւ. «Միթէ Սաւո՞ւղ ալ մարգարէներուն մէջ է»: 13 Երբ մարգարէութիւն ընելը ւաւարտեց, բարձր տեղը եկաւ:

14 Սաւուղի հօրեղբայրը անոր եւ անոր սպասաւորին ըսաւ. «Ո՞ւր գացիք»: Ան ալ ըսաւ. «Էջերը փնտռելու. բայց երբ տեսանք թէ չկան, Սամուէլի գացինք»: 15 Սաւուղի հօրեղբայրը ըսաւ. «Կ'աղերսե՛մ, պատմէ՛ ինձի ինչ որ Սամուէլ ձեզի ըսաւ»: 16 Սաւուղ իր հօրեղբօր ըսաւ. «Էջերուն գտնուիլը մեզի յայտնապէս իմացուց»: Բայց թագաւորութեան մասին Սամուէլի ըսած խօսքը անոր չյայտնեց:

ՍԱԻՈՒՂ ԿԸ ԾԱՓԱՀԱՐՈՒԻ ԻԲՐ ԹԱԳԱԻՈՐ

17 Սամուէլ ժողովուրդը Տէրոջ առջեւ հաւաքեց Մասփայի մէջ, 18 եւ Իսրայէլի որդիներուն ըսաւ. «Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը սա՛ կը յայտարարէ. “Ե՛ս Իսրայէլը Եգիպտոսէն բարձրացուցի, ու ձեզ Եգիպտացիներուն ձեռքէն եւ ձեզ տանջող բոլոր թագաւորներուն ձեռքէն ազատեցի: 19 Սակայն դուք այսօր ձեր Աստուածը մերժեցիք, որ ձեր բոլոր չարիքներէն ու տագնապներէն ձեզ ազատեց, եւ անոր ըսիք. “Ա՛նպատճառ մեր վրայ թագաւոր մը նշանակէ՛”^ա: Ուրեմն հիմա կայնեցէ՛ք Տէրոջ առջեւ՝ ձեր տոհմերով ու հազարաւորներով»: 20 Երբ Սամուէլ Իսրայէլի բոլոր տոհմերը մօտեցուց, վիճակը Բենիամինի տոհմին ելաւ: 21 Յետոյ Բենիամինի տոհմը ազգատոհմերով մօտեցուց, եւ վիճակը Մատրիի ազգատոհմին ելաւ: Յետոյ Կիսի որդիին՝ Սաւուղի ելաւ. բայց երբ զայն փնտռեցին, ան չգտնուեցաւ: 22 Անգամ մըն ալ Տէրոջ հարցուցին. «Արդեօք այդ մարդը հոս պիտի գա՞յ»: Տէրն ալ պատասխանեց. «Ահա՛ ան գոյքերուն մէջտեղը պահուրտած է»: 23 Վազելով՝ զինք անկէ բերին. երբ ժողովուրդին է՛ներկայացաւ, ամբողջ ժողովուրդէն՝ ուսի մը չափ բարձր էր: 24 Սամուէլ ամբողջ ժողովուրդին ըսաւ. «Տեսա՞ք Տէրոջ ընտրած մարդը. ամբողջ ժողովուրդին մէջ անոր նմանը չկայ»: Ամբողջ ժողովուրդը գոռաց եւ ըսաւ. «Ապրի՛ թագաւորը»: 25 Սամուէլ թագաւորութեան կանոնները ժողովուրդին հաղորդեց, գանոնք գիրքի մը մէջ գրեց, ու Տէրոջ առջեւ գետեղեց: Յետոյ Սամուէլ ամբողջ ժողովուրդը արձակեց, որպէսզի ամէն մարդ իր տունը երթայ: 26 Սաւուղ ալ իր տունը գնաց՝ Գաբաա: Խումբ մը մարդիկ անոր հետ գացին, որոնց սիրտը Աստուած դրդեց: 27 Բայց «անօրէն մարդիկ» ըսին. «Ասիկա մեզ ի՞նչպէս պիտի ազատէ»: Ուստի զայն արհամարհեցին եւ անոր ընծայ չտարին. բայց ինք լուռ կեցաւ:

ՍԱԻՈՒՂ ԿԸ ՅԱՂԹԷ ԱՄՍՈՆԱՅԻՆԵՐՈՒՆ

11

Ամմոնացի Նահաս բարձրացաւ եւ Գաղաադի Յաբիսին դէմ բանակեցաւ: Յաբիսի

^ա Երբ.՝ եղած
^բ Երբ.՝ թագաւորութիւններուն
^գ Երբ.՝ մէջտեղը կայնեցաւ
^դ Երբ.՝ Բելիարի որդիներ

բոլոր բնակիչները Նահասի ըսին. «Մեզի հետ դաշի՛նք կնքէ, ու քեզի հպատակինք»² Ամմոնացի Նահաս անոնց պատասխանեց. «Ձեզի հետ սա՛ պայմանով դաշինք կը կնքեմ, երբ ձեր ամենուն աջ աչքը փորեմ, եւ այս նախատինքը ամբողջ Իսրայէլի վրայ դնեմ»³ Յաբիսի երէցները անոր ըսին. «Մեզի եօթը օր ժամանակ տուր, որպէսզի Իսրայէլի ամբողջ հողամասը պատգամաւորներ դրկենք. եթէ մեզ ազատող չըլլայ, այն ատեն քեզի Քը յանձնուինք»⁴:

⁴ Ուստի պատգամաւորները Սաւուդի Գաբաան գացին, ու ժողովուրդին ականջներուն այս խօսքերը ըսին. ամբողջ ժողովուրդը իր ձայնը բարձրացնելով լացաւ, ⁵ մինչ Սաւուդ արտէն կու գար՝ **իր** ⁵ եզներուն ետեւէն: Սաւուդ ըսաւ. «Ժողովուրդին ի՞նչ եղաւ, որ կու լան»⁵: Ուստի Յաբիսի բնակիչներուն խօսքերը պատմեցին անոր: ⁶ Երբ այս խօսքերը լսեց, Աստուծոյ Հոգին Սաւուդը համակեց, եւ անոր բարկութիւնը չափազանց բորբոքեցաւ: ⁷ Զոյգ մը եզ առաւ, զանոնք կտորներու բաժնեց, ու պատգամաւորներուն ձեռքով Իսրայէլի ամբողջ հողամասը դրկեց՝ ըսելով. «Ո՛վ որ Սաւուդի ետեւէն եւ Սամուէլի ետեւէն չգայ, անոր եզներուն այսպէս պիտի ընեն»⁷: Ժողովուրդին վրայ Տէրոջ երկիւղը ինկաւ, ու **բոլորը** մէկ մարդու պէս **դուրս** ելան: ⁸ Սաւուդ Բեզեկի մէջ թուարկեց զանոնք. Իսրայէլի որդիները երեք հարիւր հազար էին, իսկ Յուդայի մարդիկը՝ երեսուն հազար: ⁹ Եկող պատգամաւորներուն ըսին. «Գաղաադի Յաբիսի բնակիչներուն սա՛ ըսէք. “Վաղը՝ երբ արեւը տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն պիտի ըլլայ»⁹: Երբ պատգամաւորները գացին եւ Յաբիսի բնակիչներուն **ասիկա** իմացուցին, անոնք ուրախացան: ¹⁰ Յաբիսի բնակիչները **Ամմոնացիներուն** ըսին. «Վաղը ձեզի կը յանձնուինք, եւ ամէն ինչ որ “ձեզի հաճելի” ըլլայ՝ ըրէ՛ք մեզի»¹⁰: ¹¹ Հետեւեալ օրը՝ Սաւուդ ժողովուրդը երեք ջոկատի բաժնեց, եւ առտուան պահուն բանակավայրին մէջ մտնելով՝ Ամմոնացիները զարկին մինչեւ որ օրը տաքցաւ. մնացածները այնպէս ցրուեցան՝ որ անոնցմէ երկու **մարդ** միասին չմնաց:

¹² Այն ատեն ժողովուրդը Սամուէլի ըսաւ. «Սաւուդ մեր վրայ թագաւոր պիտի ըլլայ»¹² ըսողը ո՞վ է. այդ մարդիկը տուէ՛ք, որպէսզի մեռցնենք»¹³ Սակայն Սաւուդ ըսաւ. «Այսօր ո՛չ մէկ մարդ պիտի մեռցուի, որովհետեւ այսօր Տէրը Իսրայէլի համար փրկութիւն իրագործեց»¹³:

¹⁴ Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ. «Եկէ՛ք Գաղաադա երթանք, ու հոն թագաւորութիւնը վերահաստատենք»¹⁴: ¹⁵ Ուստի ամբողջ ժողովուրդը Գաղաադա գնաց, եւ հոն՝ Գաղաադայի մէջ՝ Տէրոջ առջեւ Սաւուդը թագաւոր հռչակեցին: Հոն՝ Տէրոջ առջեւ՝ խաղաղութեան զոհեր մատուցանեցին, ու Սաւուդ եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը հոն մեծ ուրախութիւն ըրին:

ՍԱՄՈՒԷԼԻ ՀՐԱԺԵՇՏԻ ՊԱՏԳԱՄԸ

12

Սամուէլ ամբողջ Իսրայէլի ըսաւ. «Ահա՛, դուք ինձի ինչ որ ըսիք, ես ձեր խօսքը մտիկ ըրի ու ձեր վրայ թագաւոր նշանակեցի: ² Ահա՛ հիմա թագաւորը ձեր առջեւէն կ'ընթանայ. բայց ես ծերացայ եւ մազերս ճերմկեցան: Ահա՛ իմ որդիներս ձեզի հետ են, ու ես՝

---

² Եբր.՝ մարդիկը
³ Եբր.՝ դուրս կ'ելլենք
⁴ Եբր.՝ եւ ահա՛
⁵ Եբր.՝ արջառներուն
⁶ Եբր.՝ ձեր աչքերուն լաւ

մանկութենէս մինչեւ այսօր՝ ձեր առջեւ ընթացայ: **3** Ահա՛ ես հոս եմ. Տէրոջ առջեւ եւ անոր օծեալին առջեւ ինծի դէմ՝ վկայեցէ՛ք, թէ ես որո՞ւն եզը կամ որո՞ւն էշը առի, ո՞վ հարստահարեցի կամ ճնշեցի, որո՞ւն ձեռքէն կաշառք ստացայ եւ անով իմ աչքերս բոցեցի, ու զայն ձեզի վերադարձնեմ»: **4** Անոնք ըսին. «Մեզ հարստահարած կամ ճնշած չես, եւ ո՛չ մէկուն ձեռքէն որեւէ բան առած ես»: **5** Ինք ալ անոնց ըսաւ. «Տէրը ձեզի դէմ վկայ է, եւ անոր օծեալը այսօր վկայ է, թէ դուք իմ ձեռքիս մէջ բան մը չգտաք»: Անոնք պատասխանեցին. «Վկայ է»:

6 Այն ատեն Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ. «Մովսէսն ու Ահարոնը Գընտրողը եւ ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն բարձրացնողը Տէ՛րն է: **7** Հիմա ներկայացէ՛ք, որ ձեզի հետ Տէրոջ առջեւ քննեմ այն բոլոր արդար գործերը՝, որ Տէրը ձեզի ու ձեր հայրերուն համար կատարեց: **8** Երբ Յակոբ Եգիպտոս գնաց, **հոն** ձեր հայրերը Տէրոջ աղաղակեցին, եւ Տէրը Մովսէսն ու Ահարոնը դրկեց, որոնք ձեր հայրերը Եգիպտոսէն դուրս հանեցին եւ զանոնք այս տեղը բնակեցուցին: **9** Բայց անոնք Տէրը՝ իրենց Աստուածը մոռցան. ան ալ զանոնք Հասորի սպարապետը եղող Սիսարայի ձեռքը, Փղշտացիներուն ձեռքը ու Մովաբի թագաւորին ձեռքը մատնեց, որոնք անոնց դէմ պատերազմեցան: **10** Ուստի Տէրոջ աղաղակելով՝ ըսին. “Մենք մեղանչեցինք, որովհետեւ Տէրը լքեցինք եւ Բահաղներն ու Աստարովթը պաշտեցինք: Սակայն հիմա մեզ ազատէ՛ մեր թշնամիներուն ձեռքէն, եւ քե՛զ պիտի պաշտենք: **11** Տէրն ալ Յերոբահաղը, Բեդանը, Յեփթայէն ու Սամուէլը դրկեց, ձեր շրջակայ թշնամիներուն ձեռքէն ձեզ ազատեց, եւ ապահովութեամբ բնակեցաք: **12** Բայց երբ տեսաք թէ Ամմոնի որդիներուն թագաւորը՝ Նահաս ձեր դէմ կու գայ, ինծի ըսիք. “Ո՛չ, անպատճառ մեր վրայ թագաւոր մը թող ըլլայ. թէպէտ ձեր թագաւորը Տէրն էր՝ ձեր Աստուածը: **13** Եւ հիմա, ահա՛ այն թագաւորը՝ որ ընտրեցիք ու խնդրեցիք. ահա՛ Տէրը ձեր վրայ թագաւոր մը կարգեց: **14** Եթէ Տէրոջմէն վախնաք, զինք պաշտէք, իր խօսքը մտիկ ընէք ու Տէրոջ հրամանին դէմ չընդվզիք, թէ՛ դուք եւ թէ՛ ձեր թագաւորը՝ որ ձեր վրայ կը թագաւորէ, Տէրոջ՝ ձեր Աստուծոյն պիտի հետեւիք: **15** Բայց եթէ Տէրոջ խօսքը մտիկ չընէք ու Տէրոջ հրամանին դէմ ընդվզիք, Տէրոջ ձեռքը ձեր վրայ պիտի ըլլայ, ինչպէս ձեր հայրերուն վրայ էր: **16** Հիմա կայնեցէ՛ք ու տեսէ՛ք այն մեծ արարքը՝ որ Տէրը ձեր աչքերուն առջեւ պիտի կատարէ: **17** Այսօր ցորենի հունձքին ժամանակը չէ՞: Ես Տէրոջ պիտի աղաղակեմ, եւ ան Էորտում ու անձրեւ պիտի ըղրկէ, որպէսզի հասկնաք եւ տեսնէք թէ դուք Տէրոջ առջեւ մեծ չարիք գործեցիք՝ ձեզի թագաւոր խնդրելով»:

- ^ա Եբբ.՝ պատասխանեցէ՛ք
- ^բ Եբբ.՝ թաքուն պահեցի
- ^գ Եբբ.՝ ընողը
- ^դ Եբբ.՝ դատեմ
- ^ե Եբբ.՝ արդարութիւնները
- ^զ Եբբ.՝ բերանին
- ^է Եբբ.՝ ձայն
- ^ը Եբբ.՝ տայ
- ^թ Եբբ.՝ աչքերուն

18 Այն ատեն Սամուէլ Տէրոջ աղաղակեց, ու Տէրը նոյն օրը որոտում եւ անձրեւ դրկեց: Ամբողջ ժողովուրդը Տէրոջմէն ու Սամուէլէ չափազանց վախցաւ, 19 եւ ամբողջ ժողովուրդը Սամուէլի ըսաւ. «Տէրոջ՝ քու Աստուծոյդ աղօթէ՛ քու ծառաներուդ համար, որպէսզի չմեռնինք. արդարեւ մեր բոլոր մեղքերուն վրայ այս չարութիւնն ալ անելցուցինք՝ մեզի թագաւոր մը խնդրելով»: 20 Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ. «Մի՛ վախնաք. թէ՛ն է դուք այս ամբողջ չարիքը գործեցիք, սակայն ՎՏէրոջմէն մի՛ խոտորիք ու ձեր ամբողջ սիրտով Տէ՛րը պաշտեցէք: 21 Անկէ մի՛ խոտորիք, քանի որ ոչնչութիւններու հետեւած կ'ըլլաք, որոնք ձեզի անօգուտ են եւ ձեզ ազատելու կարող չեն, որովհետեւ անոնք ոչինչ են: 22 Տէրը իր մեծ անունին համար իր ժողովուրդը երեսէ չի ձգեր, որովհետեւ Տէ՛րը բարեհաճեցաւ ձեզ իրեն ժողովուրդ ընել: 23 Բայց հեռո՛ւ ինձմէ՛ որ Տէրոջ դէմ մեղանչեմ, ձեզի համար աղօթելէ դադրելով. հապա ես ձեզի բարի եւ ուղիղ ճամբան պիտի սորվեցնեմ: 24 Միայն թէ Տէրոջմէ՛ն վախցէք, եւ ճշմարտութեամբ ու ձեր ամբողջ սիրտով զի՛նք պաշտեցէք, որովհետեւ տեսաք թէ ան ձեզի համար ի՛նչ մեծագործութիւններ կատարեց: 25 Իսկ եթէ շարունակէք չարիք ընել, թէ՛ դուք եւ թէ՛ ձեր թագաւորը պիտի կորսուիք»:

ՊԱՏԵՐԱԶՍ ՓՂՇՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ԴԵՄ

13

Երբ այս բաները եղան, Սաւուղ ՝մէկ տարուան թագաւոր էր: Երբ Իսրայէլի վրայ երկու տարի թագաւորութիւն ըրած էր, 2 Սաւուղ Իսրայէլէն եօթը հազար մարդ ընտրեց իրեն համար: Երկու հազարը Սաւուղի հետ Մաքմաս ու Բեթէլի լեռն էին, իսկ հազարն ալ Յովնաթանի հետ Բենիամինի Գաբաան էին: Մնացած ժողովուրդը դրկեց, ամէն մարդ իր վրանը:

3 Յովնաթան ԲԳաբաայի մէջ եղող Փղշտացիներուն պահակազօրքը զարկաւ, ու Փղշտացիները լսեցին: Այն ատեն Սաւուղ ամբողջ երկրին մէջ շեփոր հնչեցնել տուաւ՝ ըսելով. «Եբրայեցիները թող լսեն»: 4 Ամբողջ Իսրայէլը լսեց թէ Սաւուղ Փղշտացիներուն պահակազօրքը զարկաւ, եւ Իսրայէլ Փղշտացիներուն առջեւ ասելի եղաւ: Ժողովուրդը Գաղգաղայի մէջ Սաւուղի քով հաւաքուեցաւ. 5 Փղշտացիներն ալ հաւաքուեցան, որպէսզի Իսրայէլի դէմ պատերազմին: Անոնք երեսուն հազար կառք ու վեց հազար ձիաւոր ունէին, եւ ժողովուրդը ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ շատ էր. անոնք բարձրացան ու Բեթաւանի արեւելեան կողմը՝ Մաքմասի մէջ բանակեցան: 6 Իսրայէլացիները տեսան թէ Վտագնապի մէջ կը գտնուին՝, քանի որ ժողովուրդը ճնշուած էր: Ժողովուրդը քարայրներու, թուփերու, ժայռերու, աշտարակներու եւ գուբերու մէջ պահուրտեցաւ: 7 Եբրայեցիներէն ոմանք Յորդանանէն անցնելով Գադի ու Գաղաադի երկիրը գացին. բայց Սաւուղ դեռ Գաղգաղայի մէջ էր, եւ ամբողջ ժողովուրդը դողալով անոր կը հետեւէր:

8 Ան Սամուէլի որոշած ժամանակին չափ՝ եօթը օր սպասեց, բայց Սամուէլ Գաղգաղա չեկաւ, եւ ժողովուրդը անոր քովէն ցրուեցաւ: 9 Ուստի Սաւուղ ըսաւ. «Ողջակէզն ու խաղաղութեան գոհերը ինծի՛ մօտեցուցէք», եւ ի՛նք մատուցանեց ողջակէզը: 10 Երբ ան

^d Եբր.՝ Տէրոջ ետեւէն

^w Եբրայերէնի մէջ՝ թիւերը անորոշ են

^p Կամ՝ Գաբայի

^q Եբր.՝ կը տագնապին

ողջակէզը մատուցանելը ւաւարտեց, ահա՛ Սամուէլ եկաւ. Սաւուղ դուրս ելաւ զայն դիմաւորելու եւ բարեւելու: **11** Սամուէլ ըսաւ. «Ի՞նչ ըրիր»: Սաւուղ ըսաւ. «Տեսայ թէ ժողովուրդը իմ քովէս կը ցրուի, դուն **քու** որոշած օրերուդ մէջ չեկար, ու Փղշտացիները Մաքմասի մէջ հաւաքուած են, **12** եւ ըսի. “Փղշտացիները հիմա իմ վրաս՝ Գաղգաղա պիտի իջնեն, բայց ես Տէրոջ **առջեւ** պաղատած չեմ□. ուստի ⁷համարձակելով ողջակէզը մատուցանեցի»: **13** Սամուէլ ըսաւ Սաւուղի. «Անմիտ եղար, Տէրոջ՝ քու Աստուծոյդ քեզի հրամայած պատուիրանը չպահելով. քանի որ հիմա Տէրը քու թագաւորութիւնդ յաւիտեան պիտի հաստատէր Իսրայէլի վրայ: **14** Բայց հիմա քու թագաւորութիւնդ հաստատ պիտի չըլլայ. Տէրը իրեն համար՝ իր սիրտին համաձայն մարդ մը կը փնտռէ, որ Տէրը առաջնորդ պիտի ⁸նշանակէ իր ժողովուրդին վրայ, որովհետեւ դուն Տէրոջ քեզի պատուիրած **հրամանը** չպահեցիր»:

15 Ապա Սամուէլ կանգնեցաւ ու Գաղգաղայէն Բենիամինի Գաբաան գնաց: Սաւուղ իր քով գտնուող ժողովուրդը թուարկեց. վեց հարիւրի չափ մարդ **կար**: **16** Սաւուղ, անոր որդին՝ Յովնաթան, եւ անոնց հետ գտնուող մարդիկը Բենիամինի ⁹Գաբաան կը կենային, իսկ Փղշտացիներուն բանակը Մաքմասի մէջ էր:

17 Փղշտացիներու բանակավայրէն երեք ջոկատ ւաւարառու ելաւ. մէկ ջոկատը դէպի Եփրայի ճամբան՝ Սաւուղի երկիրը ¹⁰ուղղուեցաւ, **18** ջոկատ մը դէպի Բեթորոնի ճամբան ուղղուեցաւ, ջոկատ մըն ալ դէպի անապատը ուղղուեցաւ, **ու** Սեբոյիմի ձորը նայող սահմանին ճամբան **բռնեց**:

19 Իսրայէլի ամբողջ երկրին մէջ ¹¹դարբին մը չէր գտնուեր, քանի որ Փղշտացիները ըսեր էին. «Եբրայեցիները սուր կամ նիզակ թող չշինեն»:
20 Բոլոր Իսրայէլացիները Փղշտացիներուն **երկիրը** կ'իջնէին, ամէն մէկը իր խոփը, բրիչը, տապարն ու բահը սրելու համար: **21** Սակայն խարտոցներ ունէին՝ բահերուն, բրիչներուն, եռաժանիներուն եւ տապարներուն համար, ու խթանները շտկելու համար: **22** Հետեւաբար՝ պատերազմին օրը՝ Սաւուղի եւ Յովնաթանի հետ եղող ամբողջ ժողովուրդին ձեռքը սուր կամ նիզակ չէր գտնուեր. միայն Սաւուղի ու անոր որդիին՝ Յովնաթանի քով կը գտնուէր:

23 Փղշտացիներու պահակազօրքը դուրս ելաւ՝ դէպի Մաքմասի կիրճը:

ՅՈՎՆԱԹԱՆԻ ՅԱՆԴՈՒԳՆ ԱՐԱՐԸԸ

14

Օր մը Սաւուղի որդին՝ Յովնաթան իր զինակիր երիտասարդին ըսաւ. «Եկո՛ւր, անդիի՛ կողմը անցնիճը՝ Փղշտացիներու պահակազօրքին **կողմը**». բայց իր հօր չիմացուց: **2** Սաւուղ Գաբաայի ծայրը՝ Մագրոնի մէջ եղող նոնենիին տակ կը կենար: Իրեն հետ եղող ժողովուրդը վեց հարիւր մարդու չափ էր: **3** Հեղիի որդիին՝ Փենեհէսի որդիին՝ Իքաբողի եղբօր Աքիտովբի որդիին՝ Աքիա Սելովի մէջ Տէրոջ քահանան էր, ու եփուտ կը հագնէր: Ժողովուրդը Յովնաթանի երթալը չէր գիտեր: **4** Այն կիրճերուն մէջ, ուրկէ Յովնաթան

⁷ Եբր.՝ ինքզինքս ստիպելով
⁸ Եբր.՝ պատուիրէ
⁹ Կամ՝ Գաբան
¹⁰ Եբր.՝ դարձաւ
¹¹ Եբր.՝ արհեստաւոր

Փղշտացիներուն պահակազօրքին կողմը անցնիլ Կ'ուզէր, մէկ կողմէն քարածայռ մը կար, եւ միւս կողմէն ալ՝ քարածայռ մը, որոնց մէկուն անունը Բազէս էր, իսկ միւսին անունը՝ Սենա: **5 Այդ** քարածայռերէն մէկը հիւսիսային կողմը՝ Մաքմասի դիմաց ցցուած էր, ու միւսը հարաւային կողմը՝ Գաբաայի դիմաց: **6** Յովնաթան իր զինակիր երիտասարդին ըսաւ. «Եկո՛ւր, այս անթլփատներուն պահակազօրքին կողմը անցնինք. թերեւս Տէրը մեզի համար գործէ. որովհետեւ ո՛չ մէկ արգելք կայ Տէրոջ առջեւ՝ որ շատ կամ քիչ մարդով ազատէ»: **7** Իր զինակիրը իրեն ըսաւ. «Ըրէ՛ ամէն ինչ որ սիրտիդ մէջ կայ. Եյառա՛ջ գնա՛. ահա՛ ես քեզի հետ եմ՝ սիրտիդ համաձայն»: **8** Յովնաթան ըսաւ. «Հիմա մենք այդ մարդոց կողմը անցնինք եւ անոնց երեւնանք: **9** Եթէ մեզի զրսեն. «Կեցէ՛ք, մինչեւ որ մենք ձեզի գանք», մեր տեղը կայնինք ու անոնց քով չբարձրանանք: **10** Բայց եթէ ըսեն. «Մեր քով բարձրացէք», այն ատեն բարձրանանք, որովհետեւ Տէրը զանոնք մեր ձեռքը մատնած է, եւ ասիկա մեզի նշան ըլլայ»: **11** Երբ երկուքը Փղշտացիներու պահակազօրքին երեւցան, Փղշտացիները ըսին. «Ահա՛ եբրայեցիները իրենց պահուրտած ծակերէն դուրս կ'ելլեն»: **12** Ուստի պահակազօրքին մարդիկը Յովնաթանի ու անոր զինակիրին ըսին. «Մեր քով բարձրացէք, որ ձեզի բան մը գիտցնենք»: Յովնաթան իր զինակիրին ըսաւ. «Ի՛մ ետեւէս բարձրացիր, քանի Տէրը զանոնք Իսրայէլի ձեռքը մատնած է»: **13** Յովնաթան՝ իր ձեռքերով ու ոտքերով մագլցեցաւ, եւ անոր զինակիրն ալ իր ետեւէն: Անոնք Յովնաթանի առջեւ ինկան. անոր զինակիրն ալ իր ետեւէն կը մեռցներ: **14** Յովնաթան եւ անոր զինակիրը այս առաջին հարուածով քսան մարդու չափ զարկին՝ կէս լծավարի չափ գետինի վրայ: **15** Բանակին, ռազմադաշտին ու ամբողջ ժողովուրդին մէջ սարսափ եղաւ. պահակազօրքը եւ աւարառուներն ալ սարսափեցան, ու երկիրը սարսեցաւ, այնպէս որ անոնց վրայ Աստուծոյ կողմէն սարսափ մը ինկաւ:

ՓՂՇՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

16 Բենիամինի Գաբաայէն Սաւուղի դէտերը տեսան թէ ահա՛ այդ բազմութիւնը ժամեծ սոսկումի մէջ է՝, եւ իհետզհետէ կը ցրուի: **17** Սաւուղ իրեն հետ եղող ժողովուրդին ըսաւ.

^ա Եբր.՝ կը փնտռէր

^բ Եբր.՝ ժայռի ակռայ, այսինքն՝ ցից ժայռ

^գ Եբր.՝ ակռաներէն

^դ Կամ՝ Գաբայի

^ե Եբր.՝ դարձի՛ր

^զ Եբր.՝ սա՛ ըսեն

^է Եբր.՝ Լո՛ւռ կեցէք

^ը Եբր.՝ սարսուռ

^թ Եբր.՝ սարսուցից

^ժ Եբր.՝ կը հալի

^ի Եբր.՝ երթալով

«Այժմ աչքէ՛ անցուցէք ու նայեցէ՛ք թէ մեզմէ՛ ո՞վ գացեր է»։ Ուստի անոնք աչքէ անցուցին, եւ ահա՛ Յովնաթան ու անոր զինակիրը չկային։ **18** Սաւուղ Աքիայի ըսաւ. «Աստուծոյ տապանակը մօտեցո՛ւր»։ արդարեւ այդ օրերը Աստուծոյ տապանակը Իսրայէլի որդիներուն հետ էր։ **19** Երբ Սաւուղ քահանային հետ կը խօսէր, Փղշտացիներու բանակին մէջի դրդիւնը հետզհետէ կը շատնար. Սաւուղ ըսաւ քահանային. «Ձեռքդ ՚ե՛տ քաշէ՛»։ **20** Սաւուղ եւ իրեն հետ եղող ամբողջ ժողովուրդը ¹հաւաքուեցան ու մինչեւ պատերազմին **դաշտը** գացին, եւ ահա՛ ամէն մարդ իր սուրը իր ընկերին վրայ **դարձուցեր էր**, ու շատ մեծ խուճապ կար։ **21** Այն Եբրայեցիները, որոնք առաջ Փղշտացիներուն հետ էին, եւ շրջակայ **երկիրներէն** անոնց հետ բանակավայրը բարձրացեր էին, անո՛նք ալ Սաւուղի ու Յովնաթանի հետ եղող Իսրայելացիներուն ²միացան։ **22** Նաեւ Եփրեմի լերան վրայ պահուըտած բոլոր Իսրայելացիները, Փղշտացիներուն փախչիլը լսելով, իրե՛նք ալ անոնց **ետեւէն** հասան՝ պատերազմին մէջ **մտնելով**։ **23** Այդ օրը Տէրը ազատեց Իսրայէլը, եւ պատերազմը Բեթաւան անցաւ։

ԴԷՊՔԵՐ ՊԱՏԵՐԱԶՍԷՆ ԵՏՔ

24 Իսրայելացիները այդ օրը ճնշուեցան, քանի որ Սաւուղ ժողովուրդին երդում ընել տուեր էր՝ ըսելով. «Ո՛վ որ մինչեւ իրիկուն հաց ուտէ՛ անհիծեա՛լ ըլլայ, որպէսզի իմ թշնամիներէս վրէժ առնեմ»։ ուստի ամբողջ ժողովուրդէն ո՛չ մէկը հաց համտեսեց։ **25** Երկրին ամբողջ **ժողովուրդը** անտառ մը հասաւ, ուր ³գետինի մակերեսին՝ վրայ մեղր կար։ **26** Երբ ժողովուրդը անտառը մտաւ, ահա՛ մեղր ⁴կը հոսէր՝. բայց ո՛չ մէկը ձեռքը բերանին ⁵մօտեցուց, քանի որ ժողովուրդը երդումէն վախցաւ։ **27** Սակայն Յովնաթան լսած չէր, երբ իր հայրը ժողովուրդին երդում ընել տուեր էր. ուստի իր ձեռքի գաւազանին ծայրը երկարեց, զայն մեղրի խորիսխին մէջ խոթեց, եւ ձեռքը բերանը տանելով՝ աչքերը լուսաւորուեցան։ **28** Այն ատեն ժողովուրդէն մէկը ըսաւ. «Քու հայրդ ժողովուրդին մեծ երդում ընել տուաւ՝ ըսելով. “Այսօր հաց ուտող մարդը անհիծեա՛լ ըլլայ□, ու ժողովուրդը պարտասած է»։ **29** Յովնաթան ըսաւ. «Իմ հայրս ⁶ժողովուրդը դժբախտացուց։ Այժմ նայեցէ՛ք ի՛նչպէս աչքերս լուսաւորուեցան, քանի որ այս մեղրը քիչ մը համտեսեցի։ **30** Ա՛յ ո՛րչափ աւելի, եթէ ժողովուրդը այսօր իր թշնամիներէն գտած աւարը կշտանալու չափ ուտէր. հիմա Փղշտացիներուն մէջ ⁷աւելի մեծ պարտութիւն պիտի ըլլար՝»։

31 Այդ օրը անոնք Փղշտացիները Մաքմասէն մինչեւ Այեղոն զարկին, բայց ժողովուրդը

---

¹ Եբր.՝ հաւաքէ՛
² Եբր.՝ աղաղակով կանչուեցան
³ Եբր.՝ հետ եղան
⁴ Եբր.՝ դաշտին
⁵ Եբր.՝ կ'երթար
⁶ Եբր.՝ հասցուց
⁷ Եբր.՝ երկիրը
⁸ Կամ՝ շատ մեծ պարտութիւն չեղաւ

չափազանց պարտասեցաւ: **32** Ժողովուրդը աւարին վրայ նետուեցաւ. ոչխարները, արջառններն ու հորթերը առին, եւ գետինին վրայ մորթեցին. ու ժողովուրդը զանոնք արիւնով կերաւ: **33** Սաւուղի իմացուցին՝ ըսելով. «Ահա՛ ժողովուրդը Տէրոջ դէմ կը մեղանչէ, քանի արիւնով կ'ուտէ»: Ան ալ ըսաւ. «Անհաւատարիմ եղաք. ¹հի՛մա իմ քովս մեծ քար մը գլորեցէք»: **34** Ապա Սաւուղ ըսաւ. «Ժողովուրդին մէջ ցրուեցէ՛ք եւ անոնք ըսէ՛ք. “Իւրաքանչիւրը իր եզն ու ոչխարը ինծի՛ թող մօտեցնէ, հո՛ս մորթէ եւ ուտէ, ու Տէրոջ դէմ չմեղանչէ՛ արիւնով ուտելով»»: Ուստի այդ գիշերը՝ ամբողջ ժողովուրդը, իւրաքանչիւրը իր ձեռքով, իր եզը մօտեցուց եւ հոն մորթեց: **35** Սաւուղ Տէրոջ զոհասեղան մը կառուցանեց. ասիկա եղաւ Տէրոջ համար **Սաւուղի** կառուցանած առաջին զոհասեղանը:

36 Սաւուղ ըսաւ. «Գիշերը Փղշտացիներուն ետեւէն իջնենք, ու մինչեւ արշալոյս՝ զանոնք կողոպտենք, եւ անոնցմէ ո՛չ մէկ մարդ թողունք»: Անոնք ալ ըսին. «Ինչ որ 'քեզի հաճելի" է՝ զա՛յն ըրէ»: Բահանան ըսաւ. «Հոս Աստուծո՛յ մօտենանք»: **37** Սաւուղ Աստուծոյ հարցուց. «Փղշտացիներուն ետեւէն իջնե՞մ. զանոնք իսրայէլի ձեռքը պիտի մատնե՞ս»: Բայց այդ օրը իրեն չպատասխանեց: **38** Ուստի Սաւուղ ըսաւ. «Հո՛ս մօտեցէք, ո՛վ ժողովուրդին ²գլխաւոր մարդիկը", հասկցէ՛ք ու տեսէ՛ք թէ այսօր այս մեղքը որո՞ւնն է: **39** Արդարեւ իսրայէլը ազատող Տէրը կ'ապրի՛. եթէ իմ որդիիս՝ Յովնաթանին ալ ըլլայ, անպատճառ պիտի մեռնի»: Սակայն ամբողջ ժողովուրդին մէջէն ո՛չ մէկը անոր պատասխանեց: **40** Յետոյ ան ամբողջ իսրայէլի ըսաւ. «Դուք մէ՛կ կողմը կայնեցէք, ու ես եւ իմ որդիս Յովնաթան՝ միւս կողմը կայնինք»: Ժողովուրդը Սաւուղի ըսաւ. «Քեզի հաճելի եղածը ըրէ»: **41** Սաւուղ Տէրոջ՝ իսրայէլի Աստուծոյն ըսաւ. «²Ճմարտութի՛ւնը յայտնէ"»: Յովնաթան ու Սաւուղ **վիճակով** բռնուեցան, իսկ ժողովուրդը "ազատ մնաց": **42** Սաւուղ ըսաւ. «Իմ վրաս եւ իմ որդիիս՝ Յովնաթանի վրայ վիճա՛կ ձգեցէք». ու Յովնաթան բռնուեցաւ: **43** Ուստի Սաւուղ Յովնաթանի ըսաւ. «Իմացո՛ւր ինծի թէ ի՛նչ ըրիր»: Յովնաթան անոր իմացուց՝ ըսելով. «Ձեռքիս գաւազանին ծայրով քիչ մը մեղր համտեսեցի, ու ահա՛ պիտի մեռնիմ»: **44** Սաւուղ պատասխանեց. «Աստուած **ինծի** այսպէս եւ ասկէ աւելին ընէ, եթէ դուն **անպատճառ** չմեռնիս, Յովնաթա՛ն»: **45** Բայց ժողովուրդը Սաւուղի ըսաւ. «Յովնաթա՞ն պիտի մեռնի, ա՛ն որ այսօր իսրայէլի մէջ այս մեծ փրկութիւնը իրագործեց: Ամե՛նեւից. քանի Տէրը կ'ապրի, անոր գլուխին մէ՛կ մազն իսկ գետինը պիտի չիյնայ, որովհետեւ այսօր Աստուծոյ հետ գործեց»: Այսպէս՝ ժողովուրդը Յովնաթանը ազատեց, եւ ան չմեռաւ: **46** Սաւուղ Քղշտացիները հետապնդելէն վերադարձաւ", ու Փղշտացիները իրենց տեղը գացին:

ՍԱՒՈՒՂԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԸՆՏԱՆԻԸ

---

¹ Եբր.՝ ասօր
¹ Եբր.՝ աչքերուդ լաւ
⁶ Եբր.՝ անկիւնի քարերը
² Եբր.՝ Պարկեշտութեան վիճակը տուր
ⁿ Եբր.՝ դուրս ելաւ
^է Եբր.՝ Փղշտացիներուն ետեւէն բարձրացաւ

47 Երբ Սաւուղ Իսրայէլի վրայ «սկսաւ թագաւորել», բոլոր շրջակայ թշնամիներուն դէմ պատերազմեցաւ, այսինքն՝ Մովաբի դէմ, Ամմոնի որդիներուն դէմ, Եդովմի դէմ, Սուբայի թագաւորներուն դէմ, ու Փղշտացիներուն դէմ. ո՛ր կողմը որ դարձաւ՝ յաղթեց: 48 Զաջութիւն ցոյց տալով՝ Ամաղէկը զարկաւ, եւ Իսրայէլը ազատեց իր կողոպտիչներուն ձեռքէն:

49 Սաւուղի որդիներն էին՝ Յովնաթան, Յեսուի ու Մեղքիսաւէ, իսկ անոր երկու աղջիկներուն անունները՝ անդրանիկին անունը Մերովբ էր, եւ պգտիկին անունը՝ Մեղքող:

50 Սաւուղի կնոջ անունը Աքինոամ էր – Աքիմասսի աղջիկը: Անոր սպարապետին անունը Աբեններ էր – Սաւուղի հօրեղբօր՝ Ների որդին: 51 Կիս՝ Սաւուղի հայրը, ու Ներ՝ Աբենների հայրը, Աբիէլի որդիներն էին:

52 Սաւուղի բոլոր օրերը Փղշտացիներուն դէմ սաստիկ պատերազմ կար. ուստի երբ Սաւուղ գորաւոր մարդ մը կամ Կտրիճ մը տեսնէր, զայն իր քով կը հաւաքէր:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԱՄԱՂԵԿԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԴԷՍ

15

Սամուէլ Սաւուղի ըսաւ. «Տէրը զի՛ս ղրկեց քեզ թագաւոր օծելու իր ժողովուրդին՝ Իսրայէլի վրայ. ուստի հիմա մտի՛կ ըրէ Տէրոջ «խօսքը: 2 Զօրքերու Տէրը սա՛ կը յայտարարէ. «Պիտի հատուցանեմ ինչ որ Ամաղէկ ըրաւ Իսրայէլի, անոր Եգիպտոսէն բարձրացած ատենը՝ ճամբային մէջ անոր Բընդդիմանալով: 3 Հիմա գնա՛ եւ Ամաղէկը զա՛րկ: Անոր ամբողջ ունեցածը նգովէ: Մի՛ խնայեր անոր, հապա մեռցո՛ւր այդ մարդիկն ու կիները, երախաները եւ ծծկերները, եգները, ոչխարները, ուղտերն ու էջերը»:

4 Ուստի Սաւուղ ժողովուրդը կանչեց եւ Տեղայիմի մէջ զայն թուարկեց. երկու հարիւր հազար հետեւակ գօրք էին, իսկ Յուդայեանները՝ տասը հազար: 5 Սաւուղ Ամաղեկացիներու մէկ քաղաքը գնաց, ու ձորին մէջ դարանակալ եղաւ: 6 Սաւուղ Կենեցիներուն ըսաւ. «Գացէ՛ք, հեռացէ՛ք, եւ Ամաղեկացիներուն մէջէն իջէ՛ք, որպէսզի ձեզ անոնց հետ չզարնեմ. արդարեւ դուք Իսրայէլի բոլոր որդիներուն հետ կարեկցութեամբ վարուեցաք՝ երբ անոնք Եգիպտոսէն բարձրացան»: Ուստի Կենեցիները Ամաղեկացիներու մէջէն հեռացան: 7 Սաւուղ Ամաղէկը զարկաւ՝ Եւիլայէն մինչեւ Եգիպտոսի դիմացի Սուրը: 8 Ամաղէկի թագաւորը՝ Ագագը ողջ բռնեց, իսկ ամբողջ ժողովուրդը սուրի բերանով անճիտեց: 9 Բայց Սաւուղ ու ժողովուրդը խնայեցին Ագագի, նաեւ լաւագոյն ոչխարներուն, արջառներուն եւ Գգէրերուն, պարարտ գառներուն ու բոլոր լաւ բաներուն. զանոնք անճիտել չուզեցին, հապա միայն բոլոր անարգ եւ Դանպիտան Եանասունները

¹ Երբ.՝ թագաւորութիւնը գրաւեց

² Կամ՝ Զօրք հաւաքելով

³ Երբ.՝ կտրիճի որդի

⁴ Երբ.՝ խօսքերուն ձայնը

⁵ Երբ.՝ դէմ դնելով

⁶ Կամ՝ երկրորդականներուն

⁷ Երբ.՝ հալած

⁸ Երբ.՝ ստացուածքները

անճիտեցին:

ՍԱԻՈՒՂ ԿԸ ՄԵՐԺՈՒԻ ԻԲՐ ԹԱԳԱԻՈՐ

10 Տէրոջ խօսքը Սամուէլի Գուղղուեցաւ՝ ըսելով. 11 «Կը գղջամ որ Սաւուղը թագաւոր նշանակեցի, քանի որ Էինձմէ հեռացաւ ու իմ հրամաններս չգործադրեց»: Սամուէլ տրտմեցաւ, եւ ամբողջ գիշերը Տէրոջ աղաղակեց: 12 Սամուէլ կանուխ ելաւ, որպէսզի առտուն երթայ Սաւուղը դիմաւորէ: Սամուէլի իմացուցին՝ ըսելով. «Սաւուղ Կարմեղոս եկաւ, եւ ահա՛ իրեն համար Եյաղթանակի կոթող» մը կանգնեցուց. ապա անկէ Բվերադառնալով հեռացաւ՝ ու Գաղգաղա իջաւ»:

13 Սամուէլ Սաւուղի քով գնաց, եւ Սաւուղ անոր ըսաւ. «Դուն Տէրոջմէն օրհնեա՛լ ըլլաս. Տէրոջ հրամանը գործադրեցի»: 14 Բայց Սամուէլ ըսաւ. «Հապա ի՞նչ է այդ ոչխարներուն Դմայիւնը՝ որ ականջիս կը հասնի, ու արջառներուն Իբառաչը՝ որ կը լսեմ»:

15 Սաւուղ ըսաւ. «Զանոնք Ամաղեկացիներէն բերին. արդարեւ ժողովուրդը լաւագոյն ոչխարներուն եւ արջառներուն խնայեց, որպէսզի զանոնք Տէրոջ՝ քու Աստուծոյդ զոհ մատուցանէ. սակայն միւսները անճիտեցինք»:

16 Այն ատեն Սամուէլ Սաւուղի ըսաւ. «Կեցի՛ր որ քեզի հաղորդեմ ինչ որ Տէրը այս գիշեր ինձի ըսաւ»: Ան ալ անոր ըսաւ. «Խօսէ՛»:

17 Սամուէլ Սաւուղի ըսաւ. «Ահա՛ դուն՝ Իոր աչքերուդ պզտիկ Խկը թուէիր», Իսրայէլի տոհմերուն գլխաւորը եղար, ու Տէրը քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեց: 18 Տէրը քեզի առաքելութիւն մը յանձնեց՝ ըսելով. «Գնա՛, այդ մեղաւոր Ամաղեկացիները նզովէ՛ եւ անոնց դէմ պատերազմէ՛, մինչեւ որ զանոնք սպառես»: 19 Իսկ դուն ինչո՞ւ Տէրոջ խօսքը մտիկ չըրիր, ու աւարին վրայ նետուելով՝ Տէրոջ Կառքեւ չարիք գործեցիր»:

20 Սաւուղ Սամուէլի ըսաւ. «Ահա՛ ես Տէրոջ խօսքը մտիկ ըրի. Տէրը զիս ո՛ր ճամբան որ դրկեց՝ այդ ճամբան գացի, Ամաղէկի թագաւորը՝ Ագազը բերի, եւ Ամաղէկը նզովեցի: 21 Սակայն ժողովուրդը այդ աւարէն ոչխարներ ու արջառներ առաւ, նզովուածներէն Դլաւագոյնները, որպէսզի զանոնք Գաղգաղայի մէջ Տէրոջ՝ քու Աստուծոյդ զոհ

⁹ Եբբ.՝ եղաւ

¹⁰ Եբբ.՝ իմ ետեւէս

¹¹ Եբբ.՝ ձեռք

¹² Եբբ.՝ դառնալով՝ անցաւ

¹³ Եբբ.՝ ձայնը

¹⁴ Եբբ.՝ ձայնը

¹⁵ Եբբ.՝ թէեւ

¹⁶ Եբբ.՝ էիր

¹⁷ Եբբ.՝ քեզ ճամբայ մը դրկեց

¹⁸ Եբբ.՝ աչքերուն

¹⁹ Եբբ.՝ առաջինները

մատուցանէ»։ 22 Սամուէլ ըսաւ. «Միթէ Տէրոջ առջեւ ողջակէզներն ու զոհերը՝ Տէրոջ խօսքը մտիկ ընելու չափ հաճոյալի՞ են։ Ահա՛ ^ահնազանդութիւնը զոհէն աւելի լաւ է, եւ խօսքին ուշադիր ըլլալը՝ խոյներու ճարպէն։ 23 Արդարեւ ըմբոստութիւնը դիւթութեան մեղքին պէս է, ու յամառութիւնը՝ ^նկռապաշտութեան պէս՝։ Զանի դուն Տէրոջ խօսքը մերժեցիր, ան ալ քեզ մերժեց՝ որպէսզի թագաւոր չըլլաս»։

24 Սաւուղ Սամուէլի ըսաւ. «Մեղանչեցի՝ Տէրոջ հրամանը եւ քու խօսքերդ զանց ընելով, քանի որ ժողովուրդէն վախցայ ու անո՛նց խօսքը մտիկ ըրի։ 25 Հիմա կ'աղաչե՛մ, ներէ՛ իմ յանցանքս եւ վերադարձի՛ր ինծի հետ, որպէսզի Տէրոջ երկրպագեմ»։ 26 Սամուէլ Սաւուղի ըսաւ. «Ես քեզի հետ չեմ վերադառնար. քանի դուն Տէրոջ խօսքը մերժեցիր, Տէրն ալ քեզ մերժեց՝ որպէսզի Իսրայէլի վրայ թագաւոր չըլլաս»։ 27 Երբ Սամուէլ դարձաւ որ Սաւուղի քովէն երթայ, ան բռնեց իր պարեգօտին քղանցքէն, որ պատռեցաւ։ 28 Այն ատեն Սամուէլ անոր ըսաւ. «Տէրը այսօր քու վրայէդ Իսրայէլի թագաւորութիւնը պատռեց, եւ զայն քեզմէ լաւ եղող ընկերիդ տուաւ։ 29 Իսրայէլի Զօրութիւնը չի ստեր ու չի զղջար, քանի որ ան մարդ չէ՝ որ զղջայ»։ 30 Սաւուղ ըսաւ. «Մեղանչեցի. հիմա կ'աղաչե՛մ, զիս պատուէ՛ ժողովուրդիս երէցներուն առջեւ եւ Իսրայէլի առջեւ. ինծի՛ հետ վերադարձիր, որպէսզի Տէրոջ՝ քու Աստուծոյդ երկրպագեմ»։

31 Ուստի Սամուէլ վերադարձաւ Սաւուղի ետեւէն, ու Սաւուղ Տէրոջ երկրպագեց։

32 Յետոյ Սամուէլ ըսաւ. «Ամաղէկի թագաւորը՝ Ագագը ինծի՛ բերէք»։ Ագագ զուարճութեամբ անոր մօտեցաւ։ Ագագ **հնքնիրեն** կ'ըսէր. «Անտարակոյս մահուան դառնութիւնը անցած է»։ 33 Բայց Սամուէլ ըսաւ. «Ինչպէս քու սուրդ կիները անգաւակ թողուց, նոյնպէս քու մայրդ կիներուն մէջ անգաւակ մնայ»։ Եւ Սամուէլ Տէրոջ առջեւ կտրատեց Ագագը՝ Գաղգաղայի մէջ։

34 Սամուէլ Ռամա գնաց, ու Սաւուղ իր տունը՝ Սաւուղի Գաբաան ելաւ։ Սամուէլ մինչեւ իր մահուան օրը՝ անգամ մըն ալ Սաւուղը չտեսաւ. բայց Սամուէլ Սաւուղի համար կը սգար, քանի որ Տէրը Սաւուղը Իսրայէլի վրայ թագաւոր նշանակելուն զղջացեր էր։

ԴԱԻԹ ԹԱԳԱՒՈՐ ԿՕԾՈՒԻ

16

Տէրը Սամուէլի ըսաւ. «Մինչեւ ե՞րբ Սաւուղի համար պիտի սգաս, քանի ես զայն մերժեցի՝ որպէսզի Իսրայէլի վրայ չթագաւորէ։ Եղջիւրդ իւղո՛վ լեցուր եւ գնա՛. քեզ Բեթլեհեմացի Յեսսէի պիտի դրկեմ, որովհետեւ անոր որդիներէն մէկը ինծի թագաւոր «ընտրեցի»։ 2 Սամուէլ ըսաւ. «Ի՞նչպէս երթամ. եթէ Սաւուղ լսէ, զիս կը մեռցնէ»։ Տէրը ըսաւ. «Ք՞քեզի հետ՝ երի՛նջ մը առ, ըսէ՛ թէ “Տէրոջ զոհ ընելու եկայ”, 3 ու Յեսսէն զոհի՛ն հրաւիրէ. քեզի պիտի գիտցնեմ ինչ որ պիտի ընես, եւ ինծի **թագաւոր** պիտի օժես ա՛ն՝ որ քեզի պիտի ըսեմ»։

4 Սամուէլ Տէրոջ ըսածը ըրաւ, ու Բեթլեհեմ գնաց։ Զաղաքին երէցները դողալով զինք դիմաւորեցին եւ ըսին. «Արդեօք խաղաղութեա՞մբ եկար»։ 5 Ինք ալ ըսաւ.

^ա Կամ՝ մտիկ ընելը
^ն Երբ.՝ անօրէնութեան եւ ընտանեկան կուռքերու
^գ Երբ.՝ կեղծեր
^ւ Երբ.՝ տեսայ
^բ Երբ.՝ Չեղքդ

«Խաղաղութեամբ. Տէրոջ զոհ ընելու եկայ: Դուք ձեզ սրբացուցէ՛ք ու ինծի հետ զոհի՛ եկէք»: Յեսսէն եւ անոր որդիները սրբացուց, ու զանոնք զոհի հրաւիրեց: **6** Երբ անոնք եկան, Եղիաբը տեսնելով՝ ըսաւ. «Անտարակոյս Տէրոջ օծեալը իր առջեւ է»: **7** Բայց Տէրը Սամուէլի ըսաւ. «Անոր երեսոյթին ու հասակին բարձրութեան մի՛ նայիր, քանի որ ես զայն մերժեցի. արդարեւ **Աստուած** մարդուն նման չի նայիր, որովհետեւ մարդը «արտաքին երեսոյթին» կը նայի, բայց Տէրը սիրտին կը նայի»: **8** Յեսսէ Աբինադաբը կանչեց եւ զայն Սամուէլի առջեւէն անցուց. **Սամուէլ** ըսաւ. «Տէրը ասիկա ալ չընտրեց»: **9** Յեսսէ Սամաան անցուց, ու **Սամուէլ** ըսաւ. «Տէրը ասիկա ալ չընտրեց»: **10** Երբ Յեսսէ Սամուէլի առջեւէն իր եօթը որդիները անցուց, Սամուէլ Յեսսէի ըսաւ. «Տէրը ասոնցմէ ո՛չ **մէկը** ընտրեց»: **11** Յետոյ Սամուէլ Յեսսէի ըսաւ. «Բոլոր երիտասարդներդ հո՞ս եմ»: Ան ըսաւ. «Տակաւին ամենէն պզտիկը կը մնայ. ահա՛ ան ոչխարները կ'արածէ»: Սամուէլ Յեսսէի ըսաւ. «**Մա՛րդ** դրկէ եւ զայն բերել տուր. որովհետեւ մինչեւ որ ան հոս չգայ, մենք **սեղան** պիտի չնստինք»: **12** Ուստի **մարդ** դրկեց ու զայն բերել տուաւ: Ան շէկ էր, գեղեցիկ աչքեր ունէր, եւ վայելչագեղ տեսք: Այն ատեն Տէրը ըսաւ. «Կանգնէ՛, զի՛նք օծէ, քանի որ ասիկա՛ է»: **13** Սամուէլ իւղին եղջիւրը առաւ ու զայն օծեց իր եղբայրներուն մէջ: Այդ օրէն սկսեալ Տէրոջ Հոգին Դաւիթը համակեց. Սամուէլ ալ կանգնեցաւ եւ Ռամա գնաց:

ԴԱԻԹ ՍԱԻՈՒԴԻ ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ

14 Տէրոջ Հոգին Սաւուղէն հեռացաւ, ու Տէրոջմէն չար ոգի մը զայն կը զարհուրեցներ: **15** Սաւուղի ծառաները անոր ըսին. «Ահա՛ այժմ Աստուծմէ չար ոգի մը քեզ կը զարհուրեցնէ: **16** Մեր տէրը իր առջեւ եղող ծառաներուն այժմ թող հրամայէ, որ ճարտար քնարահար մը փնտռեն, որպէսզի երբ Աստուծմէ այդ չար ոգին քու վրայ Դգայ, անիկա իր ձեռքով **քնար** նուագէ ու դուն զուարթանաս»: **17** Սաւուղ ալ իր ծառաներուն ըսաւ. «Այժմ ինծի լա՛ւ նուագահար մը Դգտէք ու զայն ինծի՛ բերէք»: **18** Սպասաւորներէն մէկը պատասխանեց. «Ահա՛ Բեթլեհեմացի Յեսսէի մէկ որդին տեսայ, որ **քնար** նուագել գիտէ. ան զօրաւոր կտրիճ մըն է, պատերազմիկ մը. ճարտասան եւ վայելչակազմ մարդ մըն է, ու Տէրը անոր հետ է»: **19** Սաւուղ Յեսսէի պատգամաւորներ դրկեց եւ ըսաւ. «Ոչխարներուն քով գտնուող որդիդ՝ Դաւիթը ինծի՛ դրկէ»: **20** Ուստի Յեսսէ **քանի մը** հաց, տիկ մը գինի, եւ այծերէն ուլ մը առնելով՝ իշու վրայ **բեռցուց**, ու զանոնք իր որդիին՝ Դաւիթի ձեռքով Սաւուղի դրկեց: **21** Դաւիթ Սաւուղի եկաւ եւ անոր ներկայացաւ: **Սաւուղ** զինք շատ սիրեց, ու **Դաւիթ** անոր զինակիրը եղաւ: **22** Սաւուղ Յեսսէի **մարդ** դրկեց՝ ըսելով. «Կ'աղերսե՛մ, Դաւիթ իմ Դքովս թող կենայ՝, քանի որ ան իմ Դառջեւս շնորհք գտաւ»: **23** Երբ Աստուծմէ չար ոգին Սաւուղի վրայ գար, Դաւիթ քնարը կ'առնէր եւ իր ձեռքով կը նուագէր. Սաւուղ ալ կը հանգստանար, կը զուարթանար, ու չար ոգին իրմէ կը հեռանար:

---

⁶ Երբ.՝ աչքերուն
⁷ Երբ.՝ ըլլայ
⁸ Երբ.՝ տեսէք
⁹ Երբ.՝ առջեւս թող կայնի
¹⁰ Երբ.՝ աչքերուս

17

Փղշտացիները իրենց բանակը հաւաքեցին՝ պատերազմելու համար, եւ Յուդայի Սոքոփին մէջ հաւաքուեցան. Սոքոփի ու Ազեկայի մէջտեղ՝ Ափեսդոմմին բանակեցան: **2** Սաւուղ եւ Իսրայելացիներն ալ հաւաքուեցան ու Էլայի հովիտին մէջ բանակեցան, եւ Փղշտացիներուն դէմ պատերազմելու համար շարուեցան: **3** Փղշտացիները մէկ կողմը կայնած էին՝ լերան մը վրայ, իսկ Իսրայելացիները միւս կողմը կայնած էին՝ լերան մը վրայ, ու հովիտը անոնց մէջտեղն էր: **4** Փղշտացիներու բանակավայրէն Գողիաթ անունով «գեթացի ախոյեան մը ելաւ, վեց կանգուն եւ մէկ թիզ հասակով: **5** Անոր գլուխը պղինձէ սաղաւարտ կար, ու հիւսուած գրահ մը հագած էր: Անոր պղինձէ գրահին կշիռը հինգ հազար սիկղ էր: **6** Սրունքներուն վրայ պղինձէ սոնապաններ ունէր, եւ ուտերուն մէջտեղ՝ պղինձէ տէգ մը: **7** Անոր նիզակին բունը ոստայնանկներու գլանին պէս էր, ու նիզակին սուկնը վեց հարիւր սիկղ երկաթէ **շինուած** էր: Անոր ասպարը կրողը անոր առջեւէն կ'երթար: **8** Ան **եկաւ** կայնեցաւ, եւ Իսրայելի զօրասիւներուն պռռալով՝ անոնց ըսաւ. «Ինչո՞ւ դուրս ելեր էք **ու մեզի դէմ** պատերազմելու համար շարուեր էք. միթէ ես Փղշտացի չե՞մ, իսկ դուք՝ Սաւուղի ստրուկները: Ձեր մէջէն մա՛րդ մը ընտրեցէք, որպէսզի իջնէ ինծի **հետ մենամարտի**: **9** Եթէ կարենայ ինծի հետ կռուիլ եւ զիս մեռցնէ, մենք ձեր ստրուկները կ'ըլլանք. բայց եթէ ես յաղթեմ ու զայն մեռցնեմ, դո՛ւք մեր ստրուկները կ'ըլլաք եւ մեզի կը ծառայէք»: **10** Նաեւ Փղշտացին ըսաւ. «Ես այսօր Իսրայելի զօրասիւներուն մարտահրաւեր ուղղեցի. ինծի մա՛րդ մը տուէք, որպէսզի իրարու հետ կռուինք»: **11** Երբ Սաւուղ եւ ամբողջ Իսրայելը Փղշտացիին այս խօսքերը լսեցին, զարհուրեցան ու չափազանց վախցան:

ԴԱԽԻԹ ՍԱԽՈՒՂԻ ԲԱՆԱԿԱՎԱՅՐԻՆ ՄԷՋ

12 Դաւիթ՝ Յեսսէ անունով Եփրաթացիի մը որդին էր, **այսինքն՝** Յուդայի Բեթլեհէմէն **եղող մարդու մը**. ան ութ որդի ունէր: **Այդ** մարդը՝ Սաւուղի օրերը ծեր մարդ մը կը սեպուէր մարդոց մէջ: **13** Յեսսէի երեք մեծ որդիները **իր քովէն** գացած եւ Սաւուղի հետեւած էին՝ պատերազմելու համար: Պատերազմի գացող երեք որդիներուն անուններն էին՝ Եղիաբ – անդրանիկինը –, Աբինադաբ – երկրորդինը –, ու Սամաա – երրորդինը –: **14** Դաւիթ **անոր** ամենէն պզտիկն էր. երեք մեծերը Սաւուղի հետեւած էին, **15** իսկ Դաւիթ Սաւուղի քովէն երթալով Բեթլեհէմ վերադարձեր էր, որպէսզի իր հօր ոչխարները արածէ: **16** **Այդ** Փղշտացին առտու եւ իրիկուն կը մօտենար, ու քառասուն օր ներկայացաւ՝ **զանոնք մենամարտի հրաւիրելով**:

17 Յեսսէ իր որդիին՝ Դաւիթի ըսաւ. «Այժմ եղբայրներուդ համար ա՛ն այս մէկ արդու բոհրած **ցորենը** եւ այս տասը հացը, բանակավայրը վազէ ու **տո՛ւր** եղբայրներուդ: **18** Այս տասը կտոր պանիրն ալ **անոնց** հազարապետի՛ն տար, նայէ՛ թէ եղբայրներդ ողջ առո՛ղջ են, եւ անոնցմէ գրաւակա՛ն մը առ»: **19** Սաւուղ, անոնք ու բոլոր Իսրայելացիները Էլայի հովիտին մէջ կը պատերազմէին Փղշտացիներուն դէմ:

20 Առտուն՝ Դաւիթ կանուխ ելաւ, ոչխարները ձգեց պահապան **հովիւի մը, այդ բաները**

^u **Այսինքն՝** Գէթ բնակող

^p **Եբր.**՝ Ոտքերուն

^q **Եբր.**՝ պատերազմիլ

առաւ եւ գնաց, ինչպէս Յեսսէ իրեն ապսպրեր էր: Երբ "կառքերուն տեղը" հասաւ, զօրագունդը դուրս կ'ելլէր՝ շարուելու, եւ պատերազմելու համար կը գոռային: **21** արդարեւ Իսրայելացիներն ու Փղշտացիները զօրասիւն զօրասիւնի դէմ շարեր էին: **22** Դաւիթ իր վրայէն գոյքերը վար առնելով՝ գոյքերու պահապանին ձեռքը ձգեց, դէպի զօրասիւնը վազեց, եւ գնաց իր եղբայրներուն՝ Կորպիսութիւնը հարցուց: **23** Երբ ինք անոնց հետ կը խօսէր, ահա՛ այդ փղշտացի այսոյեանը՝ Գողիաթ անունով, որ Գէթ քաղաքէն էր, Փղշտացիներու շարքերէն բարձրացաւ ու նոյն խօսքերը ըսաւ. Դաւիթ ալ լսեց: **24** Բոլոր Իսրայելացիները, երբ այդ մարդը տեսան, անոր Գառջեւէն փախան՝ զարհուրելով: **25** Իսրայելացիները կ'ըսէին. «Այս բարձրացող մարդը տեսա՞ք, որ Իսրայելի մարտահրաւէր ուղղելու կը բարձրանայ. ո՛վ որ զինք մեռցնէ, թագաւորը մեծ հարստութեամբ պիտի հարստացնէ զայն, իր աղջիկը անոր պիտի տայ, եւ անոր հօր տունը Իսրայելի մէջ ազատ պիտի ընէ»: **26** Դաւիթ իր քով եղող մարդոց հետ խօսելով՝ ըսաւ. «Ի՞նչ պիտի ըլլայ այս Փղշտացին մեռցնող ու Իսրայելէն նախատինքը ջնջող մարդուն. քանի որ ո՛վ է այս անթլփատ Փղշտացին, որ ապրող Աստուծոյն զօրասիւնները նախատէ»: **27** Ժողովուրդը նոյն խօսքերը հաղորդելով անոր՝ պատասխանեց. «Ա՛յսպէս պիտի ըլլայ զինք մեռցնող մարդուն»: **28** Անոր մեծ եղբայրը՝ Եղիաբ լսեց երբ ան կը խօսէր այդ մարդոց հետ: Եղիաբի բարկութիւնը Դաւիթի դէմ բորբոքեցաւ, եւ ըսաւ. «Դուն ինչո՞ւ հոս իջար. որո՞ւ ձգեցիր այդ փոքրաթիւ ոչխարները՝ անապատին մէջ: Ես քու հպարտութիւնդ ու սիրտիդ չարութիւնը գիտեմ. **անտարակոյս** դուն պատերազմը տեսնելու համար իջած ես»: **29** Դաւիթ ըսաւ. «Հիմա ի՞նչ ըրի. այս է՛խօսք չէ»: **30** Անոր քովէն՝ ուրիշ մարդու մը դարձաւ եւ նոյն խօսքերը ըսաւ. ժողովուրդն ալ դարձեալ Եպատասխանեց անոր՝ նախկին խօսքերուն համաձայն:

31 Դաւիթի ըսած խօսքերը լսուեցան, ու երբ Սաւուղի առջեւ պատմեցին, **Սաւուղ իր քով բերել տուաւ զայն: 32** Դաւիթ Սաւուղի ըսաւ. «Անոր պատճառով ո՛չ մէկուն սիրտը թող թկոտրի. քու ծառայ պիտի երթայ եւ այդ Փղշտացիին հետ կռուի»: **33** Սաւուղ Դաւիթի ըսաւ. «Դուն չես կրնար այդ Փղշտացիին դէմ երթալ ու անոր հետ կռուիլ. արդարեւ դուն պատանի մըն ես, իսկ ան՝ պատերազմիկ մը իր մանկութենէն»: **34** Դաւիթ Սաւուղի ըսաւ. «Մինչ քու ծառայ իր հօր ոչխարները կ'արածէր, երբ առիւծ մը կամ արջ մը գար ու հօտերէն ոչխար մը տանէր, **35** ես անոր ետեւէն երթալով՝ զայն կը զարնէի եւ անոր երախէն կ'ազատէի: Եթէ ՝իմ վրաս յարձակէր՝, զայն մօրուքէն կը բռնէի, կը զարնէի ու կը մեռցնէի: **36** Քու ծառայ առիւծ ալ մեռցուցած է, արջ ալ, եւ այս անթլփատ Փղշտացին ալ անոնցմէ մէկուն պէս պիտի ըլլայ, քանի որ ապրող Աստուծոյն զօրասիւնները նախատեց»: **37** Նաեւ Դաւիթ ըսաւ. «Առիւծին եւ արջին ձեռքէն զիս ազատող Տէրը՝ այս Փղշտացիին ձեռքէն ալ պիտի ազատէ»: Սաւուղ Դաւիթի ըսաւ. «Գնա՛, ու Տէրը քեզի հետ

---

⁷ Եբբ.՝ արահետը
⁸ Եբբ.՝ խաղաղութիւնը
⁹ Եբբ.՝ երեսէն
¹⁰ Կամ՝ իրաւունքով
¹¹ Եբբ.՝ խօսք վերադարձուց
¹² Եբբ.՝ իյնայ
¹³ Եբբ.՝ ինծի դէմ կանգնէր

ըլլայ»։ 38 Սաւուղ իր հանդերձները Դաւիթի հագցուց, անոր գլուխը պղինձէ սաղաւարտ մը դրաւ, եւ անոր զրահ ալ հագցուց։ 39 Դաւիթ հանդերձներուն վրայէն Սաւուղի սուրը մէջքը կապեց, եւ իուզեց քալել, քանի փորձած չէր։ Յետոյ Դաւիթ Սաւուղի ըսաւ. «Ասոնցմով չեմ կրնար քալել, որովհետեւ վարժուած չեմ»։ Ուստի Դաւիթ զանոնք իր վրայէն հանեց։

ԴԱՒԻԹ ԿԸ ՅԱՂԹԷ ԳՈՂԻԱԹԻ

40 Իր ցուպը ձեռքը առաւ, վտակէն իրեն համար հինգ ողորկ քար ընտրեց, զանոնք իր ունեցած հովիւի տոպրակին՝ այսինքն մախաղին մէջ դրաւ, ու պարսատիկը ձեռքը բռնելով՝ Փղշտացիին մօտեցաւ։ 41 Փղշտացիին ալ եկաւ եւ Դաւիթի մօտեցաւ. անոր ասպարը կրող մարդը անոր առջեւն էր։ 42 Երբ Փղշտացիին նայեցաւ ու Դաւիթը տեսաւ, զայն արհամարհեց. արդարեւ ան պատանի մըն էր, շէկ եւ գեղեցիկ տեսքով։ 43 Փղշտացիին Դաւիթի ըսաւ. «Միթէ ես շո՞ւն եմ, որ ցուպով ինծի կու գաս», ու Փղշտացիին իր աստուածներով Դաւիթը նզովեց։ 44 Փղշտացիին Դաւիթի ըսաւ «Ինծի՛ եկուր, որ քու մարմինդ երկինքի թռչուններուն եւ դաշտի գազաններուն տամ»։ 45 Դաւիթ Փղշտացիին ըսաւ. «Դուն ինծի սուրով, նիզակով ու տէգով կու գաս, բայց ես զօրքերու Տէրոջ, քու նախատած Իսրայէլի զօրասիւններուն Աստուծոյն անունով քեզի կու գամ։ 46 Այսօր Տէրը քեզ իմ ձեռքս պիտի մատնէ՞. ես քեզ պիտի մեռցնեմ, վրայէդ գլուխդ պիտի առնեմ, եւ Փղշտացիներու բանակին դիակները այսօր երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն պիտի տամ. որպէսզի ամբողջ երկիրը գիտնայ թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած կայ, 47 եւ այս ամբողջ համախմբումը գիտնայ թէ Տէրը սուրով ու նիզակով չ'ազատեր. արդարեւ պատերազմը Տէրոջն է, եւ ան ձեզ մեր ձեռքը պիտի մատնէ»։ 48 Մինչ Փղշտացիին կը կանգնէր, կը քալէր ու կը մօտենար՝ Դաւիթի հանդիպելու, Դաւիթ շուտով դէպի զօրասիւնը վազեց՝ Փղշտացիին հանդիպելու։ 49 Դաւիթ ձեռքը իր տոպրակին մէջ խոթեց, անկէ քար մը առաւ, զայն պարսատիկով նետեց ու Փղշտացիին ճակատին զարկաւ. քարը անոր ճակատին մէջ մխրճուեցաւ, եւ ան երեսի վրայ գետինը ինկաւ։ 50 Այսպէս Դաւիթ՝ պարսատիկով ու քարով՝ Փղշտացիին յաղթեց, զարկաւ Փղշտացիին ու մեռցուց զայն. բայց Դաւիթի ձեռքը սուր չկար։ 51 Դաւիթ վազելով Փղշտացիին վրայ կայնեցաւ, անոր սուրը գրաւեց, պատեանէն քաշեց, եւ զայն մեռցնելէն ետք՝ գլուխը անով կտրեց։ Փղշտացիները՝ իրենց զօրաւոր մարդուն մեռնիլը տեսնելով՝ փախան։ 52 Այն ատեն Իսրայէլի ու Յուդայի մարդիկը կանգնեցան, եւ գոռալով Փղշտացիները հալածեցին մինչեւ հովիտը ու մինչեւ Ակկարոնի դռները. խոցուած Փղշտացիները Սագարիմի ճամբային վրայ ինկան՝ մինչեւ Գէթ եւ Ակկարոն։ 53 Իսրայէլի որդիները Փղշտացիները խանդով հալածելէն վերադարձան, ու անոնց բանակավայրը կողոպտեցին։ 54 Դաւիթ Փղշտացիին գլուխը առաւ եւ զայն Երուսաղէմ տարաւ. բայց անոր զէնքերը իր վրանին մէջ դրաւ։

ԴԱՒԻԹ ՍԱՒՈՒՂԻ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

55 Երբ Սաւուղ տեսաւ թէ Դաւիթ դուրս կ'ելլէ՝ Փղշտացիին դէմ, իր սպարապետին՝ Աբեճների ըսաւ. «Աբեճներ, այս պատանին որո՞ւն որդին է»։ Աբեճներ ըսաւ. «Զու անձդ կ'ապրի՛, ո՛վ թագաւոր. չեմ գիտեր»։ 56 Թագաւորը ըսաւ. «Հարցուր թէ այս պատանին որո՞ւն որդին է»։ 57 Երբ Դաւիթ Փղշտացիին զարնելէն ետք վերադարձաւ, Աբեճներ առաւ

^Ի Երբ.՝ հաւանեցաւ

^Է Երբ.՝ իմ ձեռքս մէջ պիտի գոցէ

զայն ու Սաւուղի առջեւ տարաւ. Փղշտացիին գլուխը անոր ձեռքն էր: **58** Սաւուղ անոր ըսաւ. «Դուն որո՞ւն որդիս ես, պատանի՛»: Դաւիթ պատասխանեց. «Զու ծառայիդ՝ Բեթլեհեմացի Յեսսէի որդիս եմ»:

18

Երբ Սաւուղի հետ խօսիլը ավարտեց, Յովնաթանի անձը Դաւիթի անձին կապուեցաւ, ու Յովնաթան իր անձին պէս սիրեց զայն: **2** Նոյն օրը Սաւուղ զայն առաւ ու չթոյլատրեց որ իր հօր տունը վերադառնայ: **3** Յովնաթան Դաւիթի հետ ուխտ կնքեց, քանի որ իր անձին պէս կը սիրէր զայն: **4** Յովնաթան իր վրայի պարեգօտէն մերկացաւ, եւ զայն, իր վերարկուն, մինչեւ անգամ իր սուրը, աղեղն ու գօտին Դաւիթի տուաւ: **5** Դաւիթ ամէն տեղ՝ «Կ'երթար, ո՛ւր որ Սաւուղ զինք կը դրկէր, եւ ՚իմաստութեամբ կը վարուէր»: Սաւուղ զինք պատերազմիկներուն վրայ նշանակեց. ան ամբողջ ժողովուրդին հաճելի էր. Սաւուղի ծառաներուն ալ հաճելի էր:

ՍԱՒՈՒՂ ԿԸ ՆԱԽԱՆՁԻ ԴԱՒԻԹԻ

6 Երբ Դաւիթ Փղշտացին զարնելէն կը վերադառնար եւ **գօրքերը** կու գային, Իսրայէլի բոլոր քաղաքներէն՝ կիները, երգելով ու պարելով, դուրս ելան Սաւուղ թագաւորը դիմաւորելու, թմբուկներով, ուրախութեամբ եւ ՚ծնծղաներով: **7** Խայտացող կիները «կը խմբերգէին» ու կ'ըսէին.

«Սաւուղ իր հազարաւորները զարկաւ,
եւ Դաւիթ՝ իր բիրաւորները»:

8 Սաւուղ շատ բորբոքեցաւ. **այս** խօսքը իրեն հանհաճոյ եղաւ, եւ ըսաւ. «Բիրաւորները Դաւիթի տուին, իսկ հազարաւորները ինծի տուին: Հիմա թագաւորութենէն ուրիշ ի՞նչ կը պակսի անոր»: **9** Այդ օրէն սկսեալ Սաւուղ ծուռ աչքով կը նայէր Դաւիթի:

10 Հետեւեալ օրը Աստուծմէ չար ոգի մը Սաւուղը համակեց, ու տան մէջ մարգարէութիւն ըրաւ: Դաւիթ ուրիշ օրերու պէս իր ձեռքով **քնար** կը նուագէր, եւ Սաւուղի ձեռքը նիզակ մը կար: **11** Սաւուղ նիզակը նետեց՝ ըսելով. «Դաւիթը պատին պիտի էգամեմ»: Բայց Դաւիթ երկու անգամ անոր ՚առջեւէն խուսափեցաւ»: **12** Ուստի Սաւուղ Դաւիթէն կը վախնար, քանի Տէրը անոր հետ էր, բայց Սաւուղէն հեռացեր էր: **13** Սաւուղ զայն իր քովէն հեռացուց, եւ զայն հազարապետ նշանակեց. ուստի ան ժողովուրդին

^ա Երբ.՝ դուրս կ'ելլէր

^բ Երբ.՝ ուշիմ էր, կամ՝ կը յաջողէր

^գ Երբ.՝ աչքերուն լաւ

^դ Երբ.՝ եռանկիւնաձեւ նուագարաններով

^ե Երբ.՝ պատասխանելով կ'երգէին

^զ Երբ.՝ աչքերուն գէշ

^է Երբ.՝ զարնեմ

^ը Երբ.՝ երեսէն դարձաւ

առջեւէն կ'ելլէր ու կը մտնէր: **14** Դաւիթ իր բոլոր թամբաներուն մէջ իմաստութեամբ կը վարուէր՝, եւ Տէրը անոր հետ էր: **15** Սաւուղ անոր ժայնքան իմաստութեամբ վարուիլը՝ տեսնելով՝ անկէ կը վախնար: **16** Ամբողջ Իսրայէլն ու Յուդան Դաւիթը կը սիրէին, որովհետեւ անիկա՝ իրենց առջեւէն կ'ելլէր եւ կը մտնէր:

17 Սաւուղ Դաւիթի ըսաւ. «Ահա՛ իմ մեծ աղջիկս՝ Մերովբը քեզի պիտի տամ իբր կին. միայն թէ դուն ինձի համար իկտրի՛ճ եղիր ու Տէրոջ պատերազմները մղէ»: Արդարեւ Սաւուղ **ինքնիրեն** կ'ըսէր. «Ի՛մ ձեռքս թող չըլլայ անոր վրայ, հապա Փղշտացիներո՛ւն ձեռքը թող ըլլայ անոր վրայ»: **18** Դաւիթ Սաւուղի ըսաւ. «Ես ո՞վ եմ, եւ իմ կեանքս **կամ** հօրս ազգատոհմը Իսրայէլի մէջ ի՞նչ է, որ թագաւորին փեսայ ըլլամ»: **19** Երբ Սաւուղի աղջիկը՝ Մերովբը Դաւիթի պիտի տրուէր, Մաուլացի Եդրիէլի տրուեցաւ:

ԴԱՒԻԹ Կ'ԱՍՏՈՒՍՆԱՆԱՅ ՍԱՒՈՒՂԻ ԱՂՋԻԿԻՆ ՆԵՏ

20 Սաւուղի աղջիկը՝ Մեղքող կը սիրէր Դաւիթը. երբ Սաւուղի իմացուցին, այս բանը անոր ^բհաճելի թուեցաւ: **21** Սաւուղ ըսաւ. «Ես զայն անոր տամ, որպէսզի անոր որոգայթ ըլլայ ու Փղշտացիներուն ձեռքը անոր վրայ ըլլայ»: Ուստի Սաւուղ Դաւիթի ըսաւ. «Ինձի այսօր ^ճերկրորդ փեսայ եղիր»: **22** Սաւուղ իր ծառաներուն հրամայեց որ Դաւիթի հետ ծածկաբար խօսին, եւ ըսեն. «Ահա՛ թագաւորը քեզմէ կ'ախորժի, ու անոր բոլոր ծառաները քեզ կը սիրեն. ուստի հիմա թագաւորին փեսայ՛ն եղիր»: **23** Սաւուղի ծառաները այս խօսքերը Դաւիթի ականջներուն ըսին: Դաւիթ ալ ըսաւ. «Թագաւորին փեսայ ըլլալը ^լպզտի՞կ **բան** կը թուի ձեզի՞. քանի որ ես թշուառ եւ աննշան մարդ մըն եմ»: **24** Սաւուղի ծառաները իրեն իմացուցին՝ ըսելով. «Դաւիթ այս կերպով խօսեցաւ»: **25** Սաւուղ ըսաւ. «Դաւիթի սա՛ ըսէք. “Թագաւորը **որեւէ** օժիտ չ'ուզեր, բայց միայն Փղշտացիներէն հարիւր թլիփ, որպէսզի թագաւորին թշնամիներէն վրէժ առնուի»: (Սաւուղ կը խորհէր Դաւիթը Փղշտացիներուն ^լձեռքը մատնել:») **26** Երբ անոր ծառաները այս խօսքերը Դաւիթի իմացուցին, Դաւիթի հաճելի թուեցաւ՝ որ թագաւորին փեսայ ըլլայ: **27** Ուստի օրերուն լրանալէն առաջ՝ Դաւիթ կանգնեցաւ, իր մարդոցմով գնաց եւ Փղշտացիներէն երկու հարիւր մարդ գարկաւ: Դաւիթ անոնց թլիփները բերաւ, ու զանոնք լման թագաւորին տուին՝ որպէսզի թագաւորին փեսայ ըլլայ: Սաւուղ ալ իր աղջիկը՝ Մեղքողը տուաւ անոր իբր կին: **28** Երբ Սաւուղ տեսաւ ու հասկցաւ թէ Տէրը Դաւիթի հետ է, եւ թէ ^ճիր աղջիկը՝

---

^բ **Կամ**՝ արշաւներուն մէջ կը յաջողէր
^ճ **Կամ**՝ շատ յաջողիլը
^լ **Երբ.**՝ կտրիճի որդի՛
^լ **Երբ.**՝ պատերազմէ
^բ **Երբ.**՝ աչքերուն ուղիղ եղաւ
^ճ **Կամ**՝ երկու աղջիկներէս մէկով
^լ **Երբ.**՝ թեթե՛ւ **բան** է ձեր աչքերուն
^բ **Կամ**՝ ձեռքով կորսնցնել
^ճ **Երբ.**՝ Սաւուղի

Մեղքող զայն կը սիրէ, **29** Սաւուղ ա՛լ աւելի վախցաւ Դաւիթէն: Սաւուղ ՚ընդմիջտ Դաւիթի թշնամի եղաւ: **30** Փղշտացիներու իշխանները դուրս ելան, ու անոնց ելլելէն ետք՝ Դաւիթ Սաւուղի բոլոր ծառաներէն աւելի ՚իմաստութեամբ կը վարուէր՝. ուստի անոր անունը շատ հռչակաւոր եղաւ:

ԴԱՒԻԹ ԿԸ ՀԱԼԱԾՈՒԻ ՍԱՒՈՒՂԷՆ

19

Սաւուղ իր որդիին՝ Յովնաթանի, եւ իր բոլոր ծառաներուն ըսաւ, որ Դաւիթը մեռցնեն: **2** Բայց Սաւուղի որդին՝ Յովնաթան ՚Դաւիթը շատ կը սիրէր՝. ուստի Յովնաթան Դաւիթի իմացուց՝ ըսելով. «Իմ հայրս՝ Սաւուղ քեզ մեռցնել ՚կ'ուզէ. հիմա կ'աղերսեմ, մինչեւ առտու գգուշացի'ր դուն քեզի, ծածո՛ւկ տեղ մը կեցիր ու պահուրտէ՛. **3** իսկ ես դուրս պիտի ելլեմ եւ հօրս քով պիտի կայնիմ՝ քու ՚գտնուած դաշտիդ մէջ. քու մասիդ հօրս պիտի խօսիմ, եւ ինչ որ ՚գիտնամ՝ քեզի պիտի հաղորդեմ»: **4** Յովնաթան Դաւիթի մասին նպաստաւոր կերպով խօսեցաւ իր հօր՝ Սաւուղի, ու անոր ըսաւ. «Թագաւորը իր ծառային՝ Դաւիթի դէմ թող չմեղանչէ. քանի որ ան քեզի դէմ չէ մեղանչեր, եւ անոր գործերը քեզի համար շատ նպաստաւոր են: **5** Արդարեւ իր ՚կեանքը վտանգելով՝ Փղշտացին զարկաւ, ու Տէրը ամբողջ Իսրայէլի մեծ փրկութիւն մը շնորհեց: Դուն տեսար եւ ուրախացար. ուստի ինչո՞ւ Դաւիթը առանց ՚պատճառի մեռցնելով՝ անմեղ ՞արիւն պիտի թափես»: **6** Սաւուղ Յովնաթանի խօսքը մտիկ ըրաւ. Սաւուղ երդում ըրաւ՝ ըսելով. «Տէրը կ'ապրի՛. ան պիտի չմեռցուի»: **7** Յովնաթան Դաւիթը կանչեց, ու Յովնաթան այս բոլոր խօսքերը անոր հաղորդեց: Յետոյ Յովնաթան Դաւիթը Սաւուղի տարաւ, եւ ան ՞առաջուան պէս անոր ծառայեց:

8 Վերստին պատերազմ եղաւ: Դաւիթ Փղշտացիներուն դէմ պատերազմելու ՚գնաց, ու

- ¹ Եբբ.՝ ամբողջ օրը
- ² Կամ՝ կը յաջողէր
- ³ Եբբ.՝ Դաւիթէն շատ կ'ախորժէր
- ⁴ Եբբ.՝ կը փնտռէ
- ⁵ Եբբ.՝ եղած
- ⁶ Եբբ.՝ տեսնեմ
- ⁷ Եբբ.՝ լաւ
- ⁸ Եբբ.՝ շունչը ափին մէջ դնելով
- ⁹ Եբբ.՝ վճարումի
- ¹⁰ Եբբ.՝ արիւնի դէմ պիտի մեղանչես
- ¹¹ Եբբ.՝ երէկուան ու նախորդ օրուան
- ¹² Եբբ.՝ առջեւ կայնեցաւ
- ¹³ Եբբ.՝ դուրս ելաւ

զանոնք մեծ պարտութեան մատնեց. անոնք ալ անոր 'առջեւէն փախան: **9** Տէրոջմէն չար ոգի մը ^ԽՍաւուղը համակեց՝, երբ ան իր տունը նստած էր եւ նիզակը ձեռքն էր, Դաւիթ ալ իր ձեռքով **քնար** կը նուագէր: **10** Սաւուղ ^Ծուզեց որ Դաւիթը նիզակով զարնէ ու պատին **գամէ**, բայց ան Սաւուղի 'առջեւէն խուսափեցաւ. **Սաւուղ** նիզակը պատին զարկաւ: Դաւիթ փախաւ եւ այդ գիշերը ճողոպրեցաւ. **11** բայց Սաւուղ Դաւիթի տունը պատգամաւորներ դրկեց, որպէսզի անոր վրայ հսկեն ու առտուն մեռցնեն: Դաւիթի կինը՝ Մեղքող անոր իմացուց, եւ ըսաւ. «Եթէ այս գիշեր անձի չազատես, վաղը քեզ պիտի մեռցնեն»: **12** Ուստի Մեղքող Դաւիթը պատուհանէն վար իջեցուց. ան ալ գնաց ու փախաւ, եւ ճողոպրեցաւ: **13** Մեղքող 'ընտանեկան կուռք՝ մը առաւ ու զայն մահիծին մէջ դրաւ. անոր սնարը՝ այծի մագէ բարձ մը դրաւ, ու զայն հագուստով մը ծածկեց: **14** Երբ Սաւուղ պատգամաւորներ դրկեց՝ Դաւիթը բռնելու համար, ան ըսաւ. «Հիւանդ է»: **15** Սաւուղ **դարձեալ** պատգամաւորներ դրկեց՝ Դաւիթը տեսնելու համար, եւ ըսաւ. «Զինք մահիծո՛վ ինծի՝ ^Թբերէք, որպէսզի մեռցնեմ»: **16** Երբ պատգամաւորները եկան, ահա՛ մահիծին մէջ ընտանեկան կուռք մը կար, ու անոր սնարը՝ այծի մագէ բարձ մը: **17** Սաւուղ Մեղքողի ըսաւ. «Զիս ինչո՞ւ այսպէս խաբեցիր եւ թշնամիս արձակեցիր, ան ալ խոյս տուաւ»: Մեղքող Սաւուղի պատասխանեց. «Ան ինծի ըսաւ. "Արձակէ՛ զիս՝ որպէսզի երթամ. ինչո՞ւ քեզ մեռցնես"»:

18 Այսպէս՝ Դաւիթ փախաւ եւ ճողոպրեցաւ. Ռամա գնաց՝ Սամուէլի քով, ու անոր պատմեց ամէն ինչ որ Սաւուղ ըրեր էր իրեն: Յետոյ ինք եւ Սամուէլ գացին ու Նաւաթի մէջ բնակեցան: **19** Սաւուղի իմացուցին՝ ըսելով. «Ահա՛ Դաւիթ Ռամայի Նաւաթին մէջ է»: **20** Այն ատեն Սաւուղ պատգամաւորներ դրկեց՝ որպէսզի Դաւիթը բռնեն: Երբ անոնք մարգարէութիւն ընող մարգարէներուն խումբը տեսան, եւ անոնց վերակացուն՝ Սամուէլը՝ կայնած, Աստուծոյ Հոգին Սաւուղի դրկած պատգամաւորներուն վրայ ^Էեկաւ, ու անոնք ալ մարգարէութիւն ըրին: **21** Երբ Սաւուղի իմացուցին, ուրիշ պատգամաւորներ դրկեց, եւ անոնք ալ մարգարէութիւն ըրին: Սաւուղ վերստին՝ երրորդ անգամ պատգամաւորներ դրկեց. անոնք ալ մարգարէութիւն ըրին: **22** Յետոյ ի՛նք ալ Ռամա գնաց, ու Սոկքովի մեծ ջրհորը հասնելով՝ հարցուց. «Սամուէլ եւ Դաւիթ ո՞ր են»: **Մարդ մը** ըսաւ. «Ահա՛ անոնք Ռամայի Նաւաթն են»: **23** ուստի Ռամայի Նաւաթը գնաց: Աստուծոյ Հոգին իր վրայ ալ եկաւ, ու ճամբան գացած ատեն մարգարէութիւն ըրաւ՝ մինչեւ Ռամայի Նաւաթը հասնիլը: **24** Ի՛նք ալ իր հագուստներէն մերկացաւ, եւ Սամուէլի առջեւ ի՛նք ալ մարգարէութիւն ըրաւ. այդ ամբողջ օրն ու ամբողջ գիշերը մերկ ինկաւ **գետինը**: Հետեւաբար ըսուեցաւ. «Սաւուղ ալ մարգարէներուն մէջ է»:

ՅՈՎՆԱԹԱՆ ԿՕԳՆԷ ԴԱԻԹԻ

¹ Եբր.՝ երեսէն

^Խ Եբր.՝ Սաւուղի վրայ եղաւ

^Ծ Եբր.՝ փնտռեց

^Թ Եբր.՝ երեսէն

^Թ Եբր.՝ թերափիմ

^Թ Եբր.՝ բարձրացուցէք

^Է Եբր.՝ եղաւ

20

Դաւիթ Ռամայի Նաւաթէն փախաւ, եկաւ ու Յովնաթանի առջեւ ըսաւ. «Ես ի՞նչ ըրեր եմ, ի՞նչ է յանցանքս, ի՞նչ է մեղքս քու հօրդ առջեւ, որ «գիս մեռցնել կ'ուզէ»²։ **Յովնաթան** անոր ըսաւ. «Ամե՛նեւհն. դուն պիտի չմեռնիս: Ահա՛ իմ հայրս մեծ կամ պզտիկ բան մը չ'ըներ առանց Բիճի իմացնելու»: Իմ հայրս ինչո՞ւ այդ բանը ինձմէ պիտի Գպահէ: Այդպիսի բան չկայ»³ Իսկ Դաւիթ երդում ալ ըրաւ, եւ ըսաւ. «Զու հայրդ ստուգապէս գիտէ թէ ես Դաւիթը չնորհք գտած եմ. ուստի կ'ըսէ. «Յովնաթան ասիկա թող չգիտնայ, որ չվշտանայ»⁴: Բայց Տէրը կ'ապրի՛ եւ քու անձդ կ'ապրի՛. իմ ու մահուան մէջտեղ միայն մէկ քայլ մնացեր է»⁵։ **Յովնաթան** Դաւիթի ըսաւ. «Ինչ որ անձդ Կուզէ, պիտի ընեմ քեզի համար»⁶։ **Դաւիթ** Յովնաթանի ըսաւ. «Ահա՛ վաղը Գամսագլուխ է, եւ պէտք է որ թագաւորին հետ ուտելու համար սեղան նստիմ. սակայն արձակէ՛ զիս, որ մինչեւ երրորդ օրուան իրիկունը դաշտին մէջ պահուըտիմ: **6** Եթէ հայրդ զիս Կփնտռէ, ըսէ՛. «Դաւիթ ինձմէ շատ խնդրեց որ իր քաղաքը՝ Բեթլեհէմ Երթայ աճապարանքով», քանի որ իր ամբողջ ազգատոհմին տարեկան զոհը պիտի ըլլայ հոն»⁷։ **Եթէ** Քըսէ. «Լա՛ւ, քու ծառայ խաղաղութիւն պիտի ունենայ. բայց եթէ շատ բորբոքի, գիտցի՛ր թէ ան որոշեր է չարիք ընել ինձի: **8** Ուստի կարեկցութեամբ վարուէ ծառայիդ հետ, քանի որ դուն Տէրոջ անունով ուխտ կնքեցիր ծառայիդ հետ: Իսկ եթէ իմ վրաս յանցանք մը կայ, դո՛ւն մեռցուր զիս. ինչո՞ւ զիս հօրդ տանիս»⁹։ **Յովնաթան** ըսաւ. «Հեռո՛ւ ինձմէ, որ ստուգապէս գիտնալով թէ հայրս որոշած է վրայ չարիք բերել, քեզի չիմացնեմ»¹⁰։ **Դաւիթ** Յովնաթանի ըսաւ. «Հապա եթէ հայրդ քեզի խստութեամբ պատասխանէ, ո՞վ ինձի պիտի իմացնէ»¹¹։ **Յովնաթան** Դաւիթի ըսաւ. «Եկո՛ւր, դո՛ւրս ելլենք՝ դէպի դաշտը». ու երկուքն ալ դուրս ելան՝ դէպի դաշտը: **12** Յովնաթան Դաւիթի ըսաւ. «Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը վկայ է. վաղը՝ այս ատեն, կամ միւս օր, եթէ հայրս քննելով տեսնեմ թէ Դաւիթի համար բարիք կայ, եւ նոյն ատեն մարդ չդրկեմ ու քեզի չիմացնեմ, **13** Տէրը Յովնաթանի այսպէս եւ ասկէ աւելին ընէ: Բայց եթէ հօրս Իհաճելի ըլլայ քեզի չարիք մը ընել, ասիկա ալ քեզի պիտի իմացնեմ ու քեզ պիտի արձակեմ, որպէսզի խաղաղութեամբ երթաս: Տէրը քեզի

---

² Եբր.՝ անձս կը փնտռէ

³ Եբր.՝ ականջս բանալու

⁴ Եբր.՝ ծածկէ

⁵ Եբր.՝ աչքերուդ

⁶ Եբր.՝ ըսէ

⁷ Եբր.՝ նոր լուսին

⁸ Եբր.՝ աչքէ անցընէ

⁹ Եբր.՝ վազէ

¹⁰ Եբր.՝ սա՛ ըսէ

¹¹ Եբր.՝ հետագօտելով

¹² Եբր.՝ լաւ

հետ ըլլայ, ինչպէս իմ հօրս հետ էր: **14** Ո՛չ միայն ողջ եղած ատենս կարեկցութեամբ վարուէ ինծի հետ՝ որպէսզի չմեռնիմ, **15** հապա քու կարեկցութիւնդ իմ տունէս յաւիտեան մի՛ կտրեր, նոյնիսկ երբ Տէրը Դաւիթի թշնամիներէն իւրաքանչիւրը երկրագունդի մակերեսէն բնաջնջէ»: **16** Յովնաթան Դաւիթի տան հետ դաշինք կնքեց, **եւ ըսաւ**. «Տէրը Դաւիթի թշնամիներէն թող վրէժ առնէ»»: **17** Յովնաթան Դաւիթի վերստին երդում ընել տուաւ՝ զինք սիրելուն համար. արդարեւ զայն իր անձին պէս կը սիրէր: **18** Յովնաթան անոր ըսաւ. «Վաղը ամսագլուխ է, ու դուն պիտի փնտռուիս, քանի որ աթոռդ ¹⁶պարապ պիտի մնայ»: **19** Երրորդ օրը շուտով իջիր, եկո՛ւր այն տեղը՝ ուր գործին օրը պահուրտեցար, **եւ նստէ՛** Եգէլի քարին վրայ: **20** Ես **անոր** քով երեք նետ պիտի արձակեմ՝ նշանակէտի մը վրայ արձակելու պէս, **21** **եւ** ահա՛ պատանին պիտի դրկեմ՝ **ըսելով**. «Գնա՛, նետերը գտիր»: Եթէ պատանին ըսեմ. «Ահա՛ նետերը քեզմէ ասդին են, զանոնք ա՛ռ», այն ատեն եկո՛ւր, որովհետեւ խաղաղութիւն պիտի ունենաս. բան մը չկայ, Տէրը կ'ապրի»: **22** Բայց եթէ պատանին ²ըսեմ. «Ահա՛ նետերը քեզմէ անդին են», **այն ատեն** գնա՛, քանի որ Տէրը քեզ կը դրկէ: **23** Այս խօսքին համար, որ ես ու դուն խօսեցանք, ահա՛ Տէրը իմ եւ քու միջեւ յաւիտեան **վկայ թող ըլլայ»:**

24 Դաւիթ դաշտին մէջ պահուրտեցաւ: Երբ ամսագլուխը հասաւ, թագաւորը ⁴ճաշելու համար **սեղան** նստաւ: **25** Միւս անգամներուն պէս՝ թագաւորը իր աթոռին վրայ նստաւ – պատին **կոթնած** աթոռին վրայ. Յովնաթան ոտքի ելաւ, Աբեններ Սաւուղի քով նստաւ, իսկ Դաւիթի տեղը պարապ ⁶մնաց: **26** Սաւուղ այդ օրը ոչինչ խօսեցաւ, քանի որ ⁸կը մտածէր՝. «Անոր բան մը պատահած է. ան մաքուր չէ, անտարակոյս մաքուր չէ»: **27** Հետեւեալ օրը, ամսուան երկրորդ **օրն ալ**, Դաւիթի տեղը պարապ մնաց. ուստի Սաւուղ իր որդիին՝ Յովնաթանի ըսաւ. «Յեսսէի որդին ինչո՞ւ երէկ եւ այսօր ⁷կերակուրի չեկաւ»: **28** Յովնաթան Սաւուղի պատասխանեց. «Դաւիթ ինձմէ շատ խնդրեց որ **Բեթլեհէմ երթայ**, **29** ու ըսաւ. «Կ'աղերսեմ, արձակէ՛ զիս, քանի որ **այդ** քաղաքին մէջ մեր ազգատոհմը զոհ կ'ընէ, եւ իմ եղբայրս՝ ի՛նք ինծի պատուիրեց **հոն ըլլալ**: Ուստի հիմա, եթէ քու առջեւը շնորհք գտած եմ, կ'աղերսեմ, ⁵արձակէ՛ զիս որ երթամ ու եղբայրներս տեսնեմ. ասոր համար թագաւորին սեղանը չեկաւ»: **30** Սաւուղի բարկութիւնը Յովնաթանի դէմ բորբոքեցաւ, ու անոր ըսաւ. «Ո՛վ վատասերած եւ ըմբոստ **կնոջ** որդի, ես չե՞մ գիտեր թէ դուն Յեսսէի որդին ընտրեցիր՝ ³քեզ ու մայրդ խայտառակելու»՝ համար: **31** Արդարեւ՝ որքան ժամանակ որ Յեսսէի որդին երկրի վրայ ողջ ըլլայ, դուն պիտի չհաստատուիս, ո՛չ

¹ Եբր.՝ թշնամիներուն ձեռքէն թող պահանջէ

² Եբր.՝ պակաս պիտի ըլլայ

³ Եբր.՝ սա՛ ըսեմ

⁴ Եբր.՝ հաց ուտելու

⁵ Եբր.՝ եղաւ

⁶ Եբր.՝ կ'ըսէր

⁷ Եբր.՝ հացի

⁸ Եբր.՝ ազատէ՛

⁹ Եբր.՝ քու ամօթիդ եւ մօրդ մերկութեան ամօթին

ալ քու թագաւորութիւնդ. ուստի հիմա մա՛րդ ղրկէ ու զայն ինծի՛ բեր, քանի որ ան մահուան յարժանի է»։ 32 Յովնաթան իր հօր՝ Սաւուղի պատասխանեց, եւ անոր ըսաւ. «Ինչո՞ւ պիտի մեռցուի. անիկա ի՞նչ ըրաւ»։ 33 Սաւուղ նիզակը նետեց իրեն, որպէսզի զինք զարնէ։ Այն ատեն Յովնաթան գիտցաւ թէ իր հայրը որոշեր է Դաւիթը մեռցնել։ 34 Յովնաթան բորբոքած բարկութեամբ սեղանէն ելաւ, եւ ամսուան երկրորդ օրը ⁶ չճաշեց. արդարեւ Դաւիթի համար վշտացաւ, որովհետեւ իր հայրը զայն խայտառակեր էր։

35 Յովնաթան յաջորդ առտուն դաշտը ² գնաց, ինչպէս Դաւիթի հետ ժամանակ որոշեր էր. իրեն հետ պզտիկ պատանի մը կար։ 36 Իր պատանիին ըսաւ. «Այժմ վազէ՛ եւ գտի՛ր իմ արծակած նետերս»։ Մինչ պատանին կը վազէր, ինք նետը անկէ անդին արծակեց։ 37 Երբ պատանին Յովնաթանի արծակած նետին տեղը գնաց, Յովնաթան պատանիին ետեւէն պոռայով՝ ըսաւ. «Նետը քեզմէ անդին է»։ 38 Նաեւ Յովնաթան պատանիին ետեւէն պոռաց. «Շո՛ւտ ըրէ, արտորա՛, մի՛ կենար»։ Յովնաթանի պատանին նետերը հաւաքեց եւ իր տիրոջ քով եկաւ։ 39 Բայց պատանին ոչինչ գիտէր. այս բանը միայն Յովնաթան ու Դաւիթ գիտէին։ 40 Յովնաթան իր զէնքերը իր պատանիին տուաւ եւ անոր ըսաւ. «Գնա՛, քաղա՛քը տար»։ 41 Երբ պատանին գնաց, Դաւիթ հարաւային կողմէն կանգնեցաւ, դէմքին վրայ գետին ինկաւ ու երեք անգամ երկրպագեց. զիրար համբուրեցին եւ իրարու վրայ լացին, մինչեւ որ Դաւիթ չափէն անելի շատ լացաւ։ 42 Յովնաթան Դաւիթի ըսաւ. «Գնա՛ խաղաղութեամբ, ինչպէս երկուքս ալ Տէրոջ անունով երդում ըրինք եւ ըսինք. “Տէրը իմ ու քու միջեւ, եւ իմ զարմիս ու քու զարմիդ միջեւ վկայ ըլլայ՝ յաւիտեան»։ 43 Յետոյ Դաւիթ կանգնեցաւ եւ գնաց. Յովնաթան ալ քաղաքը ՚վերադարձաւ։

ԴԱՒԻԹ ԽՈՅՍ ԿՈՒ ՏԱՅ ՍԱՒՈՒՂԷՆ

21

Դաւիթ Նոբ գնաց՝ Աքիմելէք քահանային։ Աքիմելէք սարսռալով Դաւիթը դիմաւորեց եւ անոր ըսաւ. «Ինչո՞ւ մինակ ես ու քեզի հետ մարդ չկայ»։ 2 Դաւիթ Աքիմելէք քահանային ըսաւ. «Թագաւորը ինծի բան մը հրամայեց եւ ինծի ըսաւ. “Ո՛չ մէկը ոչինչ թող գիտնայ այն գործէն՝ որուն համար քեզ կը ղրկեմ, ո՛չ ալ քեզի հրամայածէս»։ Ես երիտասարդներուն այսինչ կամ այնինչ տեղը ՝ որոշեր եմ։ 3 Հիմա ի՞նչ կայ ձեռքիդ տակ. թինծի հինգ հաց տուր, կամ ինչ որ կը գտնուի»։ 4 Քահանան Դաւիթի պատասխանեց. «Ձեռքիս տակ հասարակ հաց չկայ, միայն սուրբ հաց կայ. եթէ երիտասարդները գոնէ կիներէ զգուշացած են՝ թող ուտեն»։ 5 Դաւիթ քահանային պատասխանելով՝ անոր ըսաւ. «Իրաւ է թէ կիները մեզմէ ⁴ հեռու մնացին՝ ՚մեկնած օրէս՝ այսինքն երկու կամ երեք օրէ ի

¹ Եբր.՝ որդի
⁶ Եբր.՝ հաց չկերաւ
² Եբր.՝ դուրս ելաւ
⁴ Եբր.՝ մտաւ
⁵ Եբր.՝ գիտցուցեր
⁶ Եբր.՝ իմ ձեռքիս մէջ
⁴ Եբր.՝ արգիլուեցան

վեր, եւ երիտասարդներուն անօթները ^եմաքուր են. **այս հացն** ալ ^զհասարակ կրնայ սեպուիլ^ն, մանաւանդ որ այսօր անօթներուն մէջ **ուրիշ հաց** կը սրբացուի»: **6** Ուստի քահանան սուրբ **հացը** տուաւ անոր. արդարեւ հոն ուրիշ հաց չկար, բայց միայն առաջադրութեան հացը, որ **Տէրոջ առջեւէն** ^էկը վերցուէր^ն, ու ^ըվերցուած օրը տաք հաց կը դրուէր: **7** Այդ օրը Սաւուղի ծառաներէն մէկը հոն՝ **Տէրոջ առջեւ արգելափակուած էր**. անոր անունը եդովմայեցի Դովեկ էր, եւ Սաւուղի հովիւներուն ^բգլխաւորն էր: **8** Դաւիթ Աքիմելէքի ըսաւ. «Այստեղ՝ ձեռքիդ տակ՝ նիզակ մը կամ սուր մը չկա՞յ. արդարեւ թագաւորին գործին ստիպողական ըլլալուն համար՝ սուրս ու զէնքերս ինծի հետ չառի»:

9 Զահանան ըսաւ. «Ահա՛ Փղշտացի Գողիաթի սուրը՝ որ էլայի հովիտին մէջ մեռցուցիր. ան եփուտին ետեւը՝ լաթի մը մէջ փաթթուած կը կենայ: Եթէ ուզես զայն առնել՝ ա՛ռ, քանի հոս անկէ ուրիշը չկայ»:

Դաւիթ ըսաւ. «Անոր նմանը չկայ. զայն տո՛ւր ինծի»:

10 Դաւիթ կանգնեցաւ եւ այդ օրը Սաւուղի ^գպատճառով փախաւ, ու Գէթի Անքուս թագաւորին գնաց: **11** Անքուսի ծառաները անոր ըսին. «Ասիկա Դաւիթը չէ՞, երկրին թագաւորը. իր մասին չէ՞ր որ պարողները իսմբերգելով կ'ըսէին. «Սաւուղ իր հազարաւորները գարկաւ, եւ Դաւիթ՝ իր բիւրաւորները»»:

12 Դաւիթ այս խօսքերէն ազդուեցաւ^ն, ու Գէթի թագաւորէն՝ Անքուսէն շատ վախցաւ:

13 Անոնց առջեւ իր դատողութիւնը այլափոխելով՝ անոնց ձեռքերուն մէջ ինքզինք խենթ **ձեւացուց**. դռներու փեղկերուն վրայ նշաններ կը գծէր, եւ իր լորձունքը մօրուքին վրայ կը վազցնէր: **14** Անքուս իր ծառաներուն ըսաւ. «Ահա՛ այս մարդուն խելագար ըլլալը տեսաք, զայն ինչո՞ւ ինծի բերիք: **15** Միթէ ես խելագարներու կարօ՞տ եմ, որ ասիկա իմ առջեւս բերիք խելագարութիւն ընելու համար. ասիկա իմ տո՞ւնս պիտի մտնէ»:

ՔԱՆԱՆԱՆԵՐՈՒՆ ԶԱՐԴԸ

22

Դաւիթ անկէ գնաց, եւ Ոդոդոմի քարայրը խոյս տուաւ: Իր եղբայրներն ու հօր ամբողջ տունը լսեցին, եւ հոն իջան՝ անոր քով: **2** Բոլոր տուայտող, պարտք ունեցող ու դառնասիրտ մարդիկը անոր քով հաւաքուեցան, եւ ինք անոնց պետը եղաւ. անոր քով չորս հարիւրի չափ մարդ եղաւ:

3 Դաւիթ անկէ Մովաբի Մասփան գնաց, եւ Մովաբի թագաւորին ըսաւ. «Կ'աղերսե՛մ, իմ

---

^ա Եբբ.՝ դուրս ելած
^բ Եբբ.՝ սուրբ
^գ Եբբ.՝ ճամբայով մը հասարակ է
^է Կամ՝ կը հեռացուէր
^ը Եբբ.՝ առնուած
^բ Եբբ.՝ հզօրն
^դ Եբբ.՝ երեսէն
^է Եբբ.՝ պատասխանելով կ'երգէին ու
^լ Եբբ.՝ խօսքերը իր սիրտին մէջ դրաւ

հայրս ու մայրս ձեր քով թող կենան, մինչեւ որ գիտնամ թէ Աստուած ինձի ի՛նչ պիտի ընէ»։ **4** Զանոնք Մովսէսի թագաւորին առջեւ առաջնորդեց, եւ անոնք անոր քով բնակեցան՝ որքան ժամանակ որ Դաւիթ Քերդին մէջ կեցաւ։

5 Գաղ Մարգարէն Դաւիթի ըսաւ. «Բերդին մէջ մի՛ մնար։ Գնա՛ եւ Յուդայի երկի՛րը մտիր»։ Դաւիթ ալ գնաց ու Հարէթի անտառը հասաւ։

6 Սաւուղ լսեց թէ Դաւիթ եւ անոր հետ եղող մարդիկը գտնուած են։ Սաւուղ Գաբաայի մէջ՝ Ռամայի ծառին տակ նստած էր. իր նիզակը ձեռքն էր, բոլոր ծառաներն ալ քովը կայնած էին։ **7** Սաւուղ քովը կայնող ծառաներուն ըսաւ. «Այժմ մտի՛կ ըրէք, ո՛վ Բենիամիներն են. միթէ Յեսսէի որդին բոլորիդ ալ արտեր եւ այգիներ՞ պիտի տայ, բոլորդ ալ հազարապետներ ու հարիւրապետներ՞ պիտի նշանակէ, **8** որ բոլորդ ինձի դէմ դաւադրած էք։ Ո՛չ մէկը ՚ի՛նձի կ'իմացնէ՛» թէ Յեսսէի որդին դաշինք կնքած է իմ որդիիս հետ, ձեզմէ ո՛չ մէկը ինձի համար կը ցաւի եւ ինձի կ'իմացնէ՛» թէ ի՛մ որդիս ինձի դէմ ոտքի հանած է ծառաս, որպէսզի դարան մտնէ, ինչպէս այսօր **կ'երեւնայ**»։

9 Սաւուղի ծառաներուն վերակացուն՝ եղովմայեցի Դովեկ պատասխանեց. «Յեսսէի որդին տեսայ, որ Նոբ եկաւ Աքիտովբի որդիին՝ Աքիմելէքի։ **10** Ինք ալ անոր համար Տէրոջ հարցուց, անոր պաշար տուաւ եւ անոր յանձնեց Փղշտացի Գողիաթի սուրը»։

11 Այն ատեն թագաւորը **մարդ** ղրկեց, Աքիտովբի որդին՝ Աքիմելէք քահանան ու անոր հօր ամբողջ տունը – Նոբի մէջ եղող քահանաները – կանչեց, եւ բոլորն ալ թագաւորին եկան։ **12** Սաւուղ ըսաւ. «Այժմ մտի՛կ ըրէ՛, ո՛վ Աքիտովբի որդի»։ Ան ալ պատասխանեց. «Ահա՛ **հոս** եմ, իմ տէ՛րս»։ **13** Սաւուղ անոր ըսաւ. «Ինչո՞ւ դուն ու Յեսսէի որդին ինձի դէմ դաւադրեցիք, եւ դուն անոր հաց ու սուր տուիր, եւ անոր համար Աստուծոյ հարցուցիր, որպէսզի ան ինձի դէմ կանգնի ու դարան մտնէ, ինչպէս այսօր **կ'երեւնայ**»։ **14** Աքիմելէք թագաւորին պատասխանեց. «Քու բոլոր ծառաներուդ մէջ ո՞վ Դաւիթի պէս հաւատարիմ է. ան թագաւորին փեսան է, քու «ատեանիդ վերակացուն», ու տանդ մէջ պատուաւոր է։ **15** Միթէ այսօ՞ր սկսայ Աստուծոյ հարցնել անոր համար. ամե՛նեւի՛ն։ Թագաւորը իր ծառային **եւ** իմ հօրս ամբողջ տան **այսպիսի** արարք թող չվերագրէ, քանի որ քու ծառադ այս բոլորէն ոչինչ գիտէր, պզտիկ կամ մեծ»։ **16** Թագաւորը ըսաւ. «Ա՛նպատճառ պիտի մեռնիս, Աքիմելէ՛ք, թէ՛ դուն եւ թէ՛ հօրդ ամբողջ տունը»։ **17** Թագաւորը իր քով կայնող սուրհանդակներուն ըսաւ. «Դարձէ՛ք ու մեռցուցէ՛ք Տէրոջ քահանաները, որովհետեւ անոնց ձեռքն ալ Դաւիթի հետ է. արդարեւ անոր փախչիլը գիտցան, սակայն ՚ի՛նձի չիմացուցին»։ Բայց թագաւորին ծառաները չուզեցին իրենց ձեռքը երկարել՝ Տէրոջ քահանաներուն վրայ յարձակելու համար։ **18** Ուստի թագաւորը Դովեկի ըսաւ. «Դո՛ւն դարձիր եւ յարձակէ՛ քահանաներուն վրայ»։ Եղովմայեցի Դովեկ դարձաւ ու յարձակեցաւ քահանաներուն վրայ. այդ օրը ան ութսունհինգ մարդ մեռցուց, որոնք կտաւէ եփուտ կը հագնէին։ **19** Նաեւ Նոբը, քահանաներուն քաղաքը, սուրի բերանէ անցուց – **այդ** մարդիկն

^ա Եբր.՝ դուրս ելլեն

^բ Այսինքն՝ քարայրին

^գ Կամ՝ մոռնիին

^դ Եբր.՝ ականջս կը բանայ

^ե Կամ՝ ատեանդ մտնող, եւ կամ՝ հրամաններովդ գացող

^զ Եբր.՝ ականջս չբացին

ու կիները, երախաները եւ ծծկերները, եզները, էշերն ու ոչխարները սուրի բերանէ անցուց:

20 Աքիտովբեան Աքիմելէքի մէկ որդին, որուն անունը Աբիաթար էր, խոյս տուաւ ու փախաւ՝ Դաւիթի ետեւէն գնաց: 21 Աբիաթար Դաւիթի պատմեց թէ Սաւուղ Տէրոջ քահանաները մեռցուց: 22 Դաւիթ Աբիաթարի ըսաւ. «Ես այն օրը գիտէի թէ եդովմայեցի Դովեկ՝ հոն գտնուելով՝ անշուշտ Սաւուղի պիտի իմացնէ: Ես՝ «պատճառ եղայ» քու հօրդ տան բոլոր անձերուն մահուան: 23 Քո՛վս կեցիր, մի՛ վախճար. արդարեւ իմ անձս փնտռողը քու անձդ ալ կը փնտռէ, բայց դուն քովս Բապահով ես»:

ԴԱՒԻԹ Կ'ԱԶԱՏԷ ԿԷԻԼԱ ԶԱՂԱԸԸ

23

Դաւիթի իմացուցին՝ ըսելով. «Ահա՛ Փղշտացիները Կէիլայի դէմ կը պատերազմին եւ կալերը կը կողոպտեն»:² Դաւիթ Տէրոջ հարցուց. «Երթա՞մ ու զարնե՞մ այս Փղշտացիները»: Տէրը Դաւիթի ըսաւ. «Գնա՛, Փղշտացիները զարկ եւ Կէիլան ազատէ՛»: 3 Դաւիթի մարդիկը անոր ըսին. «Ահա՛ մենք հոս՝ Յուդայի մէջ կը վախճանք. ալ ո՛րչափ անելի՛ եթէ Կէիլա երթանք, Փղշտացիներու զօրասիւներուն դէմ»: 4 Դաւիթ վերստին Տէրոջ հարցուց: Տէրը անոր պատասխանեց. «Կանգնէ՛, Կէիլա՛ իջիր, քանի որ Փղշտացիները քու ձեռքդ պիտի մատնեմ»: 5 Ուստի Դաւիթ իր մարդոցմով Կէիլա գնաց, Փղշտացիներուն դէմ պատերազմեցաւ, անոնց խաշիքը Կառաւ ու զանոնք մեծ պարտութեան մատնեց: Այսպէս Դաւիթ Կէիլայի բնակիչները ազատեց: 6 Երբ Աքիմելէքի որդին՝ Աբիաթար, Դաւիթի քով՝ Կէիլա փախաւ, եփուտը ձեռքը բռնած էր՝ իջնելու ատեն:

7 Երբ Սաւուղի իմացուցին թէ Դաւիթ Կէիլա մտած է, Սաւուղ ըսաւ. «Աստուած իմ ձեռքս մատնած է զայն, քանի որ փակուած է՝ դռներ եւ նիգեր ունեցող քաղաքի մը մէջ մտնելով»: 8 Սաւուղ ամբողջ ժողովուրդը պատերազմի կանչեց, որպէսզի Կէիլա իջնէ ու Դաւիթը եւ անոր մարդիկը պաշարէ: 9 Իսկ Դաւիթ, գիտնալով թէ Սաւուղ Քաղտնի չարիք կը մտադրէ իրեն դէմ, Աբիաթար քահանային ըսաւ. «Եփո՛ւտը մօտեցուր»: 10 Դաւիթ ըսաւ. «Ո՛վ Տէր, Իսրայէլի՛ Աստուած, քու ծառայ ստուգապէս լսեց թէ Սաւուղ Կէիլա գալ «կ'ուզէ, որպէսզի քաղաքը իմ պատճառովս կործանէ. 11 Արդեօք Կէիլայի Դբնակիչները զիս անոր ձեռքը պիտի մատնե՞ն, ու ծառայիդ լսածին համաձայն՝ Սաւուղ հոս պիտի իջնէ՞. ո՛վ Տէր, Իսրայէլի՛ Աստուած, կ'աղերսեմ, ծառայիդ յայտնէ՛»: Տէրը ըսաւ. «Պիտի իջնէ»: 12 Դաւիթ ըսաւ. «Կէիլայի բնակիչները զիս եւ իմ մարդիկս Սաւուղի ձեռքը պիտի մատնե՞ն»: Տէրը ըսաւ. «Պիտի մատնեն»: 13 Ուստի Դաւիթ եւ իր մարդիկը, վեց հարիւր մարդու չափ, կանգնեցան ու Կէիլայէն ելան, եւ ո՛ւր որ կրնային երթալ՝ գացին: Երբ Դաւիթի Կէիլայէն խոյս տալը Սաւուղի իմացուցին, Սաւուղ հոն երթալէն հրաժարեցաւ:

² Եբբ.՝ շուրջը դարձայ

³ Եբբ.՝ պահուած

⁴ Եբբ.՝ տարաւ

⁵ Եբբ.՝ լուռ կերպով

⁶ Եբբ.՝ կը փնտռէ

⁷ Եբբ.՝ տէրերը

ԴԱԻԻԹ ԱՄՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

14 Դաւիթ անապատը բնակեցաւ՝ ամրութիւններու մէջ. լեռնակողմը կեցաւ՝ Զիփի անապատին մէջ: Սաւուղ ամէն օր կը փնտռէր զինք, բայց Աստուած անոր ձեռքը չմատնեց զինք: 15 Դաւիթ տեսաւ թէ Սաւուղ դուրս ելեր է՝ իր անձը փնտռելու. ուստի Դաւիթ Զիփի անապատը մնաց՝ անտառի մը մէջ:

16 Սաւուղի որդին՝ Յովնաթան կանգնեցաւ, անտառը գնաց՝ Դաւիթի քով, եւ անոր ձեռքը Աստուծով ուժովցուց: 17 Անոր ըսաւ. «Մի՛ վախնար, քանի որ իմ հօրս՝ Սաւուղի ձեռքը քեզ պիտի չգտնէ: Դուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս, ու ես քու «փոխանորդ պիտի ըլլամ: Ասիկա իմ հայրս՝ Սաւուղ ալ գիտէ»»: 18 Երկուքը Տէրոջ առջեւ ուխտ կնքեցին. Դաւիթ անտառին մէջ մնաց, իսկ Յովնաթան իր տունը գնաց:

19 Զիփացիները Գաբաա բարձրացան՝ Սաւուղի քով, եւ ըսին. «Ահա՛ Դաւիթ մեր քով պահուրտած է՝ անտառին ամրութիւններուն մէջ, Եքեղա բլուրին վրայ, Եսիմոնի հարաւային կողմը: 20 Ուստի հիմա, ո՛վ թագաւոր, քանի քու անձդ իջնելու կը փափաքի՝ իջի՛ր, ու մե՛նք զայն թագաւորին ձեռքը պիտի մատնենք»»: 21 Սաւուղ ըսաւ. «Դուք Տէրոջմէն օրհնեա՛լ ըլլաք, քանի որ իմ վրաս արգահատեցաք: 22 Այժմ գացէ՛ք, աւելի՛ ստուգապէս գիտցէ՛ք ու տեսէ՛ք անոր ոտքին կոխած տեղը, եւ հասկցէ՛ք թէ ո՛վ զայն հոն տեսեր է. արդարեւ ինծի ըսած են թէ ան շատ խորամանկ է: 23 Ուստի նայեցէ՛ք, անոր բոլոր թաքստոցները գիտցէ՛ք՝ ուր կը պահուրտի, եւ այսպէս ստուգելով՝ ինծի՛ վերադարձէք, որպէսզի ձեզի հետ երթամ. եթէ ան այդ երկրին մէջ է, Յուդայի բոլոր հազարաւորները պիտի խուզարկեմ՝ զայն գտնելու համար»»: 24 Անոնք ալ կանգնեցան եւ Սաւուղի առջեւէն Զիփ գացին. իսկ Դաւիթ իր մարդոցմով Մաոնի անապատն էր, դաշտին մէջ, Եսիմոնի հարաւային կողմը: 25 Սաւուղ իր մարդոցմով զայն փնտռելու գնաց: Երբ Դաւիթի իմացուցին՝ ժայռը իջաւ, եւ Մաոնի անապատը բնակեցաւ: Սաւուղ լսեց, ու Դաւիթը հետապնդեց Մաոնի անապատին մէջ: 26 Մինչ Սաւուղ լերան այս կողմէն կ'երթար, Դաւիթ ալ իր մարդոցմով լերան միւս կողմէն կ'երթար: Դաւիթ կ'աճապարէր որ Սաւուղի «առջեւէն փախչի, իսկ Սաւուղ եւ իր մարդիկը Դաւիթն ու անոր մարդիկը շրջապատեցին՝ որպէսզի զանոնք բռնեն: 27 Բայց լրաբեր մը եկաւ եւ Սաւուղի ըսաւ. «Շտապելով եկուր, որովհետեւ Փղշտացիները երկրին վրայ յարձակեցան»»: 28 Ուստի Սաւուղ Դաւիթը հետապնդելէն հաղորեցաւ, որպէսզի Փղշտացիներուն ըդիմադրէ. հետեւաբար այդ տեղը Քսելա-Մահլեքթ կոչուեցաւ:

ԴԱԻԻԹ ԿԸ ԽՆԱՅԷ ՍԱՒՈՒԴԻ ԿԵԱՆՔԻՆ

24

Դաւիթ անկէ բարձրացաւ ու Ենգադդիի ամրութիւններուն մէջ բնակեցաւ: 2 Երբ Սաւուղ «Փղշտացիները հետապնդելէն» վերադարձաւ, անոր իմացուցին՝ ըսելով. «Ահա՛ Դաւիթ

^b Եբբ.՝ երկրորդդ
^c Եբբ.՝ երեսէն
^d Եբբ.՝ դարձաւ
^e Եբբ.՝ դէմ երթայ
^f Այսինքն՝ վէմ բաժանումներու
^g Եբբ.՝ Փղշտացիներուն ետեւէն

Ենգադդիի անապատն է»։ **3** Սաւուղ ամբողջ Իսրայէլէն երեք հազար ընտիր մարդ առաւ, եւ գնաց՝ որ Դաւիթն ու անոր մարդիկը փնտռէ քարայծերու ժայռերուն վրայ։ **4** Ճամբային քով եղող ոչխարներուն փարախները հասաւ. հոն քարայր մը կար, եւ Սաւուղ Բհարկաւորութեան համար ներս գնաց։ Դաւիթ իր մարդոցմով քարայրին ներսի կողմը նստած էր։ **5** Դաւիթի մարդիկը անոր ըսին. «Ահա՛ օրը որուն մասին Տէրը քեզի ըսաւ. «Ահա՛ քու թշնամիդ ձեռքդ պիտի մատնեմ, որ «քեզի հաճելի» եղածը ընես անոր»»։ Դաւիթ կանգնեցաւ ու Սաւուղի պարեգօտին քղանցքը գաղտնի կտրեց։ **6** Բայց յետոյ Դաւիթ Դիւճահարուեցաւ, քանի որ Սաւուղի պարեգօտին քղանցքը կտրեր էր։ **7** Իր մարդոց ըսաւ. «Տէրը չարտօնէ որ Տէրոջ օծեալին՝ իմ տիրոջս այս բանը ընեմ, ձեռքս անոր վրայ երկարելով. որովհետեւ ան Տէրոջ օծեալն է»։ **8** Դաւիթ այս խօսքերով իր մարդիկը սանձահարեց, ու չթոյլատրեց որ Սաւուղի «վրայ յարձակին»։ Սաւուղ քարայրէն դուրս ելաւ եւ իր ճամբան գնաց։

9 Յետոյ Դաւիթ ալ կանգնեցաւ, քարայրէն դուրս ելաւ, ու Սաւուղի ետեւէն պոռայով՝ ըսաւ. «Ո՛վ թագաւոր, իմ տէ՛րս»։ Երբ Սաւուղ ետեւը նայեցաւ, Դաւիթ դէմքը մինչեւ գետին խոնարհեցնելով՝ երկրպագեց։ **10** Դաւիթ Սաւուղի ըսաւ. «Ինչո՞ւ մարդոց խօսքը մտիկ կ'ընես, որոնք քեզի կ'ըսեն. «Ահա՛ Դաւիթ քեզի չարիք ընել կը էջանայ»։ **11** Ահա՛ այսօր քու աչքերդ կը տեսնեն թէ Տէրը այսօր՝ քարայրին մէջ՝ քեզ իմ ձեռքս մատնեց, եւ ինձի ըսին որ քեզ մեռցնեմ։ Բայց ես քու վրայ խղճացի, ու ըսի. «Ձեռքս իմ տիրոջս վրայ չեմ երկարեր, որովհետեւ ան Տէրոջ օծեալն է»։ **12** Տե՛ս, իմ հա՛յրս, այո՛, տե՛ս, քու պարեգօտիդ քղանցքը ձեռքիս մէջ է. քանի ես պարեգօտիդ քղանցքը կտրեցի բայց քեզ չմեռցուցի, հասկցի՛ր եւ տե՛ս թէ ձեռքիս մէջ ո՛չ չարութիւն կայ, ո՛չ ալ յանցանք, ու քեզի դէմ մեղանչած չեմ, բայց դուն Բգիս կը հետապնդես՝ որ բռնես։ **13** Տէ՛րը թող դատէ իմ եւ քու միջեւ, ու Տէ՛րը իմ վրէժս քեզմէ առնէ. բայց իմ ձեռքս քու վրայ պիտի չըլլայ։ **14** Ինչպէս հին առածը կ'ըսէ. «Ամբարիշտներէն ամբարշտութիւն դուրս կ'ելլէ», բայց իմ ձեռքս քու վրայ պիտի չըլլայ։ **15** Իսրայէլի թագաւորը որո՞ւ ետեւէն դուրս ելեր է։ Ո՞վ կը հալածես. մեռած շո՞ւն մը, լո՞ւ մը։ **16** Ուստի Տէրը դատաւոր թող ըլլայ, եւ իմ ու քու միջեւ դատէ. թող զննէ, իրաւունքս պաշտպանէ եւ ձեռքէդ Բազատէ»։

17 Երբ Դաւիթ այս խօսքերը Սաւուղի ըսելը աւարտեց, Սաւուղ ըսաւ. «Որդեա՛կս Դաւիթ, ատիկա քո՞ւ ծայնդ է»։ Սաւուղ իր ծայնը բարձրացուց եւ լացաւ, **18** ու Դաւիթի ըսաւ. «Դուն ինձմէ արդար ես. արդարեւ դուն ինձի բարիք ժրիր, բայց ես քեզի չարիք

^բ Եբբ.՝ ոտքերը ծածկելու

^գ Եբբ.՝ աչքերուդ լաւ

^դ Եբբ.՝ սիրտը զինք զարկաւ

^ե Եբբ.՝ դէմ կանգնին

^զ Եբբ.՝ կանգնեցաւ

^է Եբբ.՝ փնտռէ

^ը Եբբ.՝ անձս

^թ Եբբ.՝ դատէ

^ժ Եբբ.՝ հատուցանեցիր

հատուցանեցի: **19** Այսօր յայտնեցիր թէ ինծի հետ բարութեամբ վարուեցար, որովհետեւ Տէրը զիս քու ձեռքդ մատնեց, բայց դուն զիս չմեռցուցիր: **20** Արդարեւ եթէ մարդ մը իր թշնամին գտնէ, զայն կ'արձակէ՞ որ իսաղաղութեամբ երթայ՝: Ուստի այսօր ինծի ըրածիդ փոխարէն՝ Տէրը քեզի բարիք հատուցանէ: **21** Հիմա ահա՛ գիտեմ թէ դուն անշուշտ թագաւոր պիտի ըլլաս, եւ Իսրայէլի թագաւորութիւնը ձեռքիդ մէջ պիտի հաստատուի: **22** Ուստի հիմա Տէրոջմով ինծի երդում ըրէ թէ ինձմէ ետք իմ զարմս պիտի չմեռցնես, ու հօրս տունէն իմ անունս պիտի չջնջես»: **23** Դաւիթ Սաւուղի երդում ըրաւ. յետոյ Սաւուղ իր տունը գնաց, իսկ Դաւիթ իր մարդոջմով բերդը բարձրացաւ:

ՍԱՄՈՒԷԼԻ ՄԱՀԸ

25

Սամուէլ մեռաւ, ու բոլոր Իսրայելացիները հաւաքուեցան. անոր վրայ հեծեծեցին, եւ զայն Ռամայի մէջ՝ իր տունը թաղեցին: Դաւիթ կանգնեցաւ ու Փառանի անապատը իջաւ:

ԴԱՒԻԹ ԵՒ ԱԲԻԳԵԱ

2 Մառնի մէջ մարդ մը կար, որուն «գործը Կարմեղոս էր: **Այս** մարդը Բմեծահարուստ էր. երեք հազար ոչխար ու հազար այծ ունէր, եւ իր ոչխարները խուզելու համար Կարմեղոս «կը գտնուէր»: **3** **Այդ** մարդուն անունը Նաբաղ էր, իսկ անոր կնոջ անունը՝ Աբիգեա: Կինը ողջամիտ եւ ղգեղեցկադէմ էր, բայց ամուսինը՝ դաժան ու չարագործ. ան Էջաղէբեան էր:

4 Դաւիթ անապատին մէջ լսեց թէ Նաբաղ իր ոչխարները կը խուզէ: **5** Դաւիթ տասը երիտասարդ ղրկեց ու երիտասարդներուն ըսաւ. «Կարմեղոս բարձրացէք, Նաբաղի՛ գացէք, իմ անունովս անոր «որպիսութիւնը հարցուցէք **6** եւ **անոր** սա՛ ըսէք. «Ո՛ղջ կեցիր. խաղաղութիւն ըլլայ քեզի, քու տանդ ու ամբողջ ստացուածքիդ: **7** Հիմա լսեցի թէ **ոչխարներդ** կը խուզես: **Երբ** քու հովիւներդ մեզի հետ էին, էանոց չվնասեցինը՝. այնքան ատեն որ Կարմեղոսի մէջ կեցան, անոցմէ ոչի՛նչ պակսեցաւ: **8** Ծառաներո՛ւդ հարցուր, եւ քեզի պիտի իմացնեն. ուստի **իմ** երիտասարդներս թող շնորհք գտնեն քու Էառջեւդ, քանի որ լաւ օր եկանք: Կ'աղերսե՛մ, ձեռքիդ գտածը տո՛ւր քու ծառաներուդ ու քու որդիիդ՝

- ^h Երբ.՝ ճամբան լաւ երթայ
- ^u Կամ՝ ստացուածքը
- ^p Երբ.՝ շատ մեծ
- ^q Երբ.՝ էր
- ^r Երբ.՝ գեղեցիկ կազմով
- ^t Կամ՝ շնական
- ^s Երբ.՝ խաղաղութիւնը
- ^k Երբ.՝ զանոնք չխայտառակեցինը
- ^l Երբ.՝ աչքերուդ

Դաւիթի[□]»: 9 Երբ Դաւիթի երիտասարդները հասան, այս բոլոր խօսքերը Նաբաղի հաղորդեցին՝ Դաւիթի անունով, ապա Քկայնեցան: 10 Նաբաղ Դաւիթի ծառաներուն պատասխանեց. «Դաւիթ ո՞վ է, եւ Յեսսէի որդին ո՞վ է: Այս օրերս իրենց տէրերուն ճառջեւէն փախչող ստրուկները շատցած են: 11 Ի՞նչպէս իմ հացս, ջուրս ու խուզողներուս համար մորթած անասուններս առնեմ եւ այնպիսի մարդոց տամ, որոնց ուրկէ՛ ըլլալը չեմ գիտեր»:

12 Դաւիթի երիտասարդները իրենց ճամբան փոխեցին, վերադարձան, ու հասնելով անոր հաղորդեցին այս բոլոր խօսքերը: 13 Ուստի Դաւիթ իր մարդոց ըսաւ. «Ամէն մարդ իր սուրը մէջքը թող կապէ»: Ամէն մարդ իր սուրը մէջքը կապեց, Դաւիթ ալ իր սուրը մէջքը կապեց. Դաւիթի ետեւէն չորս հարիւրի չափ մարդ բարձրացաւ, իսկ երկու հարիւր մարդ հոն՝ գոյքերուն մօտ մնաց:

14 Ծառաներէն մէկը Նաբաղի կնոջ՝ Աբիգեայի իմացուց, եւ ըսաւ. «Ահա՛ Դաւիթ անապատէն պատգամաւորներ դրկեց մեր տէրը բարեւելու համար. իսկ ինք ՚խստութեամբ վարուեցաւ անոնց հետ»: 15 Բայց այդ մարդիկը մեզի հանդէպ շատ բարի էին. մեզի չվնասեցին, ու մեզմէ ոչի՛նչ պակսեցաւ՝ որքան ժամանակ որ անոնց հետ շրջեցանք դաշտավայրին մէջ: 16 Անոնք մեզի պարիսպ էին, թէ՛ գիշերը եւ թէ՛ ցերեկը, որքան ատեն որ անոնց քով արածեցինք ոչխարները: 17 Հիմա ՚մտածէ՛ թէ ի՛նչ պիտի ընես, քանի որ մեր տիրոջ վրայ եւ անոր ամբողջ տան վրայ չարիք որոշուած է. արդարեւ ան այնպիսի ՚անօրէն մարդ՝ մըն է, որ անոր հետ ո՛չ մէկը կրնայ խօսիլ»:

18 Աբիգեա շտապելով երկու հարիւր հաց, երկու տիկ գինի, հինգ պատրաստուած ոչխար, հինգ գրիւ բոհրած գորեց, հարիւր ողկոյգ չամիչ ու երկու հարիւր շարոց չոր թուզ առաւ, զանոնք էջերու վրայ դրաւ, 19 եւ իր սպասաւորներուն ըսաւ. «Առջե՛ւս անցէք. ահա՛ ես ձեր ետեւէն կու գամ»: Բայց իր ամուսինին՝ Նաբաղի չիմացուց: 20 Երբ կինը իշու վրայ հեծած՝ լերան ծածկուած ճամբայէն կ'իջնէր, ահա՛ Դաւիթ ու իր մարդիկը կ'իջնէին՝ անոր դէմ. եւ ան իրենց հանդիպեցաւ: 21 Դաւիթ ըսեր էր. «Անտարակոյս անապատին մէջ այս մարդուն ամբողջ ունեցածը ընդունայն պահպաներ եմ՝ որ ոչինչ պակսի անոր ամբողջ ունեցածէն, իսկ ան ինծի չարիք հատուցանեց՝ բարիքի փոխարէն: 22 Աստուած Դաւիթի թշնամիներուն այսպէս եւ ասկէ աւելին ընէ, եթէ մինչեւ արշալոյս անոր ունեցածներէն ՚այր մարդ՝ մը ողջ թողում»:

23 Երբ Աբիգեա Դաւիթը տեսաւ՝ շտապելով իշուն վրայէն իջաւ, ու Դաւիթի առջեւ երեսին վրայ գետին իյնալով՝ երկրպագեց: 24 Անոր ոտքը իյնալով ըսաւ. «Ի՛մ վրաս, յանցանքը ի՛մ վրաս թող ըլլայ, իմ տէ՛րս. բայց կ'աղերսե՛մ, քու աղախինդ թող խօսի ՚առջեւդ, եւ աղախինդ խօսքերը մտի՛կ ըրէ: 25 Կ'աղերսե՛մ, իմ տէրս թող ՚ուշադրութիւն

---

^բ Եբբ.՝ հանգստացան
^գ Եբբ.՝ երեսէն
^դ Եբբ.՝ անոնց վրայ նետուեցաւ
^է Եբբ.՝ գիտցի՛ր ու տե՛ս
^զ Եբբ.՝ Բելիարի որդի
^ը Եբբ.՝ պատի վրայ միզող
^կ Եբբ.՝ ականջներուդ
^ն Եբբ.՝ սիրտին մէջ չդնէ

չդարձնէ՝ այս ձանօրէն մարդուն՝ Նաբաղի, քանի որ ինչպէս իր անունն է, այնպէս ալ ի՛նք է: Անոր անունը ¹Նաբաղ է, եւ անգգամութիւնը իրեն հետ է. բայց ես՝ քու աղախինդ՝ իմ տիրոջս ղրկած երիտասարդները չտեսայ: **26** Հիմա, իմ տէ՛րս, Տէրը կ'ապրի՛ ու քու հոգիդ ալ կ'ապրի՛. Տէ՛րը քեզ արգիլեց որ արիւն թափես եւ վրէժդ քու ձեռքովդ առնես: Հիմա քու թշնամիներդ ու տիրոջս չարիք ²ուզողները Նաբաղի պէս ըլլան: **27** Հիմա այս ընծան, որ քու ստրկուհիդ իմ տիրոջս բերաւ, տիրոջս ³հետեւող երիտասարդներուն թող տրուի: **28** Կ'աղերսե՛մ, քու աղախինիդ յանցանքը ներէ՛. արդարեւ Տէրը իմ տիրոջս անպատճառ հաստատ տուն պիտի շինէ, որովհետեւ իմ տէրս Տէրոջ պատերազմները ⁴մղեց, ու քու կեանքիդ բոլոր օրերուն մէջ վրադ չարութիւն մը չգտնուեցաւ: **29** Մարդ մը ոտքի ելած է՝ քեզ հալածելու եւ հոգիդ փնտռելու համար. բայց իմ տիրոջս հոգին կեանքի ծրարին մէջ ծրարուած պիտի ըլլայ, Տէրոջ՝ քու Աստուծոյդ քով, մինչդեռ ան քու թշնամիներուդ հոգիները պիտի նետէ պարսատիկի մէջէն **ելած քարի պէս: 30** Երբ Տէրը ²քեզի խոստացած՝՝ ամբողջ բարիքը իրագործէ իմ տիրոջս համար, եւ քեզ Իսրայէլի վրայ առաջնորդ ⁵նշանակէ, **31** ասիկա գայթոմի **քար** մը չըլլայ քեզի, ո՛չ ալ չիսիդի խայթ՝՝ մը՝ իմ տիրոջս, որ առանց պատճառի արիւն թափէ, կամ թէ իմ տէրս իր վրէժը ի՛նք առնէ. ու երբ Տէրը իմ տիրոջս բարիք ընէ, քու աղախինդ յիշէ՛»:

32 Դաւիթ Աբիգեայի ըսաւ. «Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը, որ այսօր քեզ ղրկեց՝ զիս դիմաւորելու. **33** քու դատողութիւնդ օրհնեա՛լ ըլլայ, եւ դո՛ւն ալ օրհնեա՛լ ըլլաս, որ այսօր զիս արգիլեցիր՝ արիւն թափելէ ու վրէժս իմ ձեռքովս առնելէ: **34** Բայց Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը, որ զիս արգիլեց քեզի չարիք ընելէ, կ'ապրի՛. եթէ դուն շտապելով չգայիր եւ զիս չդիմաւորէիր, մինչեւ արշալոյս Նաբաղէն մէկ **այր** մարդ պիտի չմնար»: **35** Դաւիթ անոր բերած **ընծաները** ձեռքէն առաւ, եւ անոր ըսաւ. «Խաղաղութեա՛մբ գնա տունդ. ահա՛ խօսքդ մտիկ ըրի, ու «խնդրանքդ ընդունեցի»»:

36 Աբիգեա Նաբաղի գնաց, եւ ահա՛ ան իր տան մէջ թագաւորական խնճոյքի պէս խնճոյք սարքած էր: Նաբաղի սիրտը զուարթացած էր, եւ ինք չափազանց գինովցած էր. ուստի կիներ մինչեւ արշալոյս բա՛ն մը չպատմեց անոր, պզտիկ կամ մեծ: **37** Առտուն, երբ Նաբաղ գինիէն զգաստացաւ, անոր կիներ այս բաները անոր պատմեց. անոր սիրտը իր ներսը մեռաւ, ու քարի պէս եղաւ: **38** Տասը օրի չափ **անցնելէն ետք՝** Տէրը զարկաւ

---

⁸ Եբբ.՝ Բելիարի

¹ Այսինքն՝ անգգամ

⁶ Եբբ.՝ մտնես

² Եբբ.՝ փնտռողները

³ Եբբ.՝ ոտքին եղող

⁴ Եբբ.՝ պատերազմեցաւ

² Եբբ.՝ քու մասիդ ըսած

⁵ Եբբ.՝ պատուիրէ

⁶ Եբբ.՝ սիրտի գայթակղութիւն

⁴ Եբբ.՝ երեսդ բարձրացուցի

Նաբաղը, եւ ան մեռաւ:

39 Դաւիթ Նաբաղի մեռնիլը լսելով՝ ըսաւ. «Օրհնեա՛լ է Տէրը, որ իրաւունքս պաշտպանեց ու Նաբաղի ձեռքէն կրած՝ նախատինքս ի՛նք ջնջեց, իր ծառան չարութենէն խնայելով. Տէրը Նաբաղի չարութիւնը անոր գլուխը վերադարձուց»: Դաւիթ մարդ ղրկեց՝ Աբիգեայի խօսելու, որ գայն իրեն առնէ իբր կին: 40 Դաւիթի ծառաները Կարմեղոս հասան՝ Աբիգեայի քով, անոր խօսեցան եւ ըսին. «Դաւիթ մեզ քեզի ղրկեց, որպէսզի քեզ իրեն առնէ իբր կին»: 41 Ան ալ կանգնեցաւ, դէմքը մինչեւ գետին խոնարհեցնելով՝ երկրպագեց, ու ըսաւ. «Ահա՛ քու աղախինդ իմ տիրոջս ծառաներուն ոտքերը լուալու համար ստրուկ թող ըլլայ»: 42 Աբիգեա շտապելով կանգնեցաւ, էջը հեծաւ՝ իր հինգ սպասուհիներուն հետ – որոնք իր շետեւէն գացին –, Դաւիթի պատգամաւորներուն հետեւեցաւ, եւ անոր կինը եղաւ:

43 Դաւիթ Յեզրայէլէն ալ Աքինոամը առաւ. ասոնք երկուքն ալ անոր կիները եղան: 44 Բայց Սաւուղ իր աղջիկը՝ Մեղքողը, որ Դաւիթի կինն էր, Գաղղիմացի Լայիսի որդիին՝ Փաղտիէլի տուաւ:

ԴԱՒԻԹ ԿՐԿԻՆ ԿԸ ԽՆԱՅԷ ՍԱԻՈՒՂԻ ԿԵԱՆՔԻՆ

26

Զիփացիները Գաբաա գացին՝ Սաւուղի քով, եւ ըսին. «Ահա՛ Դաւիթ Եսիմոնի դիմաց՝ Եքեղայի բլուրին վրայ պահուրտած է»: 2 Սաւուղ կանգնեցաւ ու Զիփի անապատը իջաւ, Իսրայէլէն երեք հազար ընտիր մարդով, որպէսզի Զիփի անապատին մէջ Դաւիթը փնտռէ: 3 Սաւուղ Եքեղայի բլուրը բանակեցաւ, Եսիմոնի դիմաց՝ ճամբային վրայ: Դաւիթ ալ անապատին մէջ կը կենար, եւ տեսաւ թէ Սաւուղ անապատը եկած է՝ «զինք հետապնդելու»: 4 Ուստի Դաւիթ լրտեսներ ղրկեց, ու Սաւուղի գալը ստուգապէս գիտցաւ:

5 Դաւիթ գաղտնի կանգնեցաւ, եւ Սաւուղի բանակած տեղը գնաց: Դաւիթ Սաւուղի ու անոր սպարապետին՝ Ներեան Աբենների պառկած տեղը տեսաւ: Սաւուղ կառքերուն մէջտեղը պառկած էր, իսկ ժողովուրդը անոր շուրջը բանակած էր: 6 Դաւիթ Զետացի Աքիմէլէքի եւ Յովաբի եղբոր՝ Ծարուհեան Աբեսսայի Քհարցուց. «Ո՞վ ինծի հետ Սաւուղի քով՝ բանակավայրը կ'իջնէ»: Աբեսսա ըսաւ. «Ես քեզի հետ կ'իջնեմ»: 7 Դաւիթ Աբեսսայի հետ ժողովուրդին քով հասաւ՝ գիշերը. ահա՛ Սաւուղ կառքերուն մէջտեղը պառկած՝ կը քնանար: Անոր նիզակը սնարին քով՝ գետինը ցցուած էր, իսկ Աբեններ ու ժողովուրդը անոր շուրջը պառկած էին: 8 Աբեսսա Դաւիթի ըսաւ. «Աստուած այսօր թշնամիդ քու ձեռքդ մատնեց. հիմա թոյլատրէ՛ որ նիզակով մէկ անգամէն գետինը գամեմ զինք, ու չկրկնեմ հարուածը»: 9 Բայց Դաւիթ Աբեսսայի ըսաւ. «Զինք մի՛ մեռցներ. արդարեւ ո՞վ կրնայ ձեռք երկարել Տէրոջ օծեալին եւ անպատիժ մնալ»: 10 Դաւիթ նաեւ ըսաւ. «Տէրը կ'ապրի՛. զինք Տէրը պիտի գարնէ: Կա՛մ անոր ատենը պիտի գայ ու մեռնի, կամ ալ պատերազմի մէջ պիտի մտնէ ու մեռնի: 11 Տէրը չարտօնէ որ Տէրոջ օծեալին դէմ ձեռքս

² Եբր.՝ ոտքերուն հետեւելով

³ Եբր.՝ իր ետեւէն

⁴ Եբր.՝ պատասխանեց եւ ըսաւ

⁵ Եբր.՝ գարնեմ

⁶ Եբր.՝ բնաջնջեր

⁷ Եբր.՝ իջնէ

երկարեմ. բայց կ'աղերսեմ, ա՛ն հիմա անոր սնարին քովի նիզակը եւ ջուրին կուժը, ու երթանք»։ **12** Դաւիթ Սաւուղի սնարին քովէն նիզակը եւ ջուրին կուժը առաւ, ու գացին։ Տեսնող, գիտցող կամ արթնցող չկար, որովհետեւ բոլորը կը քնանային. արդարեւ Տէրոջմէն թմբիր մը ինկած էր անոնց վրայ։

13 Դաւիթ միւս կողմը անցաւ եւ հեռուն՝ լերան գագաթը կայնեցաւ. իրենց միջեւ մեծ միջոց մը կար։ **14** Դաւիթ ժողովուրդին ու Ներեան Աբեճների գոչեց՝ ըսելով. «Ո՛վ Աբեճներ, չե՞ս պատասխաներ»։ Աբեճներ պատասխանեց. «Դուն ո՞վ ես՝ որ թագաւորին կը գոչես»։ **15** Դաւիթ Աբեճների ըսաւ. «Դուն այր մարդ չե՞ս, եւ Իսրայէլի մէջ ո՞վ կայ քեզի նման։ Ուստի ինչո՞ւ քու տէրդ՝ թագաւորը չպահպանեցիր, որովհետեւ ժողովուրդէն մէկը եկաւ քու տէրդ՝ թագաւորը՝ մեռցնելու։ **16** Այդ քու ըրած բանդ լաւ չէ։ Տէրը կ'ապրի՛. դուք մեռնելու արժանի էք, քանի որ Տէրոջ օծեալը՝ ձեր տէրը չպահպանեցիք։ Հիմա նայէ՛ թէ ո՛ր եմ թագաւորին նիզակն ու անոր սնարին քովի ջուրին կուժը»։ **17** Այն ատեն Սաւուղ Դաւիթի ձայնը ճանչցաւ եւ ըսաւ. «Որդեա՛կս Դաւիթ, ատիկա քո՞ւ ձայնդ է»։ Դաւիթ ըսաւ. «Ո՛վ թագաւոր, իմ տէ՛րս, **ատիկա** իմ ձայնս է»։ **18** Նաեւ ըսաւ. «Իմ տէրս ինչո՞ւ այդպէս իր ծառան կը հետապնդէ։ Ի՞նչ ըրի, ու ձեռքիս մէջ ի՞նչ չարութիւն կայ։ **19** Եւ հիմա, կ'աղերսեմ, իմ տէրս՝ թագաւորը իր ծառային խօսքերը թող մտիկ ընէ։ Եթէ Տէ՛րը քեզ ինծի դէմ դրդեց, զոհ մը թող է՛րնդունի. բայց եթէ մարդոց որդիները **դրդեցին**, անոնք Տէրոջ առջեւ անիծեալ ըլլան, որովհետեւ զիս այսօր վռնտեցին՝ որպէսզի Տէրոջ ծառանգութեան չյարիմ՝ **ինծի** ըսելով. “Գնա՛, օտա՛ր աստուածներ պաշտէ”։ **20** Ուստի հիմա՝ իմ արիւնս թող գետինը չիյնայ Տէրոջ առջեւ. արդարեւ Իսրայէլի թագաւորը դուրս ելած է՝ լու մը փնտռելու, ինչպէս մարդ լեռներու վրայ կաքաւ կը հետապնդէ»։

21 Սաւուղ ըսաւ. «Մեղանչեցի. վերադարձի՛ր, որդեա՛կս Դաւիթ։ Քեզի անգա՛մ մըն ալ չարիք պիտի չընեմ, քանի որ իմ անձս այսօր քու աչքերուդ պատուական ^բերեւցաւ. ահա՛ անմիտ եղայ, եւ մեծապէս սխալեցայ»։ **22** Դաւիթ պատասխանեց. «Ահա՛ թագաւորին նիզակը. երիտասարդներէն մէկը թող անցնի ու զայն առնէ։ **23** Տէրը իւրաքանչիւրին հատուցանէ իր արդարութեան եւ հաւատարմութեան փոխարէն. որովհետեւ Տէրը քեզ այսօր **իմ** ձեռքս մատնեց, բայց ես Տէրոջ օծեալին վրայ ձեռքս երկարել չուզեցի։ **24** Ահա՛ ինչպէս քու անձդ այսօր իմ աչքերուս ^բպատուական եղաւ, իմ անձս ալ Տէրոջ ^գառջեւ այնպէս պատուական ըլլայ, ու զիս ամէն տագնապէ ազատէ»։ **25** Սաւուղ Դաւիթի ըսաւ. «Որդեա՛կս Դաւիթ, օրհնեա՛լ ըլլաս. անշո՛ւշտ Իմեծ գործեր պիտի կատարես», եւ պիտի լյաջողիս»։ Դաւիթ իր ճամբան գնաց, Սաւուղ ալ իր տեղը վերադարձաւ։

ԴԱՒԻԹ ՓՂԾՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

^ա Եբբ.՝ բնաջնջելու

^բ Եբբ.՝ հոտուրտայ

^գ Եբբ.՝ եղաւ

^դ Եբբ.՝ մեծ

^ե Եբբ.՝ աչքերուն

^զ Եբբ.՝ ընելով պիտի ընես

^է Եբբ.՝ յաղթես

27

Դաւիթ իր սիրտին մէջ ըսաւ. «Վերջապէս օր մը Սաւուղի ձեռքով պիտի կորսուիմ. ինծի համար ոչինչ անելի լաւ է՝ քան Փղշտացիներուն երկիրը՝ արտորալով խոյս տալ, որպէսզի Սաւուղ ինձմէ յոյսը կտրէ, ու զիս անգա՛մ մըն ալ Իսրայէլի ամբողջ հողամասին մէջ չփնտռէ. այսպէս՝ անոր ձեռքէն կը ճողոպրիմ»։ **2** Ուստի Դաւիթ կանգնեցաւ, եւ իրեն հետ եղող վեց հարիւր մարդոցմով գնաց Գէթի թագաւորին՝ Մաովքի որդիին Անքուսի քով։ **3** Դաւիթ Անքուսի քով՝ Գէթի մէջ բնակեցաւ, ինք եւ իր մարդիկը, իւրաքանչիւրը՝ իր ընտանիքով, Դաւիթ ալ իր երկու կիներով, Յեզրայելացի Աքինոամի ու Կարմելացի Նաբադի կնոջ՝ Աբիգեայի հետ։ **4** Երբ Սաւուղի իմացուցին թէ Դաւիթ Գէթ փախեր է, անգա՛մ մըն ալ զայն չփնտռեց։

5 Դաւիթ Անքուսի ըսաւ. «Կ'աղերսե՛մ, եթէ քու Բառջեւդ շնորհք գտայ, դաշտավայրի քաղաքներէն մէկուն մէջ ինծի տեղ մը թող տրուի, որպէսզի հոն բնակիմ. արդարեւ քու ծառադ ինչո՞ւ քեզի հետ բնակի թագաւորանիստ քաղաքին մէջ»։ **6** Այդ օրը Անքուս Սիկելակը տուաւ անոր. այս պատճառով Սիկելակ մինչեւ այսօր Յուդայի թագաւորներուն եղաւ։ **7** Փղշտացիներու երկրին մէջ Դաւիթի բնակած օրերուն թիւը՝ մէկ տարի ու չորս ամիս եղաւ։

8 Դաւիթ եւ անոր մարդիկը բարձրացան, ու Գեսուրացիներուն, Գագերացիներուն եւ Ամաղեկացիներուն վրայ յարձակեցան, քանի որ անոնք հին դարերէն ի վեր այդ երկրին մէջ կը բնակէին, ՚Սուրէն մինչեւ Եգիպտոսի երկիրը։ **9** Դաւիթ այդ երկիրը զարկաւ. ո՛չ այդ մարդ ողջ պահեց, ո՛չ ալ կին, իսկ ոչխարները, արջառները, էջերը, ուղտերն ու հանդերձները գրաւեց։ Յետոյ վերադարձաւ եւ Անքուսի եկաւ։ **10** Անքուս ըսաւ. «Այսօր ո՞ր կողմը յարձակեցաք»։ Դաւիթ ըսաւ. «Յուդայի հարաւային կողմը, Յերամելացիներուն հարաւային կողմն ու Կենեցիներուն հարաւային կողմը»։ **11** Դաւիթ ո՛չ մէկ մարդ կամ կին ողջ պահեց, որ Գէթ լուր չբերէ. արդարեւ ըսաւ. «Մեր մասին թող չպատմեն եւ չըսեն թէ Դաւիթ այսպէս ըրաւ»։ Անոր սովորութիւնը ա՛յս էր, քանի Փղշտացիներու դաշտավայրին մէջ կը բնակէր՝։ **12** Անքուս Դաւիթի հաւատալով՝ ըսաւ. «Այս մարդը իր ժողովուրդին՝ Իսրայէլի մէջ ինքզինք յոյժ ատելի ըրաւ. ուստի յաւիտեան իմ ծառաս պիտի ըլլայ»։

28

Այդ օրերը Փղշտացիները իրենց բանակը հաւաքեցին պատերազմի համար, որպէսզի Իսրայէլի դէմ պատերազմին։ Անքուս Դաւիթի ըսաւ. «Ստո՛ւգապէս գիտցիր թէ դուն ինծի հետ դուրս պիտի ելլես՝ բանակը, դուն եւ քու մարդիկդ»։ **2** Դաւիթ Անքուսի ըսաւ. «Ուրեմն պիտի գիտնաս ինչ որ ծառադ պիտի ընէ»։ Անքուս Դաւիթի ըսաւ. «Ուրեմն քեզ ՞ընդմիջտ

^ա Եբր.՝ խոյս տալով

^բ Եբր.՝ աչքերուդ

^գ Կամ՝ Գարեգացիներուն

^դ Եբր.՝ երբ կ'երթաս դէպի Սուր

^ե Կամ՝ քանի օր որ Փղշտացիներու դաշտավայրին մէջ բնակեցաւ։

^զ Եբր.՝ գարշահոտ

^ա Եբր.՝ բոլոր օրերը

իմ թիկնապահս պիտի նշանակեմ»:

ՍԱՒՈՒՂ ԿԸ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԻ ՎՆՈՒԿԻ ՄԸ ՇԵՏ

3 Սամուելը մեռած էր, եւ ամբողջ Իսրայէլը անոր վրայ հեծեծեր էր, ու զայն իր քաղաքին՝ Ռամայի մէջ թաղեր էր: Իսկ Սաւուղ վհուկներն ու նշանագէտները երկրէն հաներ էր: 4 Փղշտացիները հաւաքուեցան, եկան եւ Սոււնամի մէջ բանակեցան. Սաւուղ ալ ամբողջ Իսրայէլը հաւաքեց, ու Գեղբուէի մէջ բանակեցան: 5 Սաւուղ Փղշտացիներուն բանակը տեսնելով՝ սարսուռաց, եւ սիրտը չափազանց դողաց: 6 Սաւուղ Տէրոջ հարցուց, բայց Տէրը թէ՛ երազներով, թէ՛ Ուրիմով եւ թէ մարգարէներով անոր չպատասխանեց: 7 Այն ատեն Սաւուղ իր ծառաներուն ըսաւ. «Ինձի վհուկ կին մը փնտռեցէք, որպէսզի երթամ անոր խորհուրդ հարցնեմ»: Ծառաները անոր ըսին. «Ահա՛ Ենդովրի մէջ վհուկ կին մը կայ»:

8 Սաւուղ ծպտուեցաւ՝ ուրիշ հանդերձներ հագնելով, գնաց՝ իրեն հետ երկու մարդ առնելով, եւ այդ կնոջ քով հասան՝ գիշերը: Սաւուղ ըսաւ. «Կ'աղերսե՛մ, ինձի համար ոգիով մը դիպէ, եւ ինձի Գկանչէ՛ ա՛ն՝ որ քեզի պիտի ըսեմ»: 9 Կինը անոր ըսաւ. «Ահա՛ դուն Սաւուղի ըրածը գիտես, թէ ի՛նչպէս ան վհուկներն ու նշանագէտները երկրէն բնաջնջեց. ուրեմն ինչո՞ւ զիս մեռցնելու համար իմ անձիս որոգայթ կը լարես»: 10 Սաւուղ Տէրոջմով երդում ըրաւ անոր եւ ըսաւ. «Տէրը կ'ապրի՛. այս բանին համար Դանօրէնութեան պատիժ պիտի չկրես»: 11 Այն ատեն կինը ըսաւ. «Ո՞վ Գկանչեմ քեզի»: Ան ալ ըսաւ. «Սամուէ՛լը Գկանչէ ինձի»:

12 Կինը Սամուէլը տեսնելով՝ բարձր ձայնով մը աղաղակեց: Կինը Սաւուղի ըսաւ. «Ինչո՞ւ զիս խաբեցիր. արդարեւ դուն Սաւուղն ես»: 13 Թագաւորը անոր ըսաւ. «Մի՛ վախճար. բայց ի՞նչ տեսար»: Կինը Սաւուղի ըսաւ. «Գետինէն բարձրացող աստուած մը տեսայ»: 14 Սաւուղ անոր ըսաւ. «Անոր Էկերպարանքը ի՞նչպէս է»: Կինը ըսաւ. «Ահա՛ ծեր մարդ մը կը բարձրանայ. պարեգօտ մը հագած է»: Սաւուղ հասկցաւ թէ անկա Սամուէլն է, ուստի դէմքը մինչեւ գետին խոնարհեցուց եւ անոր երկրպագեց: 15 Սամուէլ Սաւուղի ըսաւ. «Ինչո՞ւ զիս վրդովեցիր ու զիս բարձրացուցիր»: Սաւուղ ըսաւ. «Ես մեծ տագնապի մէջ եմ, որովհետեւ Փղշտացիները ինձի դէմ կը պատերազմին, եւ Աստուած ինձմէ հեռացաւ. ինձի թէ՛ մարգարէներու միջոցով, թէ՛ երազներով պատասխան չտուաւ: Ուստի քեզ կանչեցի, որ ինձի գիտցնես թէ ի՛նչ պետք է ընեմ»: 16 Սամուէլ ըսաւ. «Ինչո՞ւ ինձի կը հարցնես, քանի Տէրը քեզմէ հեռացաւ ու քեզի թշնամի եղաւ: 17 Տէրը իմ Քերանովս

^բ Եբր.՝ գլուխիս պահապանը

^գ Եբր.՝ բարձրացո՛ւր

^դ Եբր.՝ քեզի անօրէնութեան պատիժ պիտի չպատահի

^ե Եբր.՝ բարձրացնեմ

^զ Եբր.՝ բարձրացուր

^է Եբր.՝ կազմը

^ը Եբր.՝ ձեռքով

^թ Եբր.՝ ձեռքովս

ըսածին համաձայն ժըրաւ. Տէրը քու ձեռքէդ թագաւորութիւնը պատռեց ու զայն քու ընկերիդ՝ Դաւիթի տուաւ: 18 Զանի դուն Տէրոջ խօսքը մտիկ չըրիր եւ Ամաղէկի վրայ անոր բորբոքած բարկութիւնը չգործադրեցիր, Տէրն ալ այսօր քեզի այս բանը ըրաւ: 19 Տէրը քեզի հետ Իսրայէլն ալ Փղշտացիներուն ձեռքը պիտի մատնէ, ու վաղը դուն եւ քու որդիներդ իմ քովս պիտի ըլլաք: Տէրը Իսրայէլի բանակն ալ Փղշտացիներուն ձեռքը պիտի մատնէ»:

20 Սաւուղ անմիջապէս գետին ինկաւ ամբողջ հասակով, եւ Սամուէլի խօսքերէն չափազանց վախցաւ: Ա՛լ վրան ոյժ չկար, քանի որ ամբողջ օրն ու ամբողջ գիշերը հաց կերած չէր: 21 Կինը Սաւուղի քով գնաց, եւ անոր մեծ շփոթը տեսնելով՝ անոր ըսաւ. «Ահա՛ քու ստրկուհիդ խօսքդ մտիկ ըրաւ. իմ իկեանքս վտանգելով՝ ինծի լտուած հրամանիդ՝ հնազանդեցայ: 22 Ուստի կ'աղերսե՛մ, հիմա դո՛ւն ալ քու ստրկուհիդ խօսքը մտիկ ըրէ. քու առջեւդ պատառ մը հաց դնեմ, ու կե՛ր, որպէսզի ոյժ ունենաս երբ ճամբադ երթաս»: 23 Բայց ան մերժեց եւ ըսաւ. «Չեմ ուտեր»: Սակայն իր ծառաները ու կինն ալ զինք բռնադատեցին. ուստի անոնց խօսքը մտիկ ըրաւ, եւ գետինէն ելլելով մահիճին վրայ նստաւ: 24 Կինը իր տան մէջ պարարտ հորթ մը ունէր. շտապելով զայն մորթեց, ալիւր առնելով՝ շաղեց եւ անով բաղարջ եփեց, 25 ու Սաւուղի եւ անոր ծառաներուն մատուցանեց: Անոնք ալ կերան. յետոյ կանգնեցան ու նոյն գիշերը գացին:

ԴԱՒԻԹ ԿԸ ՄԵՐԺՈՒԻ ՓՂՇՏԱՅԻՆԵՐԷՆ

29

Փղշտացիները իրենց բոլոր բանակները Ափէկի մէջ հաւաքեցին, իսկ Իսրայէլացիները Յեզրայէլի մէջ եղող ալին քով բանակեցան: 2 Փղշտացիներուն նախարարները իրենց հարիւրաւորներով ու հազարաւորներով անցան. Դաւիթ եւ իր մարդիկն ալ անոնց ետեւէն՝ Անքուսի հետ անցան: 3 Փղշտացիներուն իշխանաւորները ըսին. «Այս Եբրայեցիները ի՞նչ կ'ընեն հոս»: Անքուս Փղշտացիներու իշխանաւորներուն ըսաւ. «Ասիկա Դաւիթը չէ՞, Իսրայէլի թագաւորին՝ Սաւուղի ծառան, որ այսչափ օրերէ կամ մանաւանդ այսչափ տարիներէ ի վեր իմ քովս է. ինծի քեկած օրէն մինչեւ այսօր՝ անոր վրայ ընչինչ գտայ»: 4 Փղշտացիներուն իշխանաւորները անոր դէմ զայրացան: Փղշտացիներուն իշխանաւորները անոր ըսին. «Այդ մարդը ՚վանէ՛, որպէսզի վերադառնայ իր տեղը՝ ուր զայն նշանակեցիր: Մեզի հետ թող ՚չգայ՝ պատերազմելու համար, որ պատերազմին մէջ մեզի ՚թշնամի չըլլայ. արդարեւ ի՞նչպէս հաճելի պիտի ըլլայ իր տիրոջ հետ, եթէ ոչ այս

^ժ Եբր.՝ ըրաւ իրեն համար

^Ի Եբր.՝ շունչս ափիս մէջ դնելով

^Լ Եբր.՝ ըսած խօսքերուդ

^Մ Եբր.՝ ինկած

^Ք Այսինքն՝ ո՛չ մէկ յանցանք

^Գ Եբր.՝ վերադարձո՛ւր

^Դ Եբր.՝ չիջնէ

^Ե Եբր.՝ ընդդիմադիր

մարդոց գլուխներով: **5** Ասիկա այն Դաւիթը չէ՞, որուն մասին պարողները Պիմբերգելով կ'ըսէին.

“Սաւուղ իր հազարաւորները զարկաւ,
եւ Դաւիթ՝ իր բիւրաւորները□»:

6 Անքուս Դաւիթը կանչեց ու անոր ըսաւ. «Տէրը կ'ապրի՛. դուն ուղիղ մարդ մըն ես, եւ է՛իճծի հաճելի կը թուի՝ որ բանակին մէջ մտնես ու ելլես ինծի հետ, որովհետեւ ինծի եկած օրէդ մինչեւ այսօր՝ քու վրադ չարութիւն մը չգտայ: Բայց դուն նախարարներուն Բհաճելի չես. **7** ուստի հիմա վերադարձի՛ր եւ խաղաղութեամբ գնա, որպէսզի Փղշտացիներու նախարարներուն Թանհաճոյ ոչինչ ընես»: **8** Դաւիթ Անքուսի ըսաւ. «Բայց ես ի՞նչ ըրի. ծառայիդ վրայ ի՞նչ **յանցանք** գտար քու առջեդ. ի՞նչ կայնած օրէս մինչեւ այսօր, որ չերթամ եւ իմ տիրոջս՝ թագաւորին թշնամիներուն դէմ չպատերազմիմ»: **9** Անքուս Դաւիթի պատասխանեց. «Գիտեմ, դուն է՛իճծի հաճելի՝ ես՝ Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս. բայց Փղշտացիներուն իշխանաւորները ըսին. “Անիկա մեզի հետ թող չբարձրանայ՝ պատերազմելու համար□: **10** Ուրեմն հիմա՝ կանո՛ւխ ելիր առտուն, նաեւ տիրոջդ ծառաները՝ որոնք քեզի հետ եկան. առտուն՝ կանո՛ւխ ելէք, ու երբ լուսնայ՝ գացէք»: **11** Դաւիթ եւ իր մարդիկը կանուխ ելան՝ առտուն երթալու համար, որպէսզի Փղշտացիներուն երկիրը վերադառնան. իսկ Փղշտացիները Յեզրայէլ բարձրացան:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԱՄԱՂԵԿԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ԴԷՍ

30

Երբ Դաւիթ եւ իր մարդիկը երրորդ օրը Սիկելակ հասան, Ամաղեկացիները հարաւային **երկրին** ու Սիկելակի վրայ յարձակեր էին. Սիկելակը զարնելով՝ զայն կրակով այրեր էին, **2** եւ հոն եղած կիները գերեվարեր էին: Ո՛չ մէկը մեռցուցեր էին, պատիկ կամ մեծ, հապա **զանոնք** տանելով՝ իրենց ճամբան գացեր էին: **3** Երբ Դաւիթ ու իր մարդիկը քաղաքը հասան, ահա՛ ան կրակով այրուած էր, եւ իրենց կիները, որդիներն ու աղջիկները գերեվարուած էին: **4** Ուստի Դաւիթ եւ իրեն հետ եղող ժողովուրդը իրենց ձայները բարձրացուցին ու լացին, մինչեւ որ իրենց վրայ ոյժ չմնաց լալու: **5** Դաւիթի երկու կիներն ալ – Յեզրայելացի Աքինոամ եւ Կարմելացի Նաբաղի կինը՝ Աբիգեա – գերեվարուած էին: **6** Դաւիթ չափազանց տագնապած էր. արդարեւ ժողովուրդը զինք քարկոծելու մասին կը խօսէր, որովհետեւ ամբողջ ժողովուրդին “սիրտը դառնացած էր, իւրաքանչիւրը իր որդիներուն եւ աղջիկներուն համար: Բայց Դաւիթ Տէրոջմով՝ իր Աստուծմով ուժովցաւ: **7** Դաւիթ Աքիմելէքի որդիին՝ Աբիաթար քահանային ըսաւ. «Կ'աղերսե՛մ, եփո՛ւտը մօտեցուր

---

⁹ Երբ.՝ պատասխանելով կ'երգէին ու
⁵ Երբ.՝ իմ աչքերուս լաւ է
² Երբ.՝ աչքերուն լաւ
⁷ Երբ.՝ աչքերուն գէշ
⁴ Երբ.՝ եղած
⁶ Երբ.՝ իմ աչքերուս լաւ
³ Երբ.՝ անձը

ինծի»։ Արիաթար եփուտը Դաւիթի մօտեցուց։ **8** Դաւիթ Տէրոջ հարցուց. «Այս գունդը հետապնդե՞մ. անոնց պիտի հասնի՞մ»։ **Տէրը** անոր պատասխանեց. «Հետապնդէ՛, քանի որ անշո՛ւշտ պիտի հասնիս եւ ամէն ինչ պիտի ազատագրես»։

9 Դաւիթ գնաց, ինք ու իրեն հետ եղող վեց հարիւր մարդիկը, եւ Բոսոր վտակը հասան. **եսեւ** մնացողները **հոն** կեցան։ **10** Դաւիթ **շարունակեց** հետապնդել՝ չորս հարիւր մարդոց հետ. երկու հարիւր մարդիկ **հոն** կեցան, քանի որ շատ թուլցած էին՝ Բոսոր վտակը անցնելու համար։ **11** Դաշտին մէջ Եգիպտացիի մը հանդիպեցան, ու զայն Դաւիթի բերին։ Անոր հաց տուին եւ կերաւ, նաեւ անոր ջուր խմցուցին։ **12** Անոր շարոց մը չոր թուզ ու երկու ողկոյզ չամիչ տուին. երբ կերաւ՝ ոգին իրեն վերադարձաւ, քանի որ երեք օր եւ երեք գիշեր հաց չէր կերած ու ջուր չէր խմած։ **13** Դաւիթ անոր ըսաւ. «Դուն որո՞ւնն ես, եւ ուրկէ՞ ես»։ Ան ալ ըսաւ. «Ես Եգիպտացի պատանի մըն եմ, ու Ամադեկացիի մը ստրուկը։ Այսօր երեք օր է որ իմ տէրս զիս լքած է, քանի որ հիւանդ էի։ **14** Մենք Զերեթի հարաւային կողմը՝ Յուդայի կողմերը ու Քաղէթի հարաւային կողմերը յարձակեցանք, եւ Սիկելակը կրակով այրեցինք»։ **15** Դաւիթ անոր ըսաւ. «Զիս այն գունդին կրնա՞ս իջեցնել»։ Ան ալ ըսաւ. «Ինծի Աստուծով երդո՞ւմ ըրէ թէ զիս պիտի չմեռցնես ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չմատնես, ես ալ քեզ այն գունդին կ'իջեցնեմ»։

16 Երբ զինք **հոն** իջեցուց, ահա՛ անոնք ամբողջ գետինին վրայ տարածուած էին. կ'ուտէին, կը խմէին, եւ Բուրախութիւն կ'ընէին՝ Փղշտացիներու երկրէն ու Յուդայի երկրէն իրենց գրաւած **այդ** ամբողջ մեծ ակարին համար։ **17** Դաւիթ «այգաբացէն մինչեւ հետեւեալ օրուան իրիկունը» զանոնք զարկաւ. անոնցմէ ո՛չ մէկը ճողոպրեցաւ, բայց միայն չորս հարիւր երիտասարդներ, որոնք ուղտերու վրայ հեծան ու փախան։ **18** Դաւիթ ազատագրեց ամէն ինչ որ Ամադեկացիները գրաւեր էին. Դաւիթ իր երկու կիներն ալ ազատագրեց։ **19** Իրենց ոչինչ կը պակսէր, պզտիկ կամ մեծ. ո՛չ որդիներ, ո՛չ աղջիկներ, ո՛չ ակար, ո՛չ ալ որեւէ **բան**՝ որ անոնք գրաւեր էին. Դաւիթ ամէն ինչ վերադարձուց։ **20** Դաւիթ բոլոր ոչխարներն ու արջառները գրաւեց. զանոնք **իրենց** խաշիներն առջեւէն կը վարէին եւ կ'ըսէին. «Ահա՛ւասիկ Դաւիթի ակարը»։

21 Դաւիթ այն երկու հարիւր մարդոց քով հասաւ, որոնք շատ թուլցած էին՝ Դաւիթի հետեւելու համար, ու զանոնք Բոսոր վտակը կեցուցած էին։ Անոնք դուրս ելան Դաւիթն ու անոր հետ եղող ժողովուրդը դիմաւորելու։ Երբ Դաւիթ ժողովուրդին մօտեցաւ, անոնց Դորպիսութիւնը հարցուց։ **22** Դաւիթի հետ գացող մարդոցմէն բոլոր չար եւ Կանօրէն մարդիկը ըսին. «Քանի ասոնք մեզի հետ չեկան, մենք ալ անոնց մեր ազատագրած ակարէն չենք տար. ամէն մարդ միայն իր կինն ու որդիները թող «առնէ եւ երթայ»։ **23** Բայց Դաւիթ **անոնց** ըսաւ. «Այդպէս պիտի է՝ չվարուիք, եղբայրներս, Տէրոջ մեզի տուածին հետ. ի՛նք մեզ պահպանեց ու մեր վրայ հասնող գունդը մեր ձեռքը մատնեց։ **24** Այս խնդիրին մէջ ո՞վ ձեզի մտիկ պիտի ընէ։ Գոյքերուն քով կեցողին բաժինը՝ պատերազմի

^բ Եբբ.՝ տօն կը կատարէին

^գ Կամ՝ հետեւեալ օրուան այգաբացէն մինչեւ իրիկունը

^դ Եբբ.՝ խաղաղութիւնը

^ե Եբբ.՝ Բելիարի

^զ Եբբ.՝ տանի

^է Եբբ.՝ չընէք

«գացողին բաժինին հետ հաւասար պիտի ըլլայ. հաւասարապէս պիտի բաժնեն»: 25 Այդ օրէն ի վեր ասիկա Իսրայէլի մէջ **իբր** կանոն եւ **Քրատավճիռ** դրաւ, **ու կը կենայ** մինչեւ այսօր:

26 Դաւիթ Սիկելյակ հասաւ, եւ **այդ** ամարէն ղրկեց Յուդայի երէցներուն՝ իր բարեկամներուն, ըսելով. «Ահա՛ ձեզի ժընձայ մը **կը ղրկեմ** Տէրոջ թշնամիներուն ամարէն»:
27 **Այսինքն ղրկեց** Բեթէլի մէջ եղողներուն, հարաւային Ռամովթի մէջ եղողներուն, Յաթիթի մէջ եղողներուն, 28 Արոէրի մէջ եղողներուն, Սեփամովթի մէջ եղողներուն, Եսթեմովի մէջ եղողներուն, 29 Բաքալի մէջ եղողներուն, Յերամելացիներու քաղաքներուն մէջ եղողներուն, Կենեցիներու քաղաքներուն մէջ եղողներուն, 30 Հորմայի մէջ եղողներուն, Զովրասանի մէջ եղողներուն, Աթաքի մէջ եղողներուն, 31 Զեբրոնի մէջ եղողներուն, եւ այն բոլոր տեղերը՝ ուր **Դաւիթ շրջեր էր**, ինք եւ իր մարդիկը:

ՍԱՒՈՒԴԻ ԵՒ ԻՐ ՈՐԴԻՆԵՐՈՒՆ ՄԱՀԸ

31

Փղշտացիները Իսրայէլի դէմ պատերազմեցան: Իսրայելացիները Փղշտացիներուն առջեւէն փախան, ու Գեղբուէ լերան վրայ խոցուած ինկան: 2 Փղշտացիները Սաւուդի եւ անոր որդիներուն **եստեւէն** հասան, ու Փղշտացիները Սաւուդի որդիները՝ Յովնաթանը, Աբինադաբն ու Մեղքիսաւէն զարկին: 3 Պատերազմը Սաւուդի վրայ **հետզհետէ** սաստկացաւ, աղեղնաւորները զայն գտան, եւ աղեղնաւորներէն «սաստիկ վիրաւորուեցաւ»: 4 Սաւուդ իր զինակիրին ըսաւ. «Սո՛ւրդ քաշէ եւ անով զի՛ս խոցէ, որ այս անթլփատները չգան, զիս չխոցեն ու զիս չանպատուեն»:
Բայց զինակիրը չուզեց, քանի որ շատ վախցաւ. ուստի Սաւուդ սուրը առաւ եւ անոր վրայ ինկաւ: 5 Անոր զինակիրը Սաւուդի մեռնիլը տեսնելով՝ ի՛նք ալ իր սուրին վրայ ինկաւ ու անոր հետ մեռաւ: 6 Սաւուդ, անոր երեք որդիներ, անոր զինակիրը եւ անոր բոլոր մարդիկը՝ նոյն օրը միասին մեռան:

7 Հովիտին միւս կողմը եւ Յորդանանի միւս կողմը եղող Իսրայելացիները, տեսնելով Իսրայելացիներուն փախչիլն ու Սաւուդի եւ անոր որդիներուն մեռնիլը, **իրենց** քաղաքները լքեցին ու փախան: Փղշտացիներն ալ եկան եւ անոնց մէջ բնակեցան:

8 Հետեւեալ օրը Փղշտացիները եկան՝ որ սպաննուածները մերկացնեն, ու Սաւուդը եւ անոր երեք որդիները Գեղբուէ լերան վրայ ինկած գտան: 9 Ուստի անոր գլուխը կտրեցին, անոր **վրայի** զէնքերը **հանեցին**, ու Փղշտացիներու երկրին «չորս կողմը» **մարդ** ղրկեցին՝ **այս բաները** աւետելու իրենց կռատուններուն մէջ եւ ժողովուրդին: 10 Անոր զէնքերը Աստարովթի տունը դրին, իսկ անոր մարմինը Բեթսանի **պարիսպէն կախեցին**:

² **Եբր.**՝ իջնողին

³ **Կամ**՝ սովորութիւն

⁴ **Եբր.**՝ օրհնութիւն

⁵ **Եբր.**՝ Դաւիթի ոտքերը քալեր էին

⁶ **Կամ**՝ չափազանց վախցաւ

⁷ **Եբր.**՝ մերկացուցին

⁸ **Եբր.**՝ շուրջը

⁹ **Եբր.**՝ պարիսպին գամեցին

ԹԱԳԱԻՈՐՆԵՐՈՒՆ Ա. ԳԻՐԸԸ

11 Երբ Գաղաադի Յաբիսի բնակիչները լսեցին ինչ որ Փղշտացիները Սաւուղի ըրեր էին, **12** բոլոր կտրիճ մարդիկը կանգնեցան, ամբողջ գիշերը գացին, Բեթսանի պարիսպէն առին Սաւուղի մարմինը եւ անոր որդիներուն մարմինները, ու Յաբիս հասնելով՝ զանոնք հոն այրեցին: **13** Յետոյ անոնց ոսկորները առին եւ Յաբիսի մէջ՝ ^եԺառին տակ թաղեցին, ու եօթը օր ծոմ պահեցին: